ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

60 ст. www.duma.bg

facebook.com/www.duma.bg

DUMA newspaper

DUMA_newspaper

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 23-24 МАЙ | 2015 ГОДИНА/25 | БРОЙ 115 (7116)

ИНТЕРВЮ

Ганчо Александров - „министър на културата на Павликени”

10

БЮРОКРАЦИЯ

9000 българчета, родени в чужбина, имат проблеми с ЕГН

5

ЕС ни дава само 398 хил. евро заради руското ембарго

35% е спадът в износа ни за Русия за първите месеци на 2015 г. на годишна база, съобщи Томислав Дончев

Само 398 хил. евро ще получат българските земеделци от ЕК като компенсации заради руското ембарго. Това съобщи вчера по време на парламентарния контрол вицепремиерът Томислав Дончев. Като цяло българските производители на плодове и зеленчуци са подали заявления за компенсации на обща стойност 1,4 млн. евро, но ще получат само около една трета от исканата сума.

През септември миналата година министърът на външните работи Даниел Митов заяви, че в резултат на забраната за износ на селскостопански стоки за Русия преките загуби на България дотогава се изчисляват на около 10 млн. евро. Оттогава оценка на загубите не е правена и към този момент те със сигурност са се увеличили. Освен това в туризма се очакват загуби за 160 млн. евро.

6

ЧЕТИВО

Неделник

Словесни безумия раняват българската реч 14

ПЕГАС

Докога ще се подмята Законът за езика? 22

ЕС поля със „студен душ” страните от „Източното партньорство” 8

„Писмо в бутилка” свързва хора с МС и желаещи да им помагат 33

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Ученици от столичното частно СОУ “Еспа” поздравиха в Клуба на народния представител депутатите с предстоящия празник на славянската писменост и българската просвета и култура - 24 май. Децата изпълниха “Химн на българската азбука”, написан от диригента на Софийската опера маестро Стефан Недялков

2 и 3

НЯКОЛКО ДУМИ

Велиана ХРИСТОВА

ДА ВЪРНЕМ СМИСЪЛА НА МИТА!

Чувала съм, че “Върви, народе възродени” бил създаден от народа. Мнозина вече наистина не знаят кой е авторът. Уникалният ни празник се превръща в мит, във фолклор, който и сега ни пази като нация.

Всякакви витии искат сега да направим “цивилизационен избор”, пък ние сме го направили преди 12 века. Православие, писменост, знание, наука. Върху тази сила се опира народът ни, за да създаде държава. Ако трябва сега да търсим национален идеал, той е да си върнем посоката на нашия цивилизационен път, да го разчистим от бурени, за да видим светлината. Защото неграмотност и бездуховност пак заплашват да корозират националната ни същност. Ние се научихме да редим думи в изречения, които следват чужди идеали, но не казват нищо на български. Ние “лайкваме” някое писание във фейсбук, но дали наистина харесваме нещо така, че да разтърсим душата и духа си и да покажем собственото си лице? Хората на духовността не са водачи на обществото ни, а стърчат самотно, наивно и нелепо като небостъргачите, боднати тук и там из София.

Трябва да върнем смисъла на мита! За да знаем защо утре ще пеем всички заедно “Върви, народе възродени!” И да си честитим празника!

EUR: 1.95583		USD: 1.75191 ⇩	
GBR: 2.74003 ⇩		CHF: 1.87754 ⇩	

ISSN 0861-3143

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

АБВ съвсем се оплетоха за подписката за дълга

Хората на Първанов признаха, че са получили от БСП в писмен вид питането до КС

Юлия КУЛИНСКА

АБВ се оплетоха в опита си да докажат, че твърденията на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ за саботиране на подписката за сезиране на КС за ратификация на договора за дълга от 16 млрд. лева са неверни. Председателят на на ПГ на партията на Първанов проф. Борислав Борисов дори нарече констатациите на левицата "умишлен опит за злепоставяне на АБВ пред обществото" и "неприятна ситуация на интриги и невярно представяне на фактите".

ДУМА припомня, че в четвъртък председателят на БСП Михаил Миков обяви пред журналисти, че АБВ и "Атака" не подкрепят подписката и затова тя няма да бъде внесена в КС. Веднага след това от пресцентъра на АБВ изпратиха съобщение, което дословно гласеше: "До ръководството на партия АБВ и ПГ на АБВ не е отправяна под никаква форма покана или предоставяна каквато и да било информация от страна на БСП за подкрепа на документ, свързан със сезирането на Конституционния съд заради ратифицирането на договора за заем на стойност 16 млрд. лева от страна на НС".

Зам.-председателят на ПГ на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Атанас Мерджанов определи написаното като "съвършено невярно". Той обясни, че документът е бил предаден на зам.-председателя на ПГ на АБВ Кирил Цочев. В четвъртък Цочев не отговори на журналистическо питане каква е истината и дори избяга от медиите.

На вчерашната пресконференция проф. Борисов все пак призна, че Мерджанов наистина се е обърнал към Цочев с въпрос дали биха подкрепили подписката до КС и му е предал в писмен вид предполагаемото питане, като по този начин опровергава съобщението на партийния пресцентър. "Г-н Цочев информира политическото ръководство на АБВ и още на първото заседание на ИС този въпрос е поставен на обсъждане и вземане на решение. Писменият проект на предполагаемото питане предварително е обсъден и от работната група на юристите на АБВ", обясни проф. Борисов. Той уточни, че е имало възражения по отношение на формулировките и характера на въпросите в проекта за питане.

Председателят на ПГ на АБВ не можа да даде логичен и категоричен отговор на репортер на ДУМА защо пресцентърът твърди, че подобно нещо не се е случвало.

Българи питат Марси Рийс защо Борисов е премиер

Българи питат американската посланичка Марси Рийс защо Бойко Борисов е министър-председател. В рамките на три дни във фейсбук страницата на американското посолство десетки българи отправиха въпроси към Рийс. За проблеми с визи, намесата във вътрешните дела на страната, кои български чиновници имат забрана да пътуват до САЩ и дори за катеричките в Южния парк в София - това са част от въпросите към Рийс.

Най-много питания бяха зададени по съобщението от Вашингтон, че редица румънски и български официални представители и държавни служители, обвинени в корупция, имат забрана за влизане в САЩ. Съвестни граждани искаха списък с българските представители, но администраторите на посолството отговаряха, че визовите данни са поверителни.

Някои потребители зададоха кратки въпроси: "Защо биете негрите?", "Кой уби Кенеди?", "Защо целият свят е пълен с военни бази на САЩ?", "Защо въвличате България във война с Русия?"

Цвета Григорова се поинтересува и от вкусовете на американката и поточно каква храна предпочита на трапезата - ГМО или органична. Друг българин пък запита: "Кога САЩ ще се измете от Европа и ще престане да налага неоколониална политика, смърт и разруха навсякъде?"

Някои не задаваха въпроси, а изказваха мнение. Божидар Божилов сподели: "От вас полза няма, а само проблеми. Проблемите в България ги знаете много добре и вместо да задавате въпроси, съдействайте за решаването им. Ако ли не, взимайте си базите, тинк-танковете, реформаторите начело с Кунева, НПО-тата, Хелзинкските комитети и дим да ви няма."

В съобщение на посолството се казва, че посланик Марси Рийс ще отговори на въпросите във вторник.

(Коментар на стр. 12)

Стефан Недялков написа „Химн на българската азбука"

"Химн на българската азбука" децата от столичното частно училище "Еспа" поздравха вчера депутатите в народното събрание. В навечерието на 24 май химна написа Стефан Недялков, диригент в Софийската опера и балет и син на покойния маестро Христо Недялков - основател и главен диригент над 50 години на знамения и световноизвестен Детски хор на БНР. Детската вокална група на училище "Еспа", с която е работил навремето и Христо Недялков, изпълни музикално-литературна програма в Клуба на народния представител по повод на светлия празник на българската духовност. Децата изпълниха за пръв път "Химна за българската азбука" на Стефан Недялков. А в началото на работния ден на парламента вчера в залата прозвуча "Върви, народе възродени!"

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

80 танцови двойки и граждани на Хасково, Свиленград и Горна Оряховица танцуваха в димитровградския парк "Марица" вчера. Те представиха България в опита за рекорд на Гинес за "Най-голям едновременен танц". Хиляди граждани от 13 държави в Югоизточна Европа се включиха в инициативата точно в 12 ч. и танцуваха валс под звуците на музика на Йохан Щраус

Мая Манолова призова Калфин за среща с миньорите, не бил в час с проблемите им

Юлия КУЛИНСКА

Имате спешна нужда от посещение и разговор с действащи миньори, защото не сте в час с условията, в които се пенсионират те. С тези думи депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Мая Манолова се обърна към социалния министър Ивайло Калфин по време на вчерашния парламентарен контрол. Тя обясни, че сега при навършване на 45 години и минимум 10 години подземен стаж и 90 точки, не само в случаите на закриване на мина, но и при намаляване обема на работа и съкращаване на щата, миньорите се пенсионират незабавно. Манолова даде пример с Бобов дол, където преди 10 години са работили 6800 миньори, а сега - 3000, но там не са се закрили мини, а е бил намален обемът на работа и е направено съкращение в щата. Тя предупреди Калфин да не прави опити да лиши хората, излизащи в пенсия, от възможността да работят, защото това е противоконституционно. Манолова бе категорична, че не може правото на пенсия да е за сметка на правото на труд. Тя припомни, че има произнасяне по въпроса от КС от 1997 година.

Предлагаме възрастта за пенсиониране на миньорите I категория труд да се увеличи на 55 години с 2 месеца годишна стъпка, заяви преди това Калфин. В момента работещите I и II категория се пенсионират на възраст, която се увеличава с 6 месеца, докато не достигне 57 години за мъжете и 52 за жените, обясни той. С промените, които се предлагат, когато има съкращения или ликвидация на мина, работещите в нея ще могат да се пенсионират, но няма да могат да работят I категория.

Депутатите от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Мая Манолова и Дора Янкова се срещнаха вчера с миньорите от Мадан, Рудозем и Златоград, на която рудокопачите поставиха проблемите си, свързани с лошите условия на труд и предложенията за пенсионирането им.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

Чета сравнително редовно европейска преса. Не точно всеки ден, но почти. Досега не съм прочел за някой, дето се бори за евроатлантическите ценности. Казвам ви, ровя из всички издания, белким попадна на един борец поне, обаче йок...

ЕМИЛ КОШЛУКОВ ЗА БЪЛГАРСКИТЕ "ЕВРОПЕЙЦИ"

БСП:

Необходима е ежедневна грижа за възраждане духа на България

Правителството да гарантира приоритетно място на образованието и на науката, заяви говорителят на левицата Атанас Мерджанов в декларация по случай 24 май

Милена НИКОЛОВА

"Не е достатъчно днес да поздравим учителите, дейците на образованието, науката и културата, да им поднесем цветя, да си спомним какво са направили за нас. Необходима е нашата ежедневна грижа за възраждане духа на България. Това е наша отговорност и тя е свързана с бъдещето". С тези думи се обърна в навечерието на Деня на славянската писменост зам.-председателят на ПГ на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Атанас Мерджанов в декларация на левицата за празника.

Той посочи, че благодарение на кирилицата България я има в историята и във времето. "И ще ни има винаги! Защото, освен нас, на кирилица пишат още 270 милиона души. Това е огромният принос на нашия народ към световната цивилизация", подчерта още той. Говорителят на левицата подчерта, че българската азбука днес е призната за третата официална азбука в Европейския съюз, а българският език - за един от официалните езици в Европа.

От левицата заявиха, че бъдещето на българското образование и наука е свързано със смислени законодателни действия и решения. "Настояваме, както го направихме и при обсъждането на Бюджет 2015, правителството да гарантира приоритетно място на образованието и на науката", обяви Мерджанов. Той заяви готовността на левицата да подкрепи разумните идеи, които стимулират тяхното качество. "Българското образование има традиции и те са най-ценният опит, който държавата трябва да пази и развива", каза той. По думите му реформите, които се предлагат чрез новия закон за училищното и предучилищното образование, трябва да се случват с участието на учителите и обществеността. "Всякакви екстравагантни за българската действителност предложения, като финансирането на частните училища, самостоятелното образование, закриването на помощните училища, разширяването на автономията и липсата на контрол, обричат образованието на нашите деца, заплашват съществуването на системата. Ще се противопоставим на всеки опит да бъде подменен обществения характер на българското образование, да бъдат ограничени възможностите на младите хора да получават и развиват знанията си", обясни депутатът от левицата.

Мерджанов заяви, че и през втория си мандат това правителство воюва срещу българските учени, като стремежът е те да бъдат финансово обезкървени. "Чрез "реформи" се цели принизяване на автономността на управление на Българската академия на науките и ликвидирането на Селскостопанската академия", посочи като пример той. Според левицата все още в научните среди младите учени са със заплата от 230 евро на месец, без перспективи от страна на правителството да коригира подобна несправедливост. Мерджанов призова българските учени да пазят достойнството си, постигнатите резултати и да не спират да търсят истината и най-доброто за тяхната реализация, въпреки срещаните трудности, защото те го правят за прогреса на обществото.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ призова в декларация образованието да бъде развивано у нас като основна национална ценност

"Искаме още веднъж да поздравим българските учители и всички хора на книжовността и духовността, да ги уверим, че независимо от трудните времена, през които минава България и които те преживяват, независимо че понякога изглежда да няма перспектива, българският народ е преживял всякакви периоди и е оцелявал, и се е развивал, защото образованието винаги е било и е ценност за българите", се посочва в декларацията на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ.

Междувременно стана ясно, че днес лидерът на БСП Михаил Миков ще е на посещение в Молдова. Там той ще се срещне с бесарабски българи по случай 24 май.

ЛАВРОВ СЕ ПОЗОВАЛ НА МЕДИИ В ИЗКАЗВАНЕТО СИ ЗА ПОДЯЛБАТА НА МАКЕДОНИЯ

За българската страна са категорично неприемливи внушения от какъвто и да било характер за участие на България в сценарии за дестабилизация на Република Македония. Това са заявили от МВнР на среща с временно управляващия посолството на Руската федерация в София Александър Шапел във връзка с изказванията на Сергей Лавров, съобщиха от МВнР.

От руската страна били поискани разяснения във връзка с изказването на министъра на външните работи Сергей Лавров пред Съвета на федерацията на Федералното събрание на Руската федерация и споменаването на България в контекста на сценарии за дестабилизация на Република Македония.

Руският представител е подчертал, че в изказването си министър Лавров не е имал предвид участие на български официални лица в разговори, свързани с подялба на Македония. Изказването не е визирало официалната българска позиция, а идеи, тиражирани в медийното пространство, включително българското. Българската страна приела това разяснение.

Двете страни се съгласиха, че политическата криза в Република Македония следва да бъде преодоляна във възможно най-кратък срок и изложиха различни виждания за механизмите, които могат да бъдат приложени за постигането на тази цел, съобщават още от МВнР.

МАРИАНА БОЯДЖИЕВА:

Управляващите бавят наредби за професионалното образование

Юлия ИВАНОВА

Управляващите бавят наредби за професионалното образование, алармира депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Марияна Бояджиева по време на парламентарния контрол вчера. „Ако МОН не спазва закона, какво да очакваме от другите образователни структури, институции и гражданите. Това показва, че управляващите не се интересуват достатъчно от въпросите на професионалното образование, които според нас са възлови за образователната система", възмути се Бояджиева. Тя припомни, че наредбите са задължително условие, за да може да работи Законът за професионалното образование.

Бояджиева коментира, че благодарение на зададен въпрос от БСП по темата, още на 11 март, е ускорена работата по изготвянето на наредбите. Тя подчерта, че има сериозно закъснение в сроковете, защото законът е приет с консенсус от 42-то НС и наредбите трябваше да бъдат изработени до месец януари т.г. Бояджиева уточни, че от отговора на министъра на образованието проф. Тодор Танев става ясно, че има публикувана една наредба, още една е обсъдена, трета, която сега се представя за бележки, и по последната фактически тепърва сериозно ще се работи. Всичко онова, което се изговаря в публичното пространство за необходимостта от прилагане на обучение чрез работа, дуалното обучение, остава само реторика, подчерта Бояджиева.

Време е за справедливост
БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ

Българска Социалистическа Партия

БСП

Този калкулатор цели да онагледи разликите в данъчното облагане на доходите на физическите лица, каквото е сега, при действащото законодателство с данък от 10%, и онова, което би се получило, ако законопроектът за въвеждането на прогресивното подоходно облагане на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ бъде приет.

www.bsplb.com

За да има по-справедливо данъчно облагане, този закон трябва да се приеме. Нужна ни е и Вашата подкрепа! Настоявайте пред народните представители от Вашия избирателен район, че е ВРЕМЕ ЗА СПРАВЕДЛИВОСТ!

ДАНЪЧЕН КАЛКУЛАТОР

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

Лувърът ни гостува с изложба за пръв път от 30 години

Две експозиции на антични ценности - от Помпей и от Стара Загора, показва Националният археологически музей при БАН

Велиана ХРИСТОВА

За пръв път в последните 30 години у нас гостуват експонати от Лувъра - част от съкровището от Боскореале до Помпей, което е едно от най-големите сребърни съкровища от римската епоха в колекциите на френския музей. Това се разбра снощи при откриването на изложбата в Националния археологически музей (НАИМ) при БАН, която е репципрочен отговор на Лувъра след откриването там на българската тракийска изложба. съкровището от Боскореале се представя у нас по идея на НАИМ, нашите археолози са подбрали и предметите от представителния трапезен сервиз от римската вила Дела Пизанела, затрупана при изригването на вулкана Везувий през 79 г. от н.е. Това обясни пред журналисти д-р Франсоаз Готие, директор на античния отдел в Лувъра.

Собственик на сребърния сервиз вероятно е била жена на име Максима, името е изписано върху много от предметите, в изложбата показваме и отливка от нейното лице, предоставена ни от френските колеги, обясни директорът на НАИМ доц. Людмил Вагалински. Римското съкровище от Боскореале се състои общо от 102 предмета (30 кг) и кожена торба с монети и е било открито в цистерна с вино през 1895 г. Попаднало е в Лувъра, след като барон Едмонд дьо Ротшилд го откупил и дарил на музея. В София са представени 30 предмета от съкровището - съдове за хранене и чифт златни обеци с инкрустация от зелено стъкло. Сред тях е световноизвестната Купа с Африка. Лувърът рядко изнася в чужбина толкова много предмети, каза г-жа Готие. Изложбата ще гостува в НАИМ до 23 август.

Още една паралелна изложба бе открита снощи в НАИМ - "Римската вила при Чаталка", като експозицията е съвместна с Регионалния исторически музей в Стара Загора. Постарахме са да покажем не само находките, но и бита, вярванията, занаятите на хората от онова време, обясни директорът на РИМ д-р Ангел Динев. Вилата при Чаталка е била собственост на заможни тракийски аристократи, живели в римската провинция по нашите земи през I век от н.е. Оброчните плочи на Тракийския конник от жилищната част на вилата и могилният некропол разкриват тракийските корени на обитателите ѝ през I в. Сред интересните находки са рядък бронзов шлем-маска, златни накити и нагръдници, златни венци, луксозни антични мебели и пр. В изложбата участват и ценни находки от надгробната могила Рошава Драгана до вилата. Според Динев някои от експонатите се показват за пръв път пред публика.

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Людмил Вагалински представя находките от римската вила край Помпей

Сравнението между находките от Помпей и тези от България, които са от един и същи исторически период, показва, че в изработката на предметите и в културната им характеристика има сходства, но има и различия, обясни г-жа Готие. Според доц. Вагалински пък голяма заслуга за осъществяването на изложбите и в Лувъра, и у нас имат френските дипломати у нас, които са изключително активни. Нашите дипломате по света има на какво да се учат от тях, когато представяме наши ценности по света, смята Вагалински.

Институтът за български език започва кампания

По случай 24-ти май Институтът за български език "Проф. Любомир Андрейчин" при Българската академия на науките стартира инициативата "Написаното остава. Пиши правилно!"

На три места в центъра на София може да се направи кратка диктовка от 9 до 15 часа на 24 май.

Всеки ще има възможност да провери знанията си по български правопис и пунктуация, а и за да засвидетелства почитта си към българските учители, учени и университетски преподаватели, просветители и дейци на културата.

Трите места, на които може да се провери правописа, са: пред кино "Одеон" на пресечката на ул. "Граф Игнатиев" и бул. "Васил Левски"; на изхода на метростанция "Сердика" на пл. "Света Неделя": срещу Софийския университет пред Паметника на Съветската армия.

Млади учени от Института за български език ще помагат със съвети и ще поясняват най-често допусканите грешки.

Ще имате възможност да обсъдите с тях някои правописни и пунктуационни правила, заложени в диктовката, тенденциите в развитието на българския език, както и възможностите на съвременните езикови технологии.

Полицаи на мотори ще ескортират абитуриентите в столицата

Полицейски моторизирани екипи ще ескортират абитуриентите в София от сборните пунктове в училищните дворове до заведенията, където ще празнуват. Движението от Ректората до президентството ще бъде затваряно на етапи между 18,30 и 20 ч. на 24 май.

Зам.-директорът на СДВР старши комисар Антон Златанов призова абитуриентите да не развалят празника с поведението си, а и да се съобразят и с правата на другите хора. Във всички районни управления в София са проведени срещи с учителските настоятелства и ръководства. Началникът на отдел "Охранителна полиция" към СДВР Борислав Муеров заяви, че звеното му ще следи да не се надвишава капацитетът на заведенията. Пред всяко заведение ще има полицейско присъствие и тясна връзка с охраната, която предварително ще бъде проверена дали има лиценз.

Общо 131 училища в София празнуват абитуриентските си балове в периода 23 до 31 май. Празненствата ще се проведат в 50 заведения. Най-натоварено като ангажименти от страна на Столичната полиция ще бъде в периода 23-27 май. Има 2-3 училища, които променят датите на баловете и те ще останат за началото на юни месец. Най-много балове ще има в Деня на славянската писменост, когато зрелостници изпращат 50-60 учебни заведения. Шефът на столичния КАТ Тенчо Тенев уточни, че младежите ще бъдат придружавани до заведенията както от полицейски коли, така и от мотоциклети. Във всеки автомобил ще има видеонаблюдение, така че ще бъде заснемано цялостното движение на колоните. По маршрутите на абитуриентите ще бъдат псотавени 4 мобилни камери, включително 2 ръчни. 50 лева е санкцията за водач на автомобил, ако пътниците се показват през прозорците. Глоба има и за "висящите" навън. Миналата година са регистрирани над 100 случая на непристойно поведение на абитуриенти с автомобили, припомниха от СДВР.

ЧЕСТИТ 90-И РОЖДЕН ДЕН НА ЦЕНКО ВАРАДИНОВ

Желаем все така да си наш достоен пример във всичко!

СЪРДЕЧНИ ПОЗДРАВИ от семейството

ТОДОР ПЕТРОВ ГАНЧЕВ

24 май 1925 г.

Честит 90-И РОЖДЕН ДЕН!

С искрени пожелания за безоблачни дни, здраве и жизненост!

Радвай се на уважение и прекрасни моменти с близките хора!

Нека преданата любов, нестихващата енергия и бодър дух винаги сгряват живота ти!

С поздрави: съпруга, синове, снаха, внуци и правнучки

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 23 МАЙ 2015

Перник отбеляза три години от земетресението с молебен

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Браницкият епископ Григорий в съслужение с осем свещеници отслужи Благодарствен молебен пред централния пернишки храм "Св. Иван Рилски" по случай третата годишнина от земетресението в региона

Благодарствен молебен отслужи в централния пернишки храм "Св. Иван Рилски" браницкият епископ Григорий - викарий на Софийския митрополит по случай третата годишнина от земетресението от 5.8 по Рихтер, което удари града на 22 май 2012 г. Епископ Григорий поздрави жителите на града и от името на българския патриарх и софийски митрополит Негово Светейшество Неофит. По традиция след службата епископ Григорий освети курбан от боб чорба, който беше раздаден на дошлите пред храма миряни.

Браницкият епископ отслужи благодарствен молебен и в епицентъра на земетресението с. Дивотино, където пораженията бяха най-тежки. Там също беше раздаден курбан.

Молебен събра и жителите на кметство "Изток" пред църквата "Успение Богородично", които се помолиха за здраве и да не ги спохождат повече природни бедствия.

На 22 май 2012 г. три часа след полунощ Перник бе разлюлян с 5,8 по скалата на Рихтер. За щастие бедствието не взе жертви, но нанесе множество щети. Около 18 000 сгради пострадаха от трусовете, близо 100 бяха разрушени заради непоправимите щети.

МЗ СЪКРАЩАВА 375 ЩАТА В ЗДРАВНИТЕ ИНСПЕКЦИИ

Министерството на здравеопазването започва съкращения в Регионалните здравни инспекции. С промени в устройствения правилник на инспекциите се предлага съкращение на 375 щатни бройки, като числеността на заетите в системата ще бъде намалена от 2877 души на 2502 души. Основната цел на съкращенията е ведомството да се вмести в отпуснатия му бюджет за тази година. От здравното министерство твърдят, че приоритетно ще бъдат пенсионирани служителите, които са достигнали пенсионна възраст, ще бъдат съкратени незаетите щатни бройки, немедицинският персонал и администрацията.

Съкратените от мина „Чукурово" отново излязоха на протест

Уволнените миньори вече месеци наред гладуват, очаквайки неизплатените им надници

Съкратените миньори от мина "Чукурово", излязоха на протест отново вчера. Хората имат да получават заплати и ваучери за храна за месеци наред. Последните пари, които са взели, са 60% от заплатите за януари. Вместо да получат остатъка от възнагражденията си обаче, те бяха съкратени. Здравето ни остана в тази мина. Искаме си заплатите, призовават хората. В същото време стана ясно, че администрацията на мината ги е изгонила от ведомствените им жилища. В отговор директорът на мина "Чукурово" Асен Горанов заяви, че инатът не работи и миналия декември и няма нито една стотинка, с която да плати заплатите на съкратените работници.

ДУМА припомня, че мина "Чукурово" е най-старата мина в страната. През 2002 година тя беше приватизирана, а правото за добив на лигнитни въглища - отдадено на концесия за период от 20 години на скандалния бизнесмен Христо Ковачки. Мината дължи концесионни възнаграждения на държавата в размер на над 392 хил. лева (без лихвите), стана ясно от съобщение на Министерството на енергетиката в началото на годината. Концесионерът на мината не е плащал от втората половина на 2011 година насам. Преди да бъдат уволнени, служителите в мината не бяха получавали заплати месеци наред. В последните дни на миналата година ръководството на предприятието все пак изплати аванс за декември. В началото януари обаче 120 от общо 165 души персонал от мина "Чукурово" получиха предизвестие за освобождаване от работа от началото на февруари. От ръководството обясниха, че хората ще бъдат освободени до започване на работа на мината, което трябва да се случи през месец май и ще им бъдат изплатени всички дължими заплати плюс обезщетенията. Тогава председателят на Федерацията на независимите синдикати на миньорите към КНСБ Валентин Вълчев отхвърли възможността мината да поднови работа през май, както твърдяха от ръководството. Това е краят на предприятието, което е изчерпало възможностите за добив на въглища от разкритите пластове, а инвестиции в проучвания на нови пластове не са правени, категоричен бе Вълчев.

9000 БЪЛГАРЧЕТА, РОДЕНИ ЗАД ГРАНИЦА, ИМАТ ПРОБЛЕМ С ЕГН

Около 9000 български деца, родени зад граница, срещат проблем при записване в българския регистър на населението. Тези данни бяха обявени от омбудсмана Константин Пенчев вчера. По думите му проблемът е, че от Главната дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" отказват издаването на ЕГН на децата, които нямат вписано бащино име в акта за раждане, оформен в чужбина, защото там изискванията са други. В един от случаите се стига до абсурдната ситуация в едно семейство дете, родено през 2009 г. във Франция, записано само с две имена във френския акт за раждане, да е вписано с три имена в българския регистър, а брат му, роден през 2015 г. от същите родители, да получи отказ или да бъде вписан без бащино име в регистъра.

Пенчев препоръчва министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова да провери сигналите за затруднения при записване в българския регистър на населението с три имена на децата български граждани, родени извън страната.

Заради нова административна практика от 2011 г. гражданите са принудени да търсят промяна на името на детето по съдебен ред, за да добавят бащиното име. Вместо държавата, в лицето на администрацията, да улеснява гражданите си и да стимулира запазването на традиционната българска именна система сред живеещите в чужбина, тя създава неоснователно пречки пред тях, като оставя усещането, че те не са желани в родината си, заявява омбудсманът.

„ШАЛОМ" СЕ ВКЛЮЧИ В ИНИЦИАТИВА СРЕЩУ КСЕНОФОБИЯТА

България ще стане част от световната инициатива "Шабат на солидарността" вчера, съобщиха от организация "Шалом". Инициативата има за цел да обедини световните политици, да покаже тяхната загриженост за съгражданите им евреи и да се противопостави на надигащите се в Европа и света антисемитизъм, ксенофобия и омраза. Религиозните служби, които ще се проведат едновременно на два континента, ще покажат решимостта на политиците заедно да се противопоставят на омразата и фанатизма. Световната инициатива на фондация "Лантос" се провежда в 100 държави в Европа и Северна Америка и е подкрепена от редица известни политици и общественици, сред които Барак Обама - президент на САЩ, и Бенямин Нетаняху - министър-председател на Държавата Израел. Вчера вечерта в Централната софийска синагога се събраха представители на дипломатически мисии, Максим Бенвенисти - председател на ОЕБ "Шалом" в София, Коен - председател на Централния израелтянски духовен съвет, Виктор Меламед - регионален координатор на инициативата, Йосиф Меламед - главен секретар на ОЕБ "Шалом" и др.

ОБЯВА КОНКУРС:

„СОФИЙСКИ ИМОТИ" ЕАД ОБЯВЯВА КОНКУРС ЗА ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА СЛЕДНИТЕ ИМОТИ:

1. Хотел „Щъркелово гнездо", язовир Искър- Сграден фонд - хотелска част от две масивни сгради с леглова база 50 легла, с РЗП 683.74 кв.м. и РЗП 677.72 кв.м., ресторант с РЗП 308.67 кв.м. и игрище, разположени върху терен от 6625 кв.м. Начална годишна наемна цена: 23880 лв. /двадесет и три хиляди осемстотин и осемдесет лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 1990 лв. /Хиляда деветстотин и деветдесет лева/.

2. УПБ в гр. Обзор - Две масивни сгради с леглова база 180 легла (Бл. 2 - 70 легла, ЗП 765.50 кв.м. и Бл. 3 - 110 легла, ЗП 945.90 кв.м.) и столова с тераса, със ЗП 1273.20 кв.м. Начална годишна наемна цена: 24000 лв. /двадесет и четири хиляди лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 2000 лв. /Две хиляди лева/.

3. УПБ в гр. Обзор - 7 броя бунгала, от които 6 бр. със ЗП 44.80 кв.м. и 1 бр. със ЗП 76.90 кв.м. Начална годишна наемна цена: 3700 лв. /три хиляди и седемстотин лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 308 лв. /Триста и осем лева/.

4. Хотел „Катерина" гр. Балчик - Сграден фонд със ЗП 251 кв.м. - хотелска част с леглова база 35 легла и малък ресторант, басейн, разположени върху терен с площ 3988кв.м. Начална годишна наемна цена: 8100 лв. /осем хиляди и сто лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 675 лв. / Шестстотин седемдесет и пет лева/.

5. УПБ в гр. Долна баня - Двуетажна масивна сграда, със ЗП 265 кв.м. и едноетажна масивна сграда представляваща кухненски блок и столова, със ЗП 100 кв.м., разположени върху терен с площ 6741 кв.м. Начална годишна наемна цена: 5280 лв. /пет хиляди двеста и осемдесет лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 440 лв. /Четиристотин и четиридесет лева/.

6. УПБ в гр. Годеч - Триетажна масивна сграда, със ЗП от 612 кв.м. и едноетажна масивна сграда- столова, със ЗП от 995 кв.м., разположени върху терен с площ 11650 кв.м. Начална годишна наемна цена: 9500 лв. / девет хиляди и петстотин лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 792 лв. /Седемстотин деветдесет и два лева/.

7. УПБ в гр. Шабла - 33 броя бунгала, от които 30 бр. със ЗП 13 кв.м. и 3 бр. със ЗП 8кв.м. и 4 броя обслужващи сгради, със ЗП 74кв.м., 273 кв.м. и 2 бр. по 25 кв.м., разположени върху терен с площ 10771 кв.м. Начална годишна наемна цена: 4900 лв. /четири хиляди и деветстотин лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 408 лв. /Четиристотин и осем лева/.

8. УПБ в с. Мала църква, общ. Самоков - Сграден фонд от 27 сгради, от които масивна едноетажна сграда-кухненски блок, със ЗП 150 кв.м. и ЗП 28 кв.м. и 25 броя сгради, със ЗП 62 кв.м., 63 кв.м., 127 кв.м., 201 кв.м., 28 кв.м., 461 кв.м., 88 кв.м., 161 кв.м., 164 кв.м., 165 кв.м., 66 кв.м., 3 бр. по 149 кв.м., 2бр. по 153 кв.м., 145 кв.м., 175 кв.м., 148 кв.м., 137 кв.м., 92 кв.м. 151 кв.м., 156 кв.м., 46 кв.м. и 47 кв.м., разположени върху терен с площ от 28 885кв.м. Начална годишна наемна цена: 10100 лв. /десет хиляди и сто лева/ без ДДС, съгласно експертна оценка на лицензиран оценител. Депозит: 842 лв. /осемстотин четиридесет и два лева/.

КОНКУРСЪТ ЩЕ СЕ ПРОВЕДЕ ПО ДОКУМЕНТИ на 10.06.2015г. от 10:00 часа в сградата на „Софийски имоти" ЕАД - гр. София, ул. "Ген. Й. В. Гурко" №12.

Цената на един комплект конкурсна документация за всеки от посочените имоти е 20 лв. /Двадесет лева/ , без ДДС, платима в брой в офиса на „Софийски имоти" ЕАД, гр. София, ул. „Ген. Й. В. Гурко" №12, ет.6, всеки работен ден от 23.05.2015г. до 08.06.2015г. включително, от 10:00ч. до 16:00ч.

Краен срок за подаване на документи за участие в конкурса - 09.06.2015г., от 09:00ч. до 17:00ч., в деловодството на „Софийски имоти" ЕАД.

Оглед на имотите може да се извърши, след закупуване на конкурсна документация, всеки работен ден от 23.05.2015 г. до 08.06.2015 г., включително, от 10:00ч. до 16:00ч., по предварителна заявка на кандидатите.

За допълнителна информация: 02/937-78-78 - лице за контакт: Людмил Пелов.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

35% е спадът в износа за Русия

Само 398 хил. евро ще получат земеделците ни от ЕК като компенсация заради руското ембарго

Има спад в износа от България за Русия за първите месеци на 2015-а с 35% на годишна база, при ръст на общия износ от 7% за същия период, призна вчера по време на парламентарния контрол вицепремиерът Томислав Дончев.

По думите на Дончев енергетика и селско стопанство са двете чувствителни теми. За 2014 година общият експорт на България е 22 млрд. евро, от които експортът за Русия е малко над 527 млн. евро, което е 2,4 на сто. Общият ръст на експорта през първите два месеца на 2015 година спрямо същия период на 2014 година е 7 процента, но при експорта за Русия има спад от 35 процента - от 77,3 млн. евро на 50 млн. евро, отбеляза Дончев. Той каза още, че вносът от Русия за България по последни данни е в размер на близо 4 млрд. евро.

Санкциите и контрасанкциите, наложени на и от Русия, носят безспорни щети, заяви той в отговор на питане на народния представител от "Атака" Волен Сидеров. По думите на Дончев, в рамките на дискусията по налагането на ограничителните мерки спрямо Русия България винаги е поддържала умерена позиция, основана на разбирането, че санкциите са инструмент за деескалация на кризата.

На европейско ниво няма предвидени отделни компенсаторни инструменти за щетите от контрасанкциите, които Русия наложи на производителите в Европа, коментира Дончев. "Прави се редовна оценка на въздействието", обясни той. Мерките в селското стопанство нямат характер на нарочен инструмент, а само компенсираха намаляването на цените на продукцията в резултат на ембаргото на Москва, уточни вицепремиерът. По негови думи от български производители на плодове и зеленчуци са били подадени заявления на обща стойност от 1,4 млн. евро, от тях допустими са искания за общо 398 хил. евро, които страната очаква да получи от ЕК за компенсиране на ценовите аномалии.

През септември миналата година министърът на външните работи Даниел Митов заяви, че в резултат на забраната за износ на селскостопански стоки за Русия преките загуби на България дотогава се изчисляват на около 10 млн. евро.

Загубите, които към този момент със сигурност са се увеличили, не са само в областта на селското стопанство. Миналия месец шефът на Института за анализи и оценки в туризма Румен Драганов каза, че очаква не по-малко от 160 млн. евро загуби за българските туроператори и хотелиерите заради отлива на руски туристи, който може да достигне до 50% спрямо миналата година. Освен това заради санкциите страната ни търпи и непреки загуби.

Според оценката на Волен Сидеров санкциите на ЕК срещу Русия ще донесат щети от 1 млрд. лева на България. Курортите ще останат полупразни и ще има фалит на стотици български фирми. "Това налага една по-настойчива политика от нашата държава", каза депутатът и отново предложи страната ни да откаже да спазва санкциите срещу Русия.

Животновъди протестираха край Димитровград

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Фермерите се събраха на изхода от Димитровград към Хасково и блокираха пътя

Няколкостотин животновъди се събраха вчера на протест на изхода на Димитровград в посока към Хасково, предаде БТА. Като израз на своето недоволство те изляха прясно мляко на пътното платно и блокираха движението на пътя от Димитровград за Хасково. Сред протестиращите фермери имаше и представители от областите Хасково, Пловдив, Стара Загора, Ямбол, Кърджали и Смолян.

Животновъдите излязоха на протест, макар вчера след срещата им с премиера Бойко Борисов и министър Десислава Танева да стана ясно, че ще получат помощ от по 7 лева на овца майка и по 100 лева на млекодайна крава. Общо бюджетът е около 26 млн. лева.

В протеста участва и председателят на Националната асоциация на животновъдите в България Бойко Синапов. Той уточни, че сред основните искания е спирането на незаконния внос на сухо мляко и палмово масло като мярка за защита на българското производство. Животновъдите настояват още пасищата да бъдат отдавани само на хора, които отглеждат животни. Друго искане на протестиращите е млякото, което те произвеждат, да бъде обозначено с етикет по БДС. По думите на Синапов така ще бъдат защитени и интересите на потребителите.

Животновъдите са недоволни и от ниската изкупна цена на млякото, която в момента достига 35 ст. за литър. Би трябвало да е "поне 80 стотинки за литър сурово мляко, за да имат производителите някаква печалба", каза още Синапов.

Протестираме, защото искаме помощ от държавата и от Европейския съюз, каза Марин Маринов - животновъд от димитровградското село Радиево и един от инициаторите на протеста. По думите му положението на фермерите е много тежко, тъй като не могат да плащат за фураж, на наети работници, както и кредитите си към банките.

С 15% намалели туристическите пътувания за първите 3 месеца

Значителен спад в броя на туристическите пътувания за първото тримесечие на годината в сравнение със същия период на предходната отчита НСИ. През първото тримесечие на тази година 578,8 хиляди българи са пътували с цел туризъм, като преобладаващата част от тях (83,5%) са пътували само в страната, 13,8% - само в чужбина, а 2,7% са пътували и в страната, и зад граница. На годишна база общият брой на пътувалите на възраст 15 и повече навършени години се понижава с 15%. Намалението е и за пътувалите в страната - с 15,9%, и за пътувалите в чужбина - с 9,1%.

За периода януари-март 2015 година най-много туристически пътувания са реализирани от българите на възраст 25-44 години (43,2%), като 87,8% от тях са пътували предимно в страната. Същевременно в чужбина най-много са пътували лицата на възраст 45-64 години - 17,6%.

По-голямата част от пътуванията с цел туризъм в страната са били за "посещение на близки", докато тези, реализирани в чужбина, са за "почивка и екскурзия", посочени съответно от 40,8 и 57,0% от тях.

КЪНЧО СТОЙЧЕВ:
У НАС ЛИПСВА СТРАТЕГИЯ ЗА ТЪРГОВСКИТЕ ВЕРИГИ

"Въпросът не е как търговските вериги са стъпили у нас, а в липсата на стратегия от страна на българската държава", заявява социологът Кънчо Стойчев, който е представител на Съюз "Произведено в България" пред "Гласове". Като пример той посочи Полша. "Там от вътрешната страна на околовръстните шосета в големите градове няма търговски вериги. Така е и във Франция. Ако отидете в Париж, много е трудно да видите супермаркет в центъра на града. Защото всяка една държава има интерес да пази своя малък и среден бизнес - малките баканлии, малките месарници и т.н. - това е семеен бизнес, това е гръбнакът на всяко едно общество", посочва Стойчев.

У нас е разграден двор и няма да се учудя, ако превърнат Софийския университет в супермаркет. Това е политика на убийство на българския бизнес от самата българска държава поради това, че е нерегламентиран, категоричен е експертът. "Пак ще цитирам правило от Франция - прясна стока имаш право да продаваш, ако стоката е с произход от място, отдалечено на не повече от 90 км от Париж. Ако погледнем картата, ще видим, че точно на 100 км е белгийската граница, тоест можеш да продаваш стока от Белгия, но не можеш да пишеш, че е прясна. Това е един елегантен протекционизъм, защита на родното производство. Навсякъде в развитите европейски страни, към които се стремим, е така", обяснява той.

На въпрос корупция ли е ветото на президента върху предложените промени в закона, които могат да решат всички проблеми, Стойчев заяви, че корупцията има много лица и не се свежда само до даване на едни пари от едно лице на друго. По думите му в случая имаме политическа корупция, която представлява непрозрачен, нечист лобизъм. Лобизмът сам по себе си не е мръсна дума, стига да е регламентиран и регулиран. Така че тук става дума по-скоро за политическа корупция с цел политическо облагодетелстване, но при всички случаи това е предателство на българските интереси, заключава Стойчев.

ДАИ наложи глоби за 14 хил. лв. при акция на „Кулата"

За по-малко от седем часа инспекторите на ИА "Автомобилна администрация" са наложили глоби за около 14 000 лева при акция на ГКПП "Кулата", съобщиха от Министерството на транспорта. Проверени са 13 автобуса и са констатирани 11 нарушения. При шест от водачите е било установено, че са управлявали, без да ползват задължителните почивки. Според агенцията този тип нарушения са изключително сериозни, тъй като влияят пряко върху безопасността на превозите. Когато водачите не ползват регламентираните почивки, може да се стигне до заспиване зад волана.

Инспекторите са констатирали, че двама водачи управляват с разменени тахографски листове, а един е управлявал, без да постави дигиталната карта в тахографа. При два от проверените автобуси е установено, че имат техническа неизправност - спукани челни стъкла, за което водачите са санкционирани.

Това е поредната проверка по границата с цел да се сведе до минимум нерегламентираният превоз на пътници. От началото на тази година са засечени близо 65 нерегламентирани превоза.

www.duma.bg

Атина пак не се споразумя с ЕС

Меркел и Оланд убеждават Ципрас да изпълни текущата спасителна програма за Гърция

Гръцкият премиер Алексис Ципрас проведе "приятелски и конструктивни" разговори за дълга с лидерите на Франция и Германия, но няма признаци за пробив преди крайния срок през юни, съобщиха световни агенции. Германският канцлер Ангела Меркел, френският президент Франсоа Оланд и Ципрас се "фокусираха върху желанието да се постигне споразумение по настоящата програма", за да се подкрепят гръцките финанси, заяви съветник на френския лидер. След продължилата близо два часа среща обаче лидерите на Гърция, Германия и Франция не направиха официални изказвания за медиите, съобщи Ройтерс. Изявления направиха само говорителите на германското и на френското правителство, отбелязвайки, че дискусиите са били съсредоточени върху волята за постигане на споразумение по текущата спасителна програма за Атина.

Лидерите се споразумяха за необходимостта гръцките власти да продължат работата си с трите преговарящи институции, допълниха френските и германски служители след повече от два часа на преговори, които продължиха и след полунощ в кулоарите на срещата на върха на ЕС в Рига.

Според неназован гръцки представител срещата е била "приятелска и конструктивна", като това мнение е било споделено от германския канцлер Ангела Меркел и от френския президент Франсоа Оланд. Той също така отбеляза, че лидерите на Франция и Германия са предложили на Ципрас лично да помогне за ускоряване на напредъка за дългосрочно уреждане на гръцката дългова криза. Алексис Ципрас говори за постигане на дългосрочно споразумение, което да даде перспектива за излизане на Гърция от кризата, посочи гръцкият служител и добави: "Другите двама лидери разбират необходимостта от такова споразумение и са готови да допринесат лично за ускоряване на процеса по неговото изработване".

Лидерите на двете най-големи икономики в еврозоната обаче продължават да настояват, че Ципрас и неговото правителството на левицата СИРИЗА трябва първо да приключат преговорите и да влязат в рамките на условията, поставени от гръцките кредитори от ЕС и МВФ. В края на февруари Еврогрупата се съгласи да предостави на властите в Атина още четири месеца (до края на юни), за да се изпълнят условията за освобождаване на последното плащане за около 7,2 млрд. евро от официалната спасителна програма за Гърция в размер на 240 млрд. евро.

Междувременно групата от технически експерти и от двете страни продължава да преговоря в Брюксел, опитвайки се да преодолее различията по няколко нерешени въпроса.

Отделно от основните разногласия около пенсионните и реформите в пазара на труда, преговарящите страни, изглежда, имат различни виждания и за това как да се реформират ставките на данък добавена стойност. Атина предлага три ставки на ДДС от 7%, 14% и 22-23%, докато кредиторите настояват за две данъчни ставки: една в размер на 10-12% и още една от 20-23 на сто.

Пенсионната реформа също остава сериозен препъникамък, като кредитори на Гърция настояват за премахването на ранното пенсиониране и на т.нар. "13-а пенсия". В допълнение те не са съгласни с правителството на Ципрас, настоявайки за постепенното възстановяване на минималната работна заплата и на колективното договаряне.

Междувременно германският в. "Зюддойче цайтунг", позовавайки се на свой неназован висш европейски източник, съобщи, че срокът на настоящата спасителна програма на Гърция (която по план трябва да приключи в края на юни) вероятно ще бъде удължен с още четири месеца, като част от останалите спасителни фондове (за общо 7,2 млрд. евро) могат да бъдат отблокирани в замяна на изпълнението на някои реформи. Гръцкият финансов министър Янис Варуфакис обаче отхвърли категорично подобно предложение, описвайки го като "научнофантастичен сценарий".

ЗАЕВ КЪМ ЛАВРОВ:

Няма да има подялба на Македония

Няма да има нито подялба, нито федерация на Република Македония. Това заяви лидерът на опозиционния Социалдемократически съюз (СДСМ) Зоран Заев във връзка с изразената преди два дни от руския външен министър Сергей Лавров позиция, че страната ще бъде поделена между България и Албания.

"Това, което нашият народ много ясно демонстрира, както на 17-и този месец (по време на националния граждански протест), но и седмица преди това в Куманово (където се стигна до въоръжен инцидент с много загинали) е в пълна противоположност с твърденията на Лавров. Македонският народ никога както досега в историята не е бил по-единен и по-сплотен", изтъкна Заев. Според него народът е обединен около исканията за възстановяване на универсалните ценности - демокрация, свобода, справедливост и бъдеще за всеки.

"Именно тази сплотеност и единство на всички етнически общности ми дава кураж. Искам да подчертая, че няма сила, политически мотив или нещо друго както в страната, така и навън, което може да наруши това единство", заяви още опозиционният лидер и изрази надеждата, че македонските политици ще бъдат достатъчно отговорни, за да използват това единство, за доброто бъдеще на Македония.

кратки

Скопие осъди протестиращи студенти

Присъда от 10 месеца затвор и 8 условни присъди произнесе съдът в Скопие срещу деветимата участници в протеста на 5 май. Четирима от обвиняемите са студенти. Условните присъди са за срок от една година, съобщиха македонски медии. Деветимата бяха обвинени, че по време на демонстрацията са възпрепятствали на служебни лица да изпълняват задължения.

Италия прие закон срещу корупцията

Италианският премиер Матео Ренци заяви, че страната му "отново е станала отечество на законността" след приемането на закон срещу корупцията, който увеличава присъдите срещу престъпилите закона и удължава срока на давност.

Митинг за мир в Рига

Пред сградата на Латвийската национална библиотека в Рига, където се провежда срещата "Източно партньорство", е започнала акция под наслов „За Европа от Дъблин до Владивосток", предаде ТАСС. Демонстрантите призовават участниците в срещата към мир и сътрудничество с Русия. Организатор на проявата е лидерът на партия "Руски съюз на Латвия" и депутат от Европейския парламент Татяна Жданок.

Неравенството между гърците расте

Гърция е сред страните с най-голямо неравенство между гражданите, сочи доклад на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. В Гърция бедността се е увеличила от 11% през 2007 до 32% през 2013 г., като 20% от децата и младежите живеят под прага на бедността. Най-богатите 10% от гърците контролират 25% от активите в сравнение с 2%, контролирани от най-бедните 10% от населението.

„Амнести" съобщи за изтезания в Украйна

Побоища, изтезания с електрически ток, разиграване на екзекуции – такива практики спрямо пленници и цивилни са често явление в украинската армия и при сепаратистите в Източна Украйна, гласят публикувани резултати от анкета на правозащитната организация "Амнести интернешънъл". В доклада се съобщава и за безчинства на ултранационалистическата групировка "Десен сектор", чиито членове воюват на страната на украинската армия в Източна Украйна – те изтезавали цивилни и ги изнудвали за големи суми пари.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

„Студен душ” за страните от „Източното партньорство”

Все повече молдовци предпочитат Русия пред Европейския съюз

Укрепване на сътрудничеството - в това лидерите на страните от Евросъюза увериха своите съседи от Източна Европа на срещата в Рига. Надеждите им за присъединяване обаче бяха поляти със студен душ. “Източното партньорство” не е инструмент за разширяване на ЕС, а за сближаване с него”, подчерта Ангела Меркел още при пристигането си в Рига. “Ние не трябва да предизвикваме напразни надежди, на които не ще можем да дадем отговор”, подчерта германският канцлер по повод желанията на Украйна, Молдова и Грузия да се присъединят към ЕС.

Председателят на Европейския съвет Доналд Туск подчерта, че ЕС държи на “Източното партньорство” “независимо от заплахите и агресивното отношение” срещу този стремеж. Той обаче призова източните страни към търпение. Напредъкът в по-тесните икономически връзки с ЕС трябва да бъде поетапен, отбеляза Туск.

В декларацията от срещата се казва, че участниците признават европейските стремежи и европейския избор на заинтересованите партньори, но без да се споменават перспективите за бъдещо членство, съобщи EUObserver.

Финансова помощ в размер на 1,8 млрд. евро за Украйна одобриха евролидерите на срещата в Рига. Средствата ще бъдат отпуснати на три транша по 600 млн. евро при условие, че властите в Киев изпълняват съгласуваните с Брюксел реформи.

Белгийският премиер Шарл Мишел призова за отношения на ЕС с Русия в дух на взаимно уважение. Преди началото на срещата на “Източното партньорство” в Рига той отбеляза, че целта на заседанието не е проява на враждебност към Русия. Искаме с Москва да имаме качествен диалог, в дух на взаимно уважение, заяви Мишел. Русия е фактор и би могла да бъде партньор, ако успеем да постигнем по-качествен диалог, подчерта той.

Лидерите на ЕС бяха изправени пред деликатна задача: как да насърчат бившите съветски републики да се ангажират с реформи, които могат да ги доближат към Запада, без да пораждат напразни надежди за евентуално членство, коментира срещата в Рига “Уолстрийт джърнъл”.

ЕС започна “Източното партньорство” през 2009 г. с цел да задълбочи връзките с шест държави: Украйна, Молдова, Грузия, Беларус, Армения и Азербайджан. През 2014 г. ЕС подписа търговски и политически споразумения с Украйна, Молдова и Грузия, което предизвика гневна реакция от Русия. Отношенията между ЕС и Беларус, Армения и Азербайджан остават обтегнати и трудни, отбелязва вестникът. Европейската комисия казва, че не предвижда разширяване на общността до 2020 г.

В същото време все повече жители на Молдова предпочитат Русия вместо Европейския съюз, за което способстват грешките на молдовските власти и сдържаната позиция на ЕС, пише “Ню Йорк таймс”.

“Европа загуби от Русия битката за сърцата и умовете на молдовците”, заявява пред изданието служителката в молдовското МВнР Даниела Морар, занимаваща се с въпросите на евроинтеграцията.

“Сега враждебните проевропейски политици в Молдова, както и техните колеги в Украйна, така се опетниха с неспособността да се борят с корупцията и да създадат функциониращa държава, че според мнението на много молдовци Русия изглежда примамлива”, пише “Ню Йорк таймс”.

Неотдавнашното социологическо допитване показва, че само 32% все още искат да влязат в ЕС. Половината от допитаните заявяват, че предпочитат Евразийския съюз. Общо 40% от молдовците са за ЕС, в сравнение със 78% през 2007 г.

“Ние не можем да съществуваме без руския пазар”, твърди лидерът на Партията на социалистите Игор Додон. “На Евросъюза беше нужна история на успеха и той избра нас. Сега всички разбират, че това е било илюзия”, обобщава той.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

На срещата на лидерите на ЕС и на страните от Източна Европа в Рига за укрепване на сътрудничеството не бяха приети конкретни срокове за присъединяването на Украйна, Молдова, Грузия, Беларус, Армения и Азербайджан преди 2020 г.

ДРАГИ: РАСТЕЖЪТ НАВСЯКЪДЕ В ЕВРОПА Е „ТВЪРДЕ СЛАБ”

Президентът на Европейската централна банка (ЕЦБ) Марио Драги заяви, че навсякъде в Европа “растежът е твърде слаб”, макар че е налице и скромно съживяване, предаде Асошиейтед прес. Драги говори при откриването в четвъртък в португалския град Синтра на тридневен форум на представители на централни банки и икономисти, посветен на безработицата и заетостта.

“Необходимо е бързо да бъдат предприети решителни мерки за намаляване на бюрокрацията и засилване на гъвкавостта в наемането и уволняването на служители, за да се засили икономиката”, посочи ръководителят на ЕЦБ. Той отхвърли твърденията, че смекчаването на правилата за наемане и освобождаване на служители действа само в дългосрочен план и може да навреди на колебливото възстановяване. “Колкото по-скоро това бъде направено, толкова по-добре”, подчерта Драги.

Президентът на ЕЦБ отчете известно подобряване на икономическите условия в Европа, но изтъкна, че навсякъде растежът е прекалено слаб, а инфлацията - твърде ниска, което е признак за икономическа слабост.

АП посочва, че забележките на Драги идват на фона на признаци за икономическо съживяване на еврозоната. През първото тримесечие на годината икономическият растеж бе от 0,4 процента и според икономисти тазгодишният растеж може да е достатъчно силен, за да започне да намалява безработицата, чието равнище сега е 11,3 процента. Вицепрезидентът на Управлението за федерален резерв (УФР) на САЩ Стенли Фишер заяви, че еврозоната изглежда е устояла на сегашната криза, но предупреди, че в дългосрочен план валутният съюз “няма да оцелее, ако не осигури благоденствие на своите членове”.

ПСР губи подкрепа преди вота

Подкрепата за управляващата турска Партия на справедливостта и развитието падна до 40,5% преди парламентарните избори на 7 юни. Това става ясно от проучване на Konda за бизнес клиенти, цитирано от АП. На предишни парламентарни избори партията е спечелила 49,8% подкрепа.

Проучването, което не е публично, но е предоставено на клиенти и е цитирано във вестници, показва, че прокюрдската Народно-демократична партия ще спечели 11,5% от гласовете. Прагът за влизане в законодателния орган на Турция е 10%. Изследването дава 29% подкрепа за основната опозиционна Републиканска народна партия и по-малко от 15% за крайнодясната Партия на националното действие.

Социологическите проучвания на Konda са следени от пазарите, защото са точни в прогнозите си преди избори. Компанията заяви пред Ройтерс, че към момента не може да коментира резултатите. Перспективата ПСР да не е в състояние да сформира еднопартийно правителство смути финансовите пазари. Лирата поевтиня до 2,5960 спрямо долара, а водещият борсов индекс спадна с 0,7 процента.

БРИТАНСКИ ЖУРНАЛИСТ:

В Украйна Европа създаде Франкенщайн и се уплаши

“Западът е уморен от Украйна, чиито действия на него му е все по-трудно да оправдава”. Такова мнение изрази известният британски журналист и блогър Нийл Кларк пред RT.

“Страните, които съдействаха на преврата в Украйна, сега започват да отстъпват от своите позиции и да действат по-прагматично”, смята Кинък. Според него за това свидетелства и смяната на тона от страна на САЩ. Тази ситуация тревожи Киев, чиято риторика стана по-агресивна.

“Водещите страни в Европа най-малко искат мащабна война в Европа, а тя ще стане още по-вероятна, ако Украйна влезе в НАТО. Особено със сегашната власт в Киев и нейната крайно войнствена риторика. В Европа съществуват реални опасения. Те създадоха това чудовище Франкенщайн и са обезпокоени докъде това ще стигне”, добави Кларк. “Налага се разбирането, че всичко е отишло твърде далеч. По-реалистично мислещите хора в Европа явно искат отмяна на санкциите срещу Русия, защото те нанасят вреди на основните европейски икономики като Германия и Франция”, убеден е британският журналист.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

Халифатът отвръща на удара

The Economist

ИД изглежда несломена след почти година оглавявани от САЩ бомбардировки и подкрепяни от Иран сухопътни операции

Независимо от усилията на оглавяваната от САЩ многонационална коалиция и самоотверженатa отбрана на сирийската армия, античният сирийски град Палмира падна в ръцете на "Ислямска държава"

От месеци на иракчаните се казваше, че "Ислямска държава" (ИД) е преминала в отстъпление. През април министър-председателят Хайдер ал Абади обяви, че е спечелил "психологическата битка" след прогонването на джихадистите от родния град на Саддам Хюсеин Тикрит. Жители на Багдад слушаха по радиата в колите си поп песни, осмиващи ИД. Но падането на Рамади на 15 май смаза този оптимизъм, а улиците отново са изпълнени с лошо предчувствие. ИД е съвсем наблизо и също така заплашва петролната рафинерия и електроцентралата в Байджи, от които зависи Багдад.

Тревогата се засили, когато пет дни по-късно дойде новината, че ИД е превзела Палмира в Сирия. Рамади, който се намира на 110 километра западно от Багдад, е столицата на най-голямата иракска провинция Анбар и беше последният останал град под контрола на правителството в населения предимно със сунити район. От много месеци ИД беше завзела части от големия град, но запазването на контрола върху правителствените сгради там беше ключов елемент от плановете за отвоюване на провинцията. В случая иракската армия не се представи по-добре, отколкото когато избяга от втория по големина иракски град Мосул през юни миналата година, като отново изостави голямо количество военна техника. Вълна от самоубийствени нападения с камиони проби отбраната на Рамади и хвърли в бягство мъжете, които защитаваха града.

ИД изглежда несломена след почти година оглавявани от САЩ бомбардировки и подкрепяни от Иран сухопътни операции. Тя понася поражения и губи територия от кюрдите, а също от багдадското правителство и неговите милиции. Някои от командирите й, включително нейният заместник-водач, са убити от американски бомби. Въздушни удари разрушават контролирани от нея петролни съоръжения, което рязко намалява приходите й. Но ИД продължава да привлича чуждестранни и местни бойци. Изпращаните от нея конвои от атентатори самоубийци с 15-тонни камиони правят напразни опитите за удържане на укрепени линии. Тя отново тръгва в настъпление в Анбар - главния район на сунитските племена в Ирак и поради това благоприятна почва за ИД, чиято основна подкрепа идва от сунитите, страхуващи се от доминираното от шиитите правителство в Багдад и маргинализирани от него. А тя също така отново печели терен в Сирия, където на 20 май щурмува Палмира. Страхът е, че тя ще разруши едно от световните съкровища - град от римската епоха, както прави с други предмюсюлмански антични ценности. Лесно е Абади да бъде обвинен за падането на Рамади. Но проблемите на правителството са доста по-големи от избора на министър-председател. Неговата армия е хартиен тигър, чийто командири надуват числеността на своите войски с фиктивни войници и претендират за допълнителни заплати, но бягат, когато са в опасност. Редовите войници, които са предимно шиити, следват техния пример, страхувайки се да не бъдат заловени от безмилостен враг, който ги смята за еретици.

След като през юни миналата година превзе Тикрит, ИД изкла 1500 армейски курсанти в Кемп Спайкър. При положение че не може да разчита на своите сили, Абади се обръща към "Хашид аш шаби", или "формирования за народна мобилизация", които бяха пуснати в действие през юни миналата година, за да попречат на ИД да нахлуе в Багдад. Те се състоят от около 40 милиции, които са почти изцяло шиитски, а много от тях са подкрепяни от Иран. През последната година те отблъскват ИД от иранската граница и прочистват район около Багдад. Сега се готвят заедно с иракската армия да предприемат контраатака срещу Рамади. Но "Хашид аш шаби" могат да се окажат нож с две остриета. Ако загубят, шиитските милиции отслабват най-добрата отбрана на Багдад. Ако спечелят, те може да оспорят контрола на правителството. Каквото и да се случи, тяхното изпращане в сунитски райони крие опасност от разразяване на нови междуобщностни кръвопролития. Вместо това американците и сунитските съседи на Ирак насърчават Абади да въоръжи сунитските племена, макар засега почти без резултат. Те си спомнят "сунитското пробуждане" от 2006-2007 г., когато американски командири плащаха, обучаваха и въоръжаваха племенни членове в Анбар и за седем месеца изтласкаха от провинцията предшественика на ИД - "Ал Кайда" в Ирак. Но този номер трудно ще бъде повторен. Тринайсетте главни племена в провинцията са колкото разделени, толкова и слаби.

Заинтересованите външни сили наблюдават ситуацията, но най-вероятно ще прехвърлят отговорността. Йордания помага на американците да обучават малък брой сунитски племенни членове, но иска иракското правителство да плати за подходящо разгръщане. Саудитска Арабия е погълната от своята война в Йемен. Америка продължава да обучава сунитски войници в базата си "Айн ал Асад" в сърцето на Анбар, но докато чака тяхното изпращане, приветства намесата на милицията, като очевидно се надява, че шиитските формирования ще успеят там, където иракската армия и коалицията се провалят. Ако на място бъдат разположени още американски войски освен неколкостотин съветници и инструктори, има опасност САЩ отново да бъдат въвлечени в сухопътни сражения. Засега водачите на ИД, изглежда, са съсредоточени върху преследване на тактически предимства, като същевременно укрепват позициите си в населените предимно със сунити иракски провинции и печелят битката за сърцата и умовете на местните хора - чрез страх и предоставяне на обществени услуги. Въпреки обезглавяванията нейните администратори печелят похвали за ефективното си управление, чистите улици и навременното плащане на заплатите. Тя частично възстановява електричеството в Мосул, ремонтира хотел там и отваря дворците на Саддам Хюсеин за разходки през уикендите. Обременената от дългове Йордания се надява, че ИД може да види взаимен интерес от запазване на нейния граничен пункт отворен за търговия и дори признава разписките, които тя издава за вносни мита, за подлежащи на намаляване на данъчното облагане. Опасността е, че халифатът на ИД се превръща в постоянна част от региона. Границите ще се преместят в близките месеци. Но след като кюрдите се управляват сами на североизток, а шиитите - на юг, иракчаните поставят под въпрос решимостта на правителството да отвоюва от ИД сунитския северозапад. "Разделението вече е реалност", въздиша сунитски политик в изгнание. "То само остава да бъде нанесено на картата", каза той.

Обама не мисли, че САЩ губят борбата с ИД

Президентът на САЩ Барак Обама заяви, че превземането на иракския град Рамади от екстремистите от "Ислямска държава" е временен тактически неуспех, но той не смята, че САЩ губят битката срещу групировката, предаде Ройтерс. "Няма съмнение че в сунитските райони ще трябва да засилим не само обучението, а и да се ангажираме повече, и е по-добре да накараме сунитските племена да бъдат по-активни, отколкото са в момента", казва Обама в интервюто, дадено във вторник за сп. "Атлантик" и публикувано днес. "Мисля, че премиерът Ал Абади е искрен и иска единна иракска държава. Ще продължа да нареждам на нашата армия да осигурява на иракските сили за сигурност цялата помощ, от която имат нужда, за да могат да гарантират безопасността на страната, и ще осигурявам дипломатическата и икономическа помощ, която им е нужна, за да се стабилизират", заявява Обама пред списанието.

В интервюто Обама подчерта, че ИД е значително отслабена в Ирак. Той припомни, че в борбата срещу групировката е постигнат значителен напредък в северната част на Ирак и в районите, в които кюрдските сили за сигурност пешмергите участват в тази битка, предаде Франс прес. В зоните с доминиращо шиитско население пък няма напредък на ИД, подчерта Обама. Интервюто се появи вчера, когато ИД обяви, вече превзела сирийския античен град Палмира. Така ИД е "властелин" на половината от територията на Сирия и е директна заплаха за град Хомс, третия по големина в Сирия. По повод превземането на Палмира Белият дом заяви, че това е спънка за оглавяваната от САЩ многонационална коалиция, нанасяща удари срещу позиции на ИД в Ирак и в Сирия от миналото лято, предаде Ройтерс, като цитира говорителя на Белия дом Джош Ърнест.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

ГАНЧО АЛЕКСАНДРОВ:

Хората се нуждаят от Светлина

За да оцелее българската култура, са необходими не само пари, а и свобода на дейците и на творците, казва „министърът на културата на Павликени”

С ГАНЧО АЛЕКСАНДРОВ съдбата ме срещна преди година и половина. Минахме на “ти” от първия разговор. За него нямаше невъзможни неща - просто вдигаше телефона и се обаждаше на приятел, казваше две изречения и всичко се получаваше.

Животът му е като филм. Роден и израснал в Павликени. Негово хоби, а след това и професия, е културата. Завършил е дефектология в София, география в Силистра и история във Велико Търново. Заради дворянския произход на дядо му - белогвардеец, десет години бил “заточен” като възпитател в близкото до Павликени с. Недан, населено предимно с цигани. Това не му попречило да им “събере погледите”, като организира концерт за симфоничен оркестър и сопрано на сцена колкото стая. Не се оплаква от този период в живота си, не се чувства репресиран. Запознал се е с интересни личности, завързал е много приятелства. Когато за кратко учителствал в Павликени, изумил всички - докарал в училищния двор за откриване на бригадирско лято тв водещите Инна Симеонова и Николай Колев, “Трамвай №5”, Богдан Томов, Бригита Чолакова... В малкия град по негова идея и покана са идвали и “Йоан Кукузел”, и Тодор Колев, и кой ли не. През 1987 г. управниците разбрали, че имат “златно яйце”. Ганчо Александров е работил, при това успешно, със седем кмета.

За него има разкази, стихове, предавания. Не се блазни от славата. Казва, че е носил популярността и като обикновен възпитател в с. Недан, когато циганите му ставали на крака и викали: “Давай, даскале, давай”. Носех своята лудост, споделя Ганчо. Не крие, че е имал шанс да работи в София, да прави “голяма култура”. Зад гърба му застанали звездите на България - и Йорданка Христова, и Петър Вучков, и дует “Ритон”... На 15 април 1987 г. обаче влязъл за пръв път в кабинета си в Павликени - мръсен, със счупени стъкла, с полупразна бутилка водка и изпокъсан в. “Култура” на бюрото. Превърнал го в порцеланов кабинет - с фигурки, подарък от звездите, посетили Павликени. “Един път птицата на щастието каца на рамото - или я помилвай и й се усмихни, или я изгони.” Така казала майката на сина си Ганчо. И той се отказал от даскалъка, за да поеме Пътя.

Интервю на Ина МИХАЙЛОВА

Ганчо, намирам те в твоя Павликени - града, в който се случват чудеса с културата...

- Живея в дълбоката провинция. Павликени е географски център на България. И, да, тук се случват чудеса. Имаме музей, Летен театър, читалище... Успяхме с лични контакти да доближим световната култура до хората на този град.

При тези разбити пътища кой ще се качи на колата и ще дойде в Павликени, за да направи изложба “Маските на Венеция”, и то в дните, когато се провежда карнавалът във Венеция? Е, случи се. Защо да не гостува в Павликени сюрреалистична изложба? Бях притеснен, но младите хора я приеха добре. Защо да нямаме наш празник, който да ни отличава - Празник на яйцето. В този забързан живот, който нито е лесен, нито е добър, хората се нуждаят от Светлина, от очакване.

Подготвяме петото издание на националния фестивал “Като звездите” - проява за деца от социалните домове без състезателен характер. Вицепрезидентът Маргарита Попова за трета поредна година е патрон на “Като звездите”. Фестивалът е много забавен за децата и тежък за гледане от възрастните. Когато тези деца застанат на сцената с инвалидните колички и запеят “Моя страна, моя България”, всички плачат. Има деца, които живеят от фестивал до фестивал. Поклон на кмета Еманоил Манолов, който от неголемия бюджет на общината успява да задели средства, за да направим за децата плакети, фланелки, да им раздадем лакомства, да ги заведем в зоологическата градина, да поканим клоуни да ги забавляват. Т.г. Слави Трифонов е обещал Крисия да пее за тези деца - това ще е празник за тях. Имам принцип и той е частица от мен - можеш ли да дадеш на хората звездно изживяване, дай им го.

С много хъс и мерак в годините опазих Летния театър. Цигани се опитваха да го разрушат. Когато големият актьор Тодор Колев дойде, ахна - всичко е запазено и готово за спектакъл.

Как днес се прави култура в малкия град?

- Всичко опира до ръководството. Но има и друго. За 28 години показах, че дори и да ти пречат, култура може да се прави - въпрос на нагласа и себепожертване. Пожертвах семейството си. Синът ми израсна без мен. Казваше на майка си и другарчетата си: “Баща си не съм виждал от седмица, но добре, че има кабелна телевизия, за да го гледам всяка вечер.” Всичко става с приятели, а звездите на България са мои приятели. Идвали са тук и без хонорар, със собствен транспорт.

Много е важно общинското ръководство да е с лице за културата, да осъзнава, че културата е реклама на властта. Не искаме много. Достатъчен е авторитетът на кмета, който застава с името си.

Не пренебрегвам ролята на личността. Родителите ми бяха общественици, всички ме познаваха от малък и подкрепиха първите ми стъпки. В името на дружбата с моите родители техните приятели поддържаха състави, читалища, самодейни колективи. Като отидех при тях, ме посрещаха като “техния Ганчо”. Най-голямата титла, която съм получил в живота си, е “нашият Ганчо”. Бяха готови да пеят, да танцуват, дори и в последния момент да им се обадя.

Днес отричат Отечествения фронт, но благодарение на него имаше невероятна система за работа в читалищата. Хубаво е, че когато хората тръгнаха по “синята идея”, започнаха да викат “долу” и “горе”, успяхме да запазим много неща. Съществуват и днес.

Как Павликени има Ганчо Александров, а други малки и големи градове дори не успяха да запазят културните си центрове?

- А, Пловдив си имаше Начо Културата. Както написа Димитър Томов - в Южна България твори и работи Начо Културата, а в Северна - Ганчо Културата. Вече не съм шеф на културата в Павликени, пенсионирах се преди месец. Но работя и помагам с всички сили. Ганчо ще даде всичко от себе си. Тези неща не се учат, човек се ражда с тях, носи ги. Градът ме познава, но това не съм аз, а марката “Ганчо Александров”.

Защо те наричат “министър на културата на Павликени”?

- Измисли го Силвия Кацарова през 70-те. Беше на една “Мелодия на годината” във Велико Търново. Знаеш, бях и съм приятел с Лили Иванова, дует “Ритон”, Емил Димитров, Силвия Кацарова, Милчо Кацаров... Дует “Ритон” бяха идвали в родния ми град и бях им направил албум “Една песенна нощ в Павликени”. Тогава нямаше ресторанти, специалитети, трапези. Майка ми беше уникален кулинар - панирано “Русенско варено”, домашни туршии, баници, питка. Такива работи... Като дойдоха “Ритон”, се смаяха. Сега оценявам тези неща колко много са означавали. А тогава се чудех как и с какво ще посрещна звездите. Та в отговор те ме поканиха на вечеря в “Интерхотела” във Велико Търново. След втората чашка душата се отпуска. Явно съм допаднал на всички. И Силвия Кацарова каза: “Боже, този трябва да е министър на културата.”

> **Чалгата осакати цяло поколение**

Те нещо бяха обидени на тогавашното ръководство - гонеха ги за външен вид, комисии, музикални критици... Имаше негласен отпор и спор между министерство, критика, изпълнители. Така тръгна приказката. Върви и до днес. Всички така ме наричат, така ме знаят.

Как оценяваш работата на “колегата” ти на жълтите павета?

- Той е скулптор. Като всеки творец, носи своята уникалност. Не трябва обаче да бъркаме администратора с твореца. Администраторът е цветът на администрацията, творецът витае в своите светове. Не карайте творец да се занимава с администрация! Рашидов сбърка, че се хвана с министерстването, не трябваше. Всеки творец е силен с творчеството си, а на него сигурно изобщо не му остава време за това.

Какво би казал за себе си Ганчо Александров? От кое те боли душата?

- Ганчо Александров е човек, посветен на работата си, който обича родния си град, отворен към всички. Не се подмазвам. Верен съм на приятелите си. Мразя предателството и подлостта. Искам да подарявам Светлина. Не съм Исус и не мога да светя, но ми се иска малкото Светлина, която улавям, да я отразявам в душите на моите съграждани. Те нямат толкова радости в живота, борят се да изкарат пари, за да изучат децата. Павликени все пак запази своя патриархален начин на живот.

Водещ съм на абитуриентските балове в града ни от... незапомнени времена. Пред очите ми израснаха поколения, виждам как се развиват, как заминаха и сега се връщат по празниците. Заради момичетата и момчетата, които отидоха да живеят и работят в Австралия, Южна Африка, Америка, Германия, Испания, постоянно публикувам снимки във фейсбук. Такъв съм си - човек, който иска да дава радост и да засилва паметта на младите.

Ох, от какво ме боли... Псевдокултурата, която чалга движението наложи, чалгата осакати цяло поколение. До последния си ден като главен експерт по култура в общината не позволих чалга певец да стъпи на голяма сцена в Павликени. Когато това се случи, излязох на площада, взех микрофона и казах: “Павликени, 28 години те пазех от чалгата. Това не е културата, която трябва да развиваме и да носим в себе си.” Помнят тези мои думи.

Не успяхме да се опазим. Целият ни живот е чалга, което много ме дразни.

На стр. 29

www.duma.bg

Не ще познае радост безкнижната душа...

Светите братя Кирил и Методий запалиха вечния огън на българската духовност

Вяра ДЯНКОВА

Много събития и много имена от нашата история бележат мястото на България в световната история. Но делото на Константин-Кирил Философ на Методий има уникално място в историята и в съвремието ни, защото в голяма степен определя идентичността ни като народ. Христо Ботев подчертава заслугите на Константин Философ в обществения напредък, но и като залог за победата на националната революция. Той пише в статията си за Кирил и Методий: "Българският гений е записал такива важни и знаменателни събития, които ни дават право да се гордеем, че и ние сме внесли нещо в историята на обществения напредък". Това определение внушава на народния поет Иван Вазов двустишието в одата "Паисий":

"Че и ний сме дали нещо на светът
и на вси слявяни книга да четат!"

И действително, има нещо удивително величаво в създаването на славянската писменост, основа на културата. Нека си припомним само за миг картината на средновековния IX век. Българската държава е силна след властването на Крум, покръстването на българите определя техния цивилизационен път завинаги, Борис I с умело лавиране между тогавашните митрополии Константинопол и Рим успява да преодолее хегемонията на съседите си. В България се разгръща мащабно строителство в Плиска, подготвя се преминаването на столицата към Велики Преслав - лоното, в което ще бъде приета и

ще разцъфне славянската книжнина

Тъмнината на триезичието е разпръсната, звучат думите на Константин Философа: "Не праща ли Бог дъжд на всички еднакво? Слънцето не грее ли за всички? Не дишаме ли въздух всички еднакво? И как не ви е срам, като признавате само три езика и обричате всички други народи и племена да останат слепи и глухи?"

Светите братя сътвориха азбуката, която отговаря на фонетичните особености на българския език, тя е цялостна система за графично предаване на тогавашната българска реч. "Това е ново писмо, със свой стил и същина, в което сякаш е включен релефът на Балкана, покоят на полето, песента на птиците и огледалото на реките" (П. Матев) Превеждането на богослужебните книги е великото начало на славянската книжнина - създава се литература на роден език, разбираем за цялото славянско братство. На Запад подобен поврат идва няколко века по-късно, затова Кирил и Методий са де факто предтечи на Ренесанса.

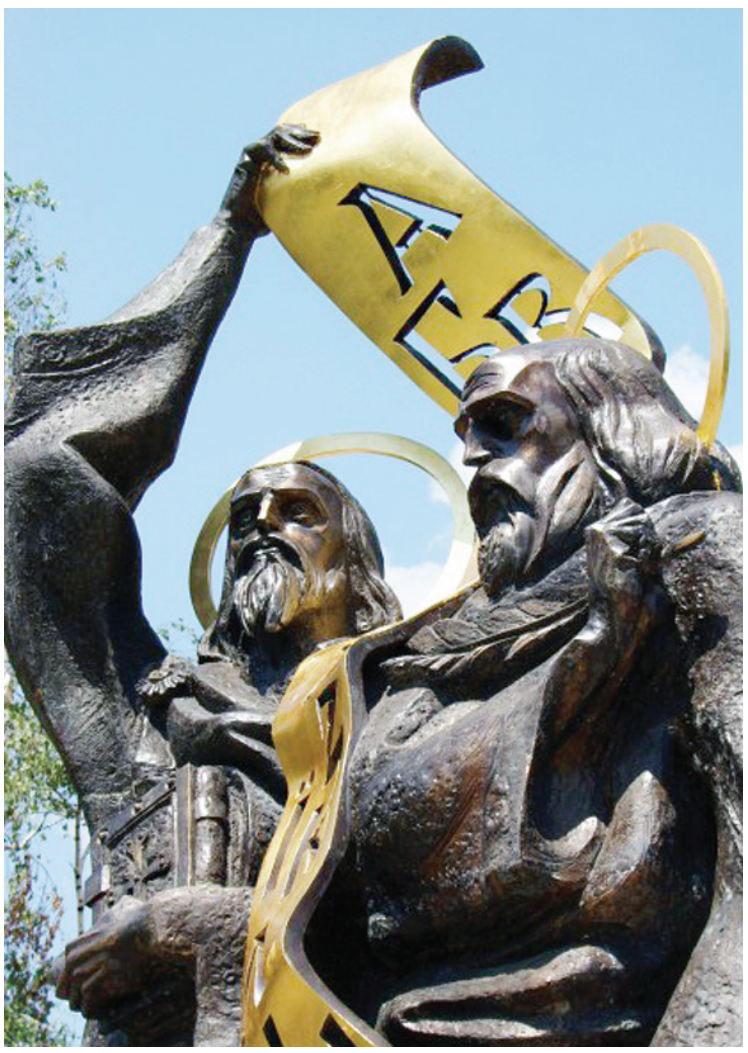
Константин Кирил Философ отстоява демократичните идеи за правото на народите на собствено културно развитие. Схващането си за ролята на просветата и културата изразява с думите: "Слушай сега, цял славянски народе, както без светлина няма радост за окото, така не ще познае радост и всяка безкнижна душа... голи са без книги народите, защото не могат да се борят с противника на нашите души..."

Най-старият датиран писмен паметник с глаголица (първия вариант на славянската азбука) е от 982 г. - надпис, открит в Иверския манастир, един от 20-те ставропигиални манастира в Света гора. Той е основан от жители на Иверия - една бивша страна, днес в състава на Закавказката република Грузия. По-късно друг старобългарски глаголически паметник от втората половина на X - началото на XI в. става известен като Асеманово евангелие или Ватиканско изборно евангелие на името на папския библиотекар Йосиф Асемани, намерено от него в Йерусалим през 1736 г. и пренесено във Ватиканската библиотека. То съдържа 158 пергаментни листа на глаголица с кратки приписки на кирилица. Оттогава във Ватиканските архиви се намира и написаното от самия Й. Асемини:

„Българският народ е древен и велик!"

Опазването и развитието на великото дело на светите апостоли са гордост за всеки българин, защото не друга държава, а България оцени смисъла на това дело и го опази. Българската земя е огнището, от което се пръсна светлина към другите славянски земи. Константин носеше пламъка, заложи идеята, откритието, а Методий - търпеливостта, постоянството, вярата. И всяка година на 24 май България скланя признателно глава пред величието на тяхното книжовно дело, с което се даде тласък на народното просвещение, запазило своята мисия през вековете и до днес благодарение на бележити български средновековни книжовници и на техните последователи в XIX в. Тази приемственост е доказателство за духовната устойчивост на нашия народ, опора за съвременния българин, който при всички превратности и преломни събития не бива да забравя откъде е тръгнал.

Нашият народ е оцелял и се е развивал винаги чрез знанието, чрез науката, чрез просветата, не чрез налагането си над някого чрез

меча. И след Освобождението, независимо от последвалите партийни борби и нещастните военни и следвоенни години, народното просвещение е било основна грижа на българските управници. Образованието и науката белязаха несъмнен разцвет в България и през втората половина на XX век. Затова днес толкова по-основателен е въпросът "поради что" сега името на хотел "Родина" в столицата е изписано на латиница, а децата ни слушат през интернет предимно английски и американски "парчета". Поради что ценност за младите ни поколения вече са не знанията и образоваността, а парите и материалните облаги...

Книжовността води духа по благородните пътища към съвършенство и развитие. Книжовността е мерило за културата на един народ. Духовността е съкровището на българския народ, събирано и запазено от низ достойни български творци през паметните години на историята. Ние, днешните българи, не можем да допуснем то да се разпилее и да загине. То е темелът на нашите пориви, надежди, болки, съдби! На нашето бъдеще.

Снимка БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

След десетина години те дали ще се разбират на български?

Говорим „почти български"

Денчо ВЛАДИМИРОВ

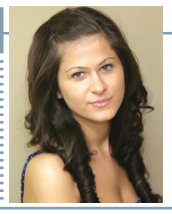
Преди около три десетилетия в приемната на сатиричната страница "Таралеж" на пловдивския в. "Отечествен глас" читатели бяха възнегодували срещу табела в градските автобуси, на която бе написано, че еди-коя си линия кореспондира с друга. "Нямаме ли българска дума, та тази купешка ще ни изписват! Да напишат, че едната линия има връзка с другата, в България сме и искаме да ни се обяснява на български!" - възмущаваха се хората.

Какво ли биха казали тези мили читатели за сегашните цунамита, свлачища, срутища и словесни чуждоезикови наводнения, които заляха езика ни през последните 25 години? Днес хиляди хора с вратовръзки, ризи и костюмчета, с по няколко дипломи за висше образование и с български паспорти всекидневно ръсят слова, с които не могат да се разберат с баща, майка и приятели. Пръкна се по нашите земи един Вавилон и може би след десетина години българин с българин трудно ще се разбира. Днес вместо за възможности все по-често се говори за опции, вместо за отношения - за релации, вместо за гледища - за визии, и пр...

Какво може да ви се случи, ако не сте в крак с новия български език? Отивате да чуете беседа в българско читалище и един час лекторът ви надува главата с купешки думи. Ето малка част от тях, които съм успял да запиша по време на публични срещи: бренд, бекграунд, бойфренд, даунтаун, джус, драйв, интерактивен, интерфейс, кондоминиум, кофибрейк, рисепшън, слоган, спам, уикенд, хедлайн, шоп, шопинг, пърформанс, юзер, секънд хенд, фрут, лийд, патронаж, виртуален, бос, креативен, супер, онлайн, офлайн, фейс, анблок, маджестик, домейн, опън, чийзбургер, модул, месидж, селектиране, саунд, драфт, конвертирам, куратор, мулти, дисплей, дефолт, юпи, котирам, прес рилийз, корелация, кавър, миксирам, провайдър, дилър, секюрити санкции, инициирам, транш, сол-джър, данс, лайф, трейдър търговец, сенсибилна, дистрибутор, кастинг, прайм тайм, промоутър, римейк, постер, инвестирам, менталност, драйвам, сърфирам, социална рекриация, геймър, ритейл, блок бастер, ексклузивен, джиросвам, копи, имидж, копвам, фейс, селектирам, бонитет, превенция, ареал, приоритетна ос...

Ако накрая вдигнете ръка и заявите чистосърдечно, че нищо не сте разбрали от лекцията, знае се какво ще се ви случи - всички вкупом ще се дистанцират от вас и ще ви елиминират като изоставащ от новата мода в родния език. Аутсайдер. И ретроград. Нещо повече - казано на "почти български", чакат ви години на тотална сатанизация, демонизация, алиенация, деградация и обществена кастрация с нулева котировка пред дами и босове.

Идеите на ул. „Козяк"

МАРИЯ НИНОВА

Анатолий СТАНКУЛОВ

За всички е ясно, че САЩ раздават акъл там, където никой не им го иска. Американците успяха да се намесят в целия свят. Промиват мозъците на хората по всевъзможни начини. Винаги се оказват около теб, без да ги желаеш. Те са там и тук и са готови да те учат на демокрация. Пускат бомбите си, за да покажат как се постига свобода. Налагат ти какво да гледаш, какво да ядеш, какво да говориш и как да мислиш. Безспорен е фактът, че Америка успя за краткото си съществуване да внесе безброй размирици по света.

Няма да изброяваме всичко, с което се намесиха в държавата ни. Американското посолство сега реши да си направи пореден експеримент с българите. На страницата си във фейсбук ни приканиха да зададем въпроси на американската пратеничка Марси Рийс по темите, които ни вълнуват. Добър експеримент. Искат да преброят почитателите си? На някой чиновник със сигурност са му се изправили косите от зададените въпроси. Оказа се, че мнозинството от питащите показва откровено неприязън към Марси Рийс и държавата й. Е, има някои, които откровено се умилкват около госпожата. Масово обаче хората я приканват да се махне от България, а държавата й да не се меси в политиката на Европа.

Ще успеят ли и този път да обвинят всички тези хора в путинска привързаност или да ги нарекат комунисти? Българите ясно казват, че не искат акъл от хора, в чиято страна повечето от сънародниците им не знаят къде е нашата държава.

След като решиха да покажат поредна "загриженост" към наболелите въпроси, които вълнуват българите, дано отговорите не бъдат избирателни. И най-накрая да стане ясно докога бъдещето на страната ще се решава на улица "Козяк"?

Ултимативни наредби

ПАВЛЕТА ДАВИДОВА

И другата седмица ГЕРБ и РБ ще се опитат да съберат дотатъчно подписи за изменения в Конституцията, защото все още не могат да покрият минимума, стана ясно вчера. Те се заканиха да търсят подкрепа дори и от БСП. Ако конституционните изменения не бъдат приети, това ще е знак, че цялата опозиция в парламента е национално безотговорна, промърмори Радан Кънев. Сетиха се реформаторите, че всички политици трябва да съюзяват усилия в кването на закони. Уви, прозряха го само защото се оказа, че собствените им сили не стигат за грандиозните им планове. Всезнайният и назидателен тон на Кънев и компания отново цъфна наяве. Трябваше да помислят докъде ще им стигнат силиците, преди да се напъват да променят Конституцията в опит да бетонират посредственото си властване. И да се запитат самите те кога са били национално отговорни.

Промените в Конституцията следва да са взети след обстоен дебат, който да отчете експертното и общественото мнение. Такава дискусия обаче нямаше. Преди представянето на всеки законопроект партийците се затварят по групички, а после се плюят отборно, без да изслушват аргументите си.

Управляващите не успяха да убедят мнозинството, че законопроектът им си струва усилията. Дори оставиха впечатлението, че самите те нямат единна позиция. Ако опозицията пък е национално отговорна, трябва да скръцне със зъби и да каже - промени може би, но само след дебат и гаранции за резултати. Защото опитното поле, наречено българско законодателство, се оказа едно от най-зле поддържаните и най-експерименталните. Решенията, взимани на инат, на тъмно и без дискусия, са жалки и смешни, но и съсипващи.

Огледалото на илюзиите

АЛБЕРТ АВРАМОВ

Опасенията на света се материализират реално, "Ислямска държава" напредва и дори - тя идва! Някакъв несломим дух витае там, в тази общност от борци срещу цивилизационните ценности. Точно този отдавна невиждан дух очевидно ден след ден печели - привърженици, богатства, територии, битки...

Мисля, че е излишно да се връщаме към корените на това ужасяващо явление, след като дълго съзерцаваме с почти бездушна пасивност "Огнената геена", в която превръщат света в името на Пророка. И към това кой все пак ги създаде, мотивира и разюзди. Известно е.

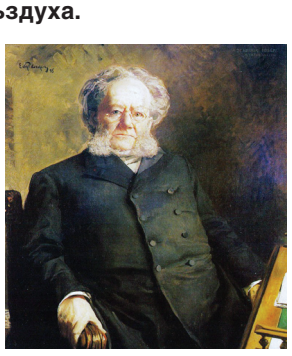
Президентът на САЩ Обама заяви преди часове, че политиката на страната му е претърпяла временен тактически неуспех след офанзивите на ИД в Ирак и Сирия, а това, за жалост, било спънка в хуманното дело на водената от САЩ коалиция. Малко трудно обаче забелязваме въпросната хуманност, та трудно е да повярваме, че неговата увереност води към справянето с поредната чума в най-новата история на света. Обама обяви преди няколко години война на поредния "диктатор" - сирийския президент Башар Асад, подкладе войната срещу сирийския народ и започна методично да го унищожава, като съдействаше в развихрянето на доктрината "в името на демокрацията", без да жали средства и морал. И логично преживя поредния си крах, не само своя, но и на великата Америка.

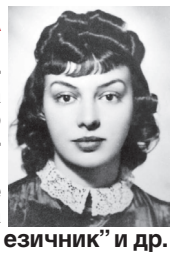
Палмира, свещената антична световна реликва в Сирия, падна в лапите на ИД и е следващата жертва на човешката цивилизация, смазана от ударите на озверели вандали, за които нито религията, нито човещината, нито пък бъдещето на света имат значение. Кой, как и защо ги финансираше тези получовеци е повече от ясно. Не е ясно обаче какво е научил Обама от библията (в случай, че я е чел) за Геената - мястото за вечно наказание на грешниците. Не е зле президентът на САЩ да се взре в огледалото.

Датата 23

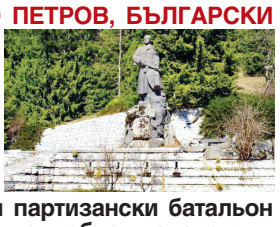
СВЕТОВЕН ДЕН ЗА ЗАЩИТА НА МОРСКИТЕ КОСТЕНУРКИ.
Отбелязва се от 2000 г. Костенурките са едни от най-старите животни на планетата, съществуващи още от ерата на динозаврите. Те са влечуги от разред Testudines (костенурки), наричан също Chelonia, и имат характерна черупка. Разпространени са навсякъде с изключение на Антарктика. Има изцяло сухоземни видове, обитаващи дори пустинни области, както и водни представители, срещащи се в солени или сладки води. Размерите варират от 11,5 см до 180 см, съответно с тегло от няколко десетки грама до 590 кг.

1848 - РАЖДА СЕ ОТО ЛИЛИЕНТАЛ, НЕМСКИ АВИАТОР И ИЗОБРЕТАТЕЛ (УМИРА 1896 Г.).
Първият човек, извършил многократно полети с летателен апарат, по-тежък от въздуха. Осъществява над 2000 полета със собствени планери. На 9 август 1896 г. при внезапен порив на вятъра крилото на планера му се чупи на 17 м височина и при падането Ото си счупва гръбнака. Умира на следващия ден с думите: "Трябва да бъдат правени някои малки жертви!" Записките на Ото Лилиентал служат за начална основа на експериментите на братя Райт, извършили първия в историята на човечеството контролиран полет с моторен летателен апарат, по-тежък от въздуха.

1906 - УМИРА ХЕНРИК ЮХАН ИБСЕН, НОРВЕЖКИ ДРАМАТУРГ (Р. 1828 Г.).
Наричан "баща на съвременната драма". Смятан за най-големия норвежки автор и един от най-значимите драматурзи на всички времена. Той е най-често поставяният класически драматург след Уилям Шекспир. Сред най-популярните му творби са "Стълбовете на обществото", "Куклен дом" ("Нора"), "Призраци", "Обществен враг" и др.

1912 - В ЛОМ СЕ РАЖДА ЯНА ЯЗОВА, ПОЕТЕСА И ПИСАТЕЛКА (УМИРА 1974 Г.).
Рожденото й име е Люба Тодорова Ганчева. Наречена е "дете чудо на българската литература". Авторка на стихосбирките "Язове", "Бунт", "Кръстове"; на романите "Ана Дюлгерова", "Капитан"; на историческата драма "Последният езичник" и др.

1943 - ЗАГИВА ХРИСТО КЪРПАЧЕВ, ПОЕТ И ПАРТИЗАНИН (Р. 1911 Г.).
Организатор на въоръжената съпротива в Ловешко-Троянския край по време на Втората световна война. По негова инициатива е създаден първият у нас нелегален партизански в. "Истина". Командир на Народна бойна дружина "Чавдар". От поетичното му творчество са оцелели 31 стиха, отпечатани след 1944 г.

1944 - ЗАГИВА ДИЧО ПЕТРОВ, БЪЛГАРСКИ ОФИЦЕР (Р. 1919 Г.).
Роденият в родопското с. Проглед поручик от армията преминава на страната на партизаните по време на съпротивителното движение. Става командир на Войнишкия партизански батальон "Христо Ботев". Убит е при обкръжаването и разгрома на отряда в битката при с. Батулия. Посмъртно след Девети септември е повишен във военно звание полковник.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
23 МАЙ 2015

Българските книжници Кирил и Методий - Захарий Зограф, Троянски манастир, 1848 г.

ВЕЛИКИТЕ ПРОСВЕТИТЕЛИ

Деяния Методиеви

Двамата братя съставят изповедна молитва за славянско богослужение при тяхната мисия във Велика Моравия, която после е преведена на старонемски език

Илия ПЕХЛИВАНОВ

Когато солунските братя Кирил и Методий пристигат заедно със свои ученици във Велика Моравия като византийски мисионери при княз Ростислав по негова молба, те съставят изповедна молитва за целите на славянското богослужение. Скоро след това този славянски образец е преведен на старонемски език.

През същия този IX век немската църква отменя строгото изискване всички проповеди да се произнасят единствено на латински език. За първи път вярващите християни, които скоро са приели човеколюбивата Христова вяра, получават възможност да търсят упование на своя роден немски език с изповедта си в неделната литургия.

Оказва се, че тази изповедна молитва всъщност е дословен превод от старобългарски. Нейните слова са били произнасяни и под сводовете на черквите във Велики Преслав в присъствието на книжовници от Симеоновата школа.

Горното става известно в резултат на дългогодишни проучвания на слависти от различни страни - най-вече на българския изследовател на европейската старина от Софийския университет "Св. Климент Охридски" доц. Боян Джонов, работил в сътрудничество с учени от Германия и Швейцария.

Те откриват съвпадения с молитва от Синайския требник - един от най-старите книжовни паметници, писан на глаголица върху пергамент, който представя най-архаичния тип на славянската богослужебна книжнина и включва обреди, молитви и други текстове, близки със сходни текстове от други глаголически ръкописи, достигнали до нас.

Манастирът на остров Райхенау

Преписи от тази молитва са намерени в манастира "Обералтайх" в Бавария в един кодекс с молитви, посветени на крал Лудвиг Немски (828-876), а също и в манастира "Сан Емерам". И двата преписа са от втората половина на IX век. Сан Емерамската молитва се нарича още "Баварска изповед". Препис от нейната изповедна част е открит в манастира "Сан Фльори" в Средна Франция. Друг неин препис произхожда от старинния манастир на о-в Райхенау в Боденското езеро.

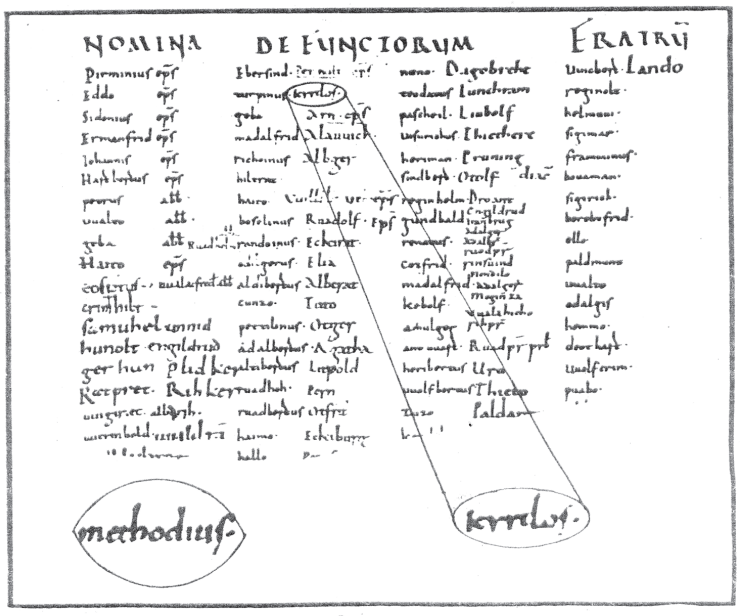
Подобно "белязани атоми" най-старите преписи на тази молитва документират пътя на Моравския архиепископ Методий и неколцината негови ученици след произнесената над тях присъда по време на процеса в Регенсбург през 870 г.

В кондиките на манастирите Райхенау и Алтайх в Немско, френските Сант Фльори и Люксьой са запазени имената на св. Методий и неговите придружители Игнатий, Лео (Лъв), Лазар и Симеон, изписани с гръцки и латински букви. Сред тях е автентичният подпис на самия Методий, вероятно изписан с неговата ръка, без указание на църковния му сан.

Това сочи, че св. Методий е освободен от заточение през май 873 г. благодарение на застъпничеството от страна на папа Николай I. На път за Велика Моравия, обаче, той не минава отново през Швабско, а заобикаля през Северна Франция. Монаси от посетените тогава манастири правят преписи от изповедната молитва, предоставяйки убежище на преследваните Кирило-Методиеви ученици.

Когато Климент, Наум, Сава и Ангеларий пристигат в Плиска, призовани от българския княз Борис I, те донасят със себе си, наред с други начални творби на славянската книжнина, и изповедната молитва от Синайския требник. Още в края на IX век тя е включена на старобългарски език в богослужебната практика на новосъздадената българска християнска църква.

В Шумен през 1978 г. бе свикан международен симпозиум за Йоан Екзарх - виден представител на Преславската книжовна школа. В програмата влизаше посещение по местата, където има останки от

Автограф на Методий от Лист на побратимените монаси в манастира на о-в Райхенау в Боденското езеро (IX в.)

Манастирите, в които е пребивавал Методий по време на неговото заточение

школата. Проф. Рудолф Айцетмюлер, който десетилетия наред изследваше старобългарското книжовно наследство, като издаде в седем тома знаменития "Шестоднев", за пръв път попадаше върху руините на древните скриптории. Чух с ушите си неговите думи, произнесени тогава на самото място:

"Щом до нашия XX век са запазени такива веществени следи от Преславската школа, то ние можем да предполагаме, че в нея са били създадени десет пъти повече книги, отколкото ние познаваме днес".

Тази оценка принадлежи на един от най-заслужилите съвременни учени слависти. В същото време професионалната гимназия за изучаване на чужди езици "Св. Методий" в София с директор Мария Попова предлага да бъде поета инициатива върху стените на манастира на о-в Райхенау да се постави паметна плоча на български и на немски език като свидетелство за пребиваването на Моравския архиепископ Методий с негови ученици тук през 870-873 г.

Очакват се родолюбиви дарители за осъществяване на тази идея - ценен знак за българския принос в европейското културно наследство.

Което си е учено, то си е учено!

КОЙ ХЪБИРА, КО КОЙ СТРАХУВА И ПАТКИ ПАСЕ

Всеки ден злощастните телевизионни зрители, радиослушатели, читатели са бомбардирани със словесни безумия, които много изразително показват докъде стигат неграмотността и опростачването българско

Богдан ИВАНОВ

● Европейската директива ни задължава от 2017 г. да въведем ТОЛ такса.

● България последните години има голям проблем с незаконните сечИ.

● Готов ли си да бъдеш ЕКС СМОУКЪР?

● Преди една година ПОТЪНАЛИЯТ самолет бил ВЗРИВЕН, ЗАПАЛЕН и ОТВЛЕЧЕН!

● Тези три взаимно изключващи се елемента могат само да РУИНИРАТ съдебната система.

● Русия склонна да обсъди газовия ХЪБ.

● Убичам тА, нИ мога беС теП!

● Ще възстановим не само демокрацията, но и социалната КОХЕЗИЯ.

● Адвокатката и ПИСАТЕЛ Краси Зуркова...

● ЧИПИРАНЕТО отдавна е въведено в Европейския съюз и работи добре.

● ПАЧУЪРК от Унгария показват в Габрово.

● ПЕНКА, разкажи сега за видяното.

● Гроздовото семе влезе в АНТИЕЙДЖИНГ козметиката.

● Южна Америка изпитва сериозно затруднение в борбата с ХУЛИГАНИЗМА.

● Германският пилот Андреас Лубиц е имал СУИЦИДНО поведение, но лекарите...

● На изложбата ще бъдат представени културни ценности, открити в земите на могъщото ОдриНско царство.

И така нанататъка по този казус, както биха се изразили титаните на мисълта - горди съчинители и разпространители на горните словесни безумия. С тях и още хиляди подобни те всеки ден бомбардират злощастния зрител, слушател и читател, зашеметяват го със своята неграмотност, опростачват го и раняват зле българския език. Както казва езиковедът проф. д-р Стефан Брезински, "...и това правят най-вече политици и държавници, които немарят за езика си, още академик Александър Теодоров-Балан го е видял: "Слухът им не трепти за хубост на реч!"

Често пъти преводач да вземе човек, и той не би могъл да преведе тяхната непонятна, високопарна, парвенюшка реч, натъпкана с чуждици, за да покажат колко са учени и как Европата говори през устите им.

Говори уж, говори, но какво казва? Как да го разберем?

Нека поне опитаме.

ТОЛ такса - в две думи - две грешки!

Първата, че е употребена чуждица (тол ще рече такса, данък - от гр. през лат. в англ.).

Втората, че се получава повторение: данък данък.

Какво пречи да се каже ясно: "...да въведем шосейна (пътна, магистрална) такса"?

Незаконните сечИ. За тях непрестанно говори една министърка, гледа умно в телевизионните камери и от погледа й струи желязна решителност час по-скоро да тури ред в тоя хаос, да изтреби наглите бракониери до крак и да спаси горското богатство на България веднъж завинаги!

Особеност на думата сеч е, че има само единствено число (singularia tantum). Като нея са: пипер, сол, захар, водород, азот, омраза, мистър...

За разлика от думите очила, клещи, гащи, финанси, ресурси, хора, трици, които пък съществуват само в множествено число (pluralia tantum). Към тях допреди няколко години се числеше и думата дебати, но употребена последното десетилетие от неграмотници милиони пъти неправилно - дебат!, тя най-после принуди дори езиковедите да узаконят упоритото й неправилно произнасяне и сега в "Официален правописен речник на българския език", издаден от Института на БАН за български език "Проф. Любомир Андрейчин", София, 2012 г., се посочва като правилна форма дебат; дебати (два и т.н.) дебата!?

Както се казва, неправилното стана правилно и днес отвсякъде чувате: инициирахме дебат, ще стопираме дебат, финализирахме дебат. Въпреки че езикът чрез посочените тук форми само в единствено или само в множествено число показва различност, еднаквост и... многообразие.

ЕКС СМОУКЪР. В превод от англ. - бивш пушач. Е, изречете го на български, та всеки да знае за какво става дума.

Преди една година ПОТЪНАЛИЯТ самолет бил ВЗРИВЕН, ЗАПАЛЕН и ОТВЛЕЧЕН. Ако се прави класация на най-големите езикови, но и логически идиотщини, тази с все сили ще се бори за първото място: хем потънал, хем взривен, хем запален, хем отвлечен! Ха сега, де! И това го казват уж образовани хора, застанали пред камерите на телевизии, които се ползват с авторитет и биват гледани от много зрители. Бедата е, че там няма на щат ни коректори, ни стилисти, и такива текстове, тръгнали веднъж, никой вече не може да ги спре. За да стигнат през устите на говорители и на водещи до клетия зрител и да го смаят и доведат до потрес!

Следва "...могат да РУИНИРАТ съдебната система". Ослушате ли се, много бързо ще чуете още: санират, редуцират, минимализират, финализират, сезират, индикират, входират, стопират, комуникират, лобират, инициират, ситуират, одитират, коалират, реновират, ротират, инкорпорират, и още десетки, стотици подобни. За да се стигне до "шедьовъра" - таванизират!

Или събрани на едно място - чуждопоклонство, словоблудство, простащина. При това всяка от внасяните с такова раболепие думи има своето съответствие на български. Но явно българската реч вече силно дразни някои бързо поевропейчили се последните десетина години български властници и бюрократи, та те като Вазовия герой от комедията "Вестникар ли?" хващат погнусени с дилафа българската дума, за да я изхвърлят през прозореца и на нейно място да пляснат чуждата - елате ни вижте!

Газовият ХЪБ. Тази чуждица пукна като фойерверк на езиковия небосклон. Изстреля я лично министър-председателят Бойко Борисов - тържествено и внушително. Идва от английски и ще рече пресечна точка, средище, център. Очовечим ли изречението, то ще изглежда така: "Русия склонна да обсъди газов център (разпределител, централна стан-

Снимки БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА И ИНТЕРНЕТ

Криворазбраната цивилизация, или традиционен софийски пейзаж

...ой чипира, кой...

ция)". Е, сега вече и баба Пена от село Подгумер ще разбере дръзките и светли помисли на нашите държавници и ще ги благослови.

Любопитно е с каква верноподаническа страст всичко живо по чиновническата стълба надолу захапа произнасяното с патос от премиера чуждоземно чудо и как надлъж и нашир по цялата територия на държавата започна хъбиране до... паниране!

Да не забравим "Убичам тА, нИ мога беС теП". И понеже става дума за любов, не вървя да прескочим вица за Иванчо:

- Кой ги гушка тия страхотни мадами, бе тате?

- Отличниците, Иванчо! Отличниците!

Вижда се, че в нашия случай не иде реч нито за отличници, нито за посредственици, а за чисти двойкаджии. Тъжното е, че двойкаджиите по български език никнат като гъби след дъжд в милата ни татковина и хич не ги е срам да обясняват: "Убичат тА!" Или възможност да избере, коя българска дума да употреби, вместо да издърдори чуждата и после да мига изумен, а може би възхитен, как тя започва да се повтаря папагалски навред.

Адвокатката и ПИСАТЕЛ Краси Зуркова...

И втори пример: "Българката Лидия Динкова е ЖУРНАЛИСТ и бивша ученичка на Дейвид Менашен".

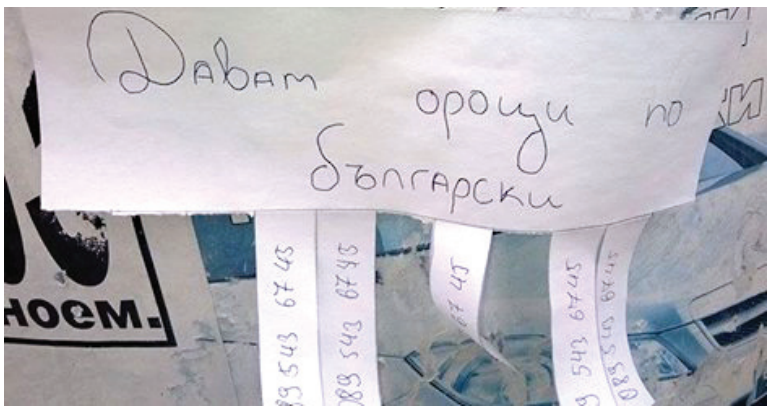
Тук е редно да се напише "Адвокатката и писателката Краси Зуркова...", но последните десетина години у нас има залитане по мъжки род при професии и титли, като се приема, че то е някаква форма на еманципация: депутатът Корнелия Нинова, журналистът Ани Цолова, министърът Лиляна Павлова, кметът Йорданка Фандъкова...

Явлението се нарича "омъжествяване" и цели изравняване на женския род с мъжкия или направо заменяне на женски род с мъжки, понеже той от векове е смятан за по-авторитетен, по-значим, по-перспективен. Докато женският е приеман за по-слаб и по-второстепенен. В цялата работа, разбира се, има комплекс, социален и психологически проблем.

Правописните речници, както и специалистите по книжовен български език, препоръчват при титли и професии женският род да се запазва, да не се водят ненужно спорове по въпроса, да не се дразни слухът с омъжествените директор, председател, колега, кмет, министър, журналист, гражданин, когато става реч за жени. За да не се повтори случаят "дебат", от което езикът ни не спечели.

При това женският род има особено благозвучие и чар.

Добре, Корнелия, Ани, Лиляна, Йорданка са женски имена и всеки може да се ориентира правилно в... грешното, но

Най-компетентните дават ороци...

следва: "Президентът на Чили Мишел Бачелет обяви извънредно положение във втория по големина град на страната Валпарайсо. ТОЙ изпрати там военни части".

Само че "ТОЙ" е... "тя", защото Чили има жена за президент, т.е. президентка. Ако бе обявено: "Президентката на Чили Мишел Бачелет...", щеше да се избегне конфузът "ТОЙ", нали?

Тук вижте друго изречение със същата грешка, че и още една: "Френският министър на здравеопазването Марисол Турен обвини Великобритания, че изнасят пиянските си навици в Европа и по този начин алкохолизират Стария континент, пише "Дейли мейл". По думите й британците..."

Чак сега се разбира, че става дума за жена, т.е. министърка.

А втората грешка: "...Великобритания изнасят..." Как "изнасят"? Тя, Великобритания, изнася - трябва да се съгласува.

Изводът - използвайте без колебание при професии и титли женски род - изискват го правилата на българския книжовен език!

Да не забравя: "Благодаря ти. Това беше колегата Ани Балджиян".

Отново недомислица - "колегата Ани". Сякаш някой е внушил на телевизионните журналисти - иначе образовани, интелигентни хора, че "колега" е по-авторитетно и повнушително, и те...

Но и втора грешка - "това беше". Защо "беше", нали тя е тук, пред зрителите, жива и здрава и няма никакви намерения да тръгва за Отвъдното? Налице са много възможности да се каже по-умно и по-грамотно: "Репортажът (не включването!) е на колежката Ани Балджиян", или "От мястото на събитието предаде колежката Ани Балджиян", или "Колежката Ани Балджиян разказа за необикновеното събитие", или...

"...културни ценности, открити в земите на могъщото ОдриНско царство" - това е част от информацията за българската изложба "Епопея на тракийските царе" в световноизвестния музей "Лувър" в Париж. Тук и редакторът, който преглежда текста, преди да бъде занесен в студиото, и телевизионният журналист, който го чете в ефир, показват не толкова езикова неграмотност, колкото непознаване на историята. Защото не ОдриНско, а Одриско царство съществува по нашите земи и отвъд тях от 460 г.пр.н.е. до 46 г. след Хр., когато е присъединено към Римската империя. То представлява държавен съюз на тракийски племена, създаден под егидата на одрисите. Пръв негов могъщ владетел е Терес т, чиято изумителна маска, изработена от 23,5-каратово злато и с тегло 672 г, бе открита от големия наш археолог проф. Георги Китов преди няколко години при разкопки в Долината на тракийските царе. Следват Спарадок, Ситалк, Севт, Амадок. Постига пълен разцвет и своеобразен връх в политическото си развитие при Котис т. Тъй че четете повече история, преди да четете новини по телевизията и те да стигат до ушите на хиляди и даже милиони българи.

ЧИПИРАНЕ, ПАЧУЪРК, АНТИЕЙДЖИНГ, СУИЦИДНО поведение са от един дол дренки - чуждици. Идват от английски, като всяка има своето българско съответствие и не е нужно свръхчовешко усилие, за да бъде намерено то и употребено, а не безотговорно да се цапа езикът ни с още една чуждица.

Де да беше една, а то пишман политици, новоизлюпени ентелигенти, партийни оракули, подражатели и имиджмейкъри мили боже!), де що видят микрофон, започват истинска канонада: митологеми, императив, драфт, стрийт парад, поливалентен, хепънинг, каузален, куиз шоу, мониторингиране, постулиране, флаери, индулгирам, ресоциализирам, хулиганизирам...

"ПЕНКА, разкажи сега за видяното." Звателният падеж (casus vocativus, от лат.) определя лицето, на което се говори. Също и предмета.

При съществителни от мъжки род е с окончание -Е, но и -О: побратиме, докторе, човече, юначе, войводо, или с -Ю - учителю, приятелю, водителю. За имена: Стояне, Василе, Божидаре, Петре.

За съществителни от женски род - окончания -О и -ИЦА, -ИЦЕ: мамо, жено, лельо, гълъбице, вълшебнице, кумице.

За имена: Радке, Пенке, Станке.

Изречението: "Пенка, разкажи сега за видяното", следва да бъде: "Пенке, разкажи сега..."

Налаганото напоследък все по-често Радка, или Пенка, или Станка при обръщения звучи маниерно, претенциозно и говори за умишлено избягване на широко употребяваните особено при разговор форми. Езиковата практика показва убедително: и днес звателният падеж е жив в езика ни и който бърза да го отпише - греши.

Последен писък на езиковата неграмотност, ще се съгласите, станаха историите около шлифера на Бойко Борисов: "Кой държи Бойко Борисов за шлифера и кой го СТРАХУВА?" и "Защо премиерът е СТРАХУВАН, включително и от компромати?"

Тези две творения, още повече изречени от две млади и с високо самочувствие телевизионни журналистки, подсещат за оня бисер от миналото лято - "ВАКАНЦУВАНЕ". "Ваканцуването" и "страхуването" изскочиха като побеснели оси от екраните на телевизорите и ха иди ги гони!

Все пак редно е да се признае, че на "ваканцуването" се смяха, подиграха го и грамотни, и неграмотни. Докато "страхуването" се приема съвсем сериозно като новосъчинена дума и никой няма намерение да го осмива. Което твърде изразително показва докъде сме се докарали!

• • •

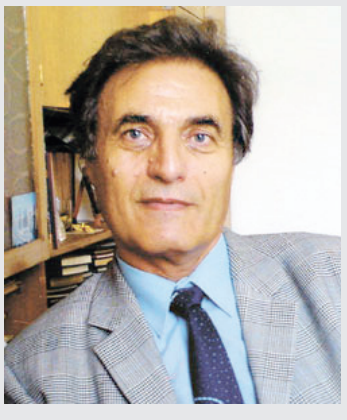
Който чрез това писание открие някои свои грешки, нека не се сърди на автора, а да направи малък експеримент: да вземе писалка и лист и да застане пред телевизора, пред радиото или да отвори вестник. Сам ще се учуди колко бързо ще напълни цял лист, че и тетрадка дори с примери на неграмотност. И как на все повече българи - някои уж много образовани, а други помалко - "слухът им не трепти за хубост на реч"...

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

ЕЗИКОВЕДЪТ ДНЕС Е В ДЕВЕТА ГЛУХА!

"...свикнахме с всякакво словоблудство. За съжаление! Вижте как се ругаят по-първите ни хора. Не ги смущават дори и телевизионните камери."

Акад. Михаил Виденов

"...езиковедът днес е в девета глуха. Герои са разните му там политолози, репортери и други подобни."

(Из интервю на Петра Ташева , ДУМА, 5.IV.2014 г.)

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 23 МАЙ 2015

ЕП затяга правилата срещу прането на пари

Директивата предвижда допълнителни мерки, когато става въпрос за бизнес отношения с хора, заемащи политически позиции

Годишно прането на пари възлиза на 2,5% от световния БВП. Европейският съюз пък губи 1 трлн. евро годишно от данъчни измами, укриване на данъци и пране на пари. На пленарната си сесия в Страсбург евродепутатите одобриха нови правила именно срещу прането на пари. Целта на директивата е да подсили борбата с данъчните измами и финансирането на тероризма. Одобрени бяха и нови правила за по-лесно проследяване на паричните преводи.

Групата на социалистите и демократите в Европарламента успя да защити предложението си към директивата за създаване на публичен регистър за действителните собственици на капитали и активи в компаниите и тръстовете. Достъп до този регистър за действителните собственици ще имат единствено тези със "законен/легитимен интерес". В текста няма категорично описание на това какво означава "законен/легитимен интерес", което ще позволи на държавите членки, които имат желание за повече прозрачност, да приемат широка дефиниция на това понятие.

Националните регистри ще бъдат достъпни за компетентните органи и техните отдели за финансово разузнаване (без никакви ограничения), за "задължени субекти" (като например банки, които извършват комплексна проверка на клиентите си) и за граждани (въпреки че публичният достъп може да се разрешава след онлайн регистрация и заплащане на административна такса).

За да получи достъп до регистъра, всеки гражданин или организация (например разследващи журналисти или неправителствени организации) при всеки случай трябва да докаже "законен интерес" за предполагаемо пране на пари и финансиране на тероризма и за предшестващи престъпления като корупция и данъчни измами.

Тези лица могат да получат достъп до информация за името на действителния собственик, месец и година на раждане, националност, държава на пребиваване и детайли за собствеността. Изключения за правото на достъп са възможни, но само "в отделни случаи и при изключителни обстоятелства".

Информацията за тръстове в националните регистри ще бъде достъпна само за отговорните институции и "задължени субекти".

Текстът предвижда специални правила за информацията, отнасяща се до политически значими личности, т.е. хора, изложени на по-висок риск от корупция, заради заеманите от тях политически позиции. Това включва президенти, членове на правителството, върховни съдии, депутати, както и членовете на техните семейства. Когато налице са такива високо рискови бизнес отношения с подобни лица, трябва да се предприемат допълнителни мерки, като например да се установи източникът на богатството и на средствата, се посочва в директивата.

Евродепутатите одобриха също и регламент за паричните преводи, който цели да подобри възможността за проследяване на платците и получателите на средствата и техните активи.

Държавите членки ще имат две години да транспонират директивата срещу прането на пари в националното си законодателство. Регламентът за паричните преводи следва да бъде приложен пряко във всички страни членки 20 дни след публикацията му в официалния вестник на ЕС.

ЙОТОВА:

Нужен е общ подход за борба с корупцията

В момента ЕК наблюдава две страни - България и Румъния - за напредъка в борбата с организираната престъпност, корупцията и прането на пари, но този механизъм е изчерпан и неработещ. Това заяви Илияна Йотова по време на обсъждането на четвъртата директива на ЕК за борба с прането на пари. Според нея има нужда от холистична политика с обвързващи закони и общ подход за борба с корупцията в ЕС. "Докладът за корупцията на комисар Малмстрьом показа огромни размери на корупция и организирана престъпност във всички страни. Три законодателни пакета са приети до този момент в битката с прането на пари. За съжаление, резултатите са много по-слаби от очакванията ни. Престъпността е гъвкава и винаги на една крачка пред нас. Нещо трябва да се промени", призова Йотова. Според българския евродепутат Европа трябва да бъде лидер в борбата с данъчните измами и данъчните убежища. "Трябва ни общо европейско законодателство и сближаване на наказателните норми в държавите членки, за да не се възползват трансграничните престъпни мрежи от различията и вратичките в националните закони", добави тя. Йотова също така изрази надежда тази политика да бъде основна част от новата стратегия за сигурност до 2020 г.

ЕВРОДЕПУТАТИТЕ ОБСЪДИХА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА НА ЕК ЗА БЕЖАНЦИТЕ

Предложенията на Европейската комисия за нова политика по миграцията бяха сред основните теми, които обсъдиха евродепутатите на изминалата пленарна сесия. В обсъждането участваха първият зам.-председател на ЕК Франс Тимерманс и еврокомисарят по миграцията Димитрис Аврамопулос.

70 000 заявления за бежански статут са получени в ЕС само от началото на тази година. Това не е защото привличаме мигрантите, а защото непосредствените ни съседи горят. Това заяви пред евродепутатите комисар Аврамопулос и добави, че ЕК предлага задействането на чл. 78, пар.3 от Договора за функциониране на ЕС, който според него "е създаден именно за случаи на масови потоци от мигранти, идващи от трети страни." Този член предвижда бежанците да се разселват в другите държави членки, когато страна по външната граница на ЕС е изправена пред извънредна ситуация и не може да издържи на рязко нараснал брой бежанци.

Комисар Аврамопулос подчерта, че предложенията на Комисията са спешен механизъм, който да се прилага и в бъдеще, и то не само за Средиземноморието, а навсякъде, където се появи бежански поток. Комисарят смята, че трябва сериозно да се помисли и за създаване на Европейска система за гранична охрана.

Българският евродепутат Илияна Йотова, която преди повече от година повдигна идеята за квотен принцип при разпределянето на бежанците, приветства предложението от ЕК мерки, но добави, че трябва цялостно да се преразгледа европейското законодателство в сферата на убежищата. "Трябва да бъдат отчетени интересите на всички държави членки. Планът на ЕК предвижда анализ на т.нар. Дублински регламент едва догодина, а вече е напълно ясно, че този регламент показа сериозни пробойни и концентрира повечето бежанци само в няколко държави членки по външната граница на ЕС", коментира Илияна Йотова.

ЕК предлага задължителни квоти за преразпределение на 20 хил. бежанци между всички държави членки. На България се падат 216 бежанци, или 1,08% от общата бройка. "Това е нищо в сравнение с общия брой, който сме приели досега", коментира порано Илияна Йотова, която е зам.-председател на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи в ЕП.

"Предложението на Комисията за нова политика по миграцията е огромна стъпка напред, но очакваме от Европейската комисия конкретна програма за реализирането на тези мерки", коментира Йотова в пленарна зала. Тя се обърна към еврокомисар Аврамопулос, че не е достатъчно само да се спасят и приемат бежанците на европейска територия, а трябва да се помисли как тези хора ще бъдат интегрирани в нашите общества. "Трябва да има отговор на този въпрос, за да разсеем страховете на нашите граждани, че ще бъдат взети работните им места, че ще срутят социалните системи и ще живеят на гърба на всички нас", заяви евродепутатът от БСП.

ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕП:

Съветът да възобнови преговорите за майчинството

Повече от четири години няма напредък по новите европейски правила, които целят да осигурят на майките в цяла Европа поне 20 седмици майчинство. Депутатите поискаха от страните членки да възобновят преговорите по темата. С резолюция евродепутатите призоваха ЕК да не оттегля проектодирективата на ЕС за майчинството. Европарламентът повтори и призива си за право на бащите на поне 10 дни бащинство.

"В каква Европа живеем, ако тези, които създават живот тук, са наказани? В каква Европа живеем, ако раждането е синоним на бедност?", коментира докладчикът от Групата на социалистите и демократите в ЕП белгийският евродепутат Мария Арена. От 1992 г., когато директивата за майчинството беше одобрена, няма никакъв прогрес. Жените не могат да чакат, те заслужават да бъдат жени, майки и работещи хора, без да бъдат дискриминирани, подчерта Арена.

На европейско ниво майчинството е регулирано с директива през 1992 г., което е минимум 14 седмици. През октомври 2008 г. Еврокомисията предложи преразглеждане на настоящето законодателство (Директива 92/85) като част от пакета за баланс работа-живот, базиран на конвенцията за защита на майчинството на Международната организация на труда от 2000 г. През октомври 2010-а Европарламентът настоя за увеличение на майчинството от 14 на 20 седмици и 2 седмици бащинство.

Партията на европейските социалисти (ПЕС) приветства вота на евродепутатите. "Независимо къде живеят, всички жени в Европа заслужават еднакви права за майчинство, за да могат да балансират между работата си и личния живот", коментира Зита Гурмай, президент на ПЕС-Жени.

"Благодарение на нашите евродепутати Европарламентът е прогресивният глас за действие по въпроса за майчинството. Време е да направим равенството между половете реалност. Фактът, че Европейската народна партия се въздържа при гласуването, само подсилва липсата ѝ на ангажимент към напредъка по въпросите, свързани с жените", коментира от своя страна президентът на ПЕС Сергей Станишев.

Страницата подготви Кристиела СИМЕОНОВА

ДУМА Неделник
СЪБОТА 23 МАЙ 2015

Ползите от таласотерапията

В морската вода се съдържат 84 елемента, важни за човешкото тяло

Когато пристигнах на морето, местните ми се поскараха, че е рано за море. Тогава си спомних, че за море никога не е рано, защото е известно, че въздушните струи откъм него съдържат помалко алергени и прах. Затова морският климат е идеален за алергичните хора. Морският въздух е богат на озон и проявява по-голяма окисляваща способност. Въздухът край брега е наситен със соли. Установено е, че само в 1 мл от него се съдържат до 1000 частици морски соли. Затова дори дишането край морския бряг може да бъде лечебно.

За тези, които страдат от разширени вени, разходките в плитката по брега са идеални. При вдишване капчиците вода от морската пяна преминават през лигавицата на носа и гърлото, както и през бронхите, и имат прочистващо и възстановяващо действие. Морската вода има благоприятно въздействие върху всякакъв вид рани. Пак за Хипократ се твърди, че пръв наблюдава и описва оздравителния ефект, който има морската вода върху травмираните ръце на рибари.

В морската вода се съдържат 84 жизнено важни елемента за човешкото тяло - минерални соли, витамини, микроелементи и аминокиселини. укрепват киселинния баланс на кожата и я правят по-гладка и еластична. Затова тя, заедно с водораслите, е сред основните съставки на много козметични продукти. Съставките на морската вода действат пречистващо и убиват бактериите,

помагат и срещу гъбични заболявания

Например йодът като естествен антисептик повишава способността на организма да се бори с инфекции, убива паразити, бактерии и гъбички. Водородните йони, които се съдържат в морския въздух и водата, са мощни антиоксиданти. Тя е богата и на живи микроорганизми, които й придават антибиотични, антимикробни и антибактериални свойства. Морето съдържа минерали под формата на соли и разтворени газове. Всеки път, когато се потопим в морето, ние плуваме в азот, кислород, хелий и други газове, разтворени в морската вода. Установено е, че

минералният състав на нашите тела е подобен

на този на морската вода. Затова човешкото тяло лесно усвоява тези ценни елементи от нея. Например водородният показател на морската вода е между 7,4 и 8,3, което означава, че тя е слабо алкална. Човешката кръв е с pH около 7,4.

Морската вода е чудесно изчистващо и лекуващо средство и помага при проблемна кожа. Солта, която се съдържа в морската вода, премахва токсините от кожата и действа като естествен ексфолиант - премахва мъртвите клетки и подпомага създаването на нови.

Морската вода се прилага като промивка на запушен нос. Облекчава симптомите при настинка и грип, помага при бронхит, синузит и белодробни проблеми. Ненапразно народната медицина препоръчва налагането на торбички със затоплена морска сол върху челото и отстрани на носа при синузит. По този начин се стимулира кръвоснабдяването на носната кухина.

КАК ВЛИЯЕ СЪСТАВЪТ НА МОРСКАТА ВОДА ВЪРХУ ЧОВЕШКОТО ТЯЛО

Натриевият хлорид в морската вода поддържа в норми киселинно-алкалния баланс. Калцият ни освобождава от стреса, подобрява състоянието на съединителната тъкан, предпазва от инфекции и помага за заздравяването на раните. Магнезият подобрява обмяната на веществата, предотвратява развитието на алергии, отпуска мускулите, премахва нервността. Бромът и сярата елиминират патогенните гъбични заболявания и имат благоприятен ефект върху кожата като цяло. Хлорът участва в процеса на образуването на кръвната плазма и стомашния сок. Калият прочиства клетките, а йодът възвръща младостта им. Освен това йодът намалява повишеното кръвно, нормализира холестерола и помага на мозъка ни. Експертите смятат, че развитието на умствените способности на детето зависи и от достатъчното количество йод, което получава. Цинкът предотвратява развитието на тумори и укрепва имунната система. Манганът пък участва активно във формирането на костната тъкан. Желязото предпазва от анемия и транспортира кислорода до всички части на тялото. Силицият укрепва структурата на всички тъкани.

Народната медицина

ЗАЙЧА СЯНКА ЗА ЗДРАВО СЪРЦЕ

Зайчата сянка е известна и като аспарагус (Asparagus officinalis L.), и като самодивска метла, и като аспержа. Билката има диуретично действие, разширява кръвоносните съдове и снижава повишеното артериално налягане. Забавя сърдечната дейност, потиска обмяната на веществата, засилва сърдечните съкращения.

В народната медицина дрогата се прилага при отоци и задръжка на течности в организма, при хипертония и други заболявания на сърдечносъдовата система. Прилага се и при бъбречнокаменна болест, трудно уриниране, заболявания на простата и заболявания на черния дроб. Препоръчва се като средство за увеличаване на млякото у кърмещи жени.

Растението може да се използва и външно, под формата на компреси, при лунички на лицето, пъпки, трудно зарастващи рани и обрив.

За лечебни цели се използва коренището с корените (Rhizoma et Radix Asparagi), събрани през септември - ноември.

✓ Дрогата се прилага под форма на запарка. Две супени лъжици дрога се запарват с 500 г кипяща вода. Оставя се да кисне в продължение на 60 мин. Запарката се прецежда и от нея се пие 3 пъти дневно по 150 г 15 мин. преди ядене.

Яжте младите стъбла, преди да се формират листата, съветват билкари. Може да се варят 10-15 мин. или да бъдат сготвени на пара.

И нещо любопитно за зайчата сянка. Хапнете аспержи преди купон, защото те ще ви предпазят от махмурлук, съветват южнокорейски учени.

Според изследването на Медицинския институт и Националния университет Чеджу в Южна Корея аминокиселините и минералите в зеленчука успокояват симптомите на махмурлук и предпазват клетките на черния дроб от токсини.

Честото гмуркане води до болестта на Чандлър?

Едни от честите операции напоследък са в резултат на асептичната некроза на бедрената глава (болест на Чандлър) - заболяване, което най-често се получава в резултат на недостатъчно кръвоснабдяване на костната тъкан в главата на бедрената кост или т.нар. инфаркт на костта. Големият брой случаи са на хора, които заради други заболявания са били продължително време на кортикостероидно лечение. Следват пациенти, които заради хобито или професията си трябва често и продължително се занимават с подводни спортове, както и с парашутизъм, обясняват травматолози. Болестта по-често засяга мъжете между 30 и 50 г. и може да порази само едната става, но в повечето случаи след време засяга и другата. Специалистите обясняват, че при ранно диагностициране на проблема е възможно да се правят органосъхраняващи операции, които запазват ставата. У нас такива операции също се правят. Според наблюденията на лекарите повечето пациенти търсят лекарска помощ, когато е доста късно, което налага поставянето на протеза.

ПРЕРАЗГЛЕЖДАТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЛЕКАРСТВА ЗА ХОББ

Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) започна преразглеждане на лекарствата, които съдържат инхалаторни кортикостероиди КС, прилагани при лечение на хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ), съобщава българската Изпълнителна агенция по лекарствата (ИАЛ).

Преразглеждането на профила на безопасност на тези лекарства е поискано от ЕМА с цел оценка на риска от пневмония (възпаление на белите дробове) в случаите, когато те се прилагат за лечение на ХОББ. Вероятността от пневмония при тези лекарства е идентифицирана за първи път през 2007 г. Тогава проучване показа, че пациенти, лекувани с инхалаторен кортикостероид флутиказон, били с повишен риск от развитие на пневмония в сравнение с тези, получавали плацебо.

Предстои ЕМА да преразгледа всички налични данни, свързани с риска от пневмония при инхалаторните кортикостероиди, показани за лечение на ХОББ, както и да преоцени има ли необходимост от актуализиране на настоящите препоръки за предписване в рамките на ЕС.

ХОББ е хронично възпалително заболяване, което се характеризира с увреждане или запушване на белодробните дихателни пътища и алвеоли (крайните разширения на бронхите във вид на мехурчета). Кортикостероидите са широко прилагани в ЕС при лечение на ХОББ, като обикновено се прилагат чрез вдишване с помощта на инхалатор. Кортикостероидите, известни още и като стероиди, са противовъзпалителни лекарства, които се прилагат при широк кръг патологични състояния. Те са подобни на естествените хормони, които се произвеждат от надбъбречните жлези (две малки жлези, разположени над бъбреците). След инхалирането им те се прикрепват към рецептори в дихателните пътища и редуцират възпалението в белите дробове, което улеснява дишането.

Беклометазон, будезонид, флунизолид, флутиказон пропионат и флутиказон фуроат са разрешени за употреба кортикостероиди и се предлагат на фармацевтичния пазар като лекарствени форми за инхалиране при ХОББ.

В България са разрешени за употреба при лечение на ХОББ Airflusal Forspiro (Salmeterol Xinafoate, Fluticasone), Symbicort Turbuhaler (Budesonide, Formoterol Fumarate Dihydrate), Seretide Diskus (Fluticasone Propionate, Salmeterol), Flusamer (Fluticasone Propionate, Salmeterol), Bufomix Easyhaler (Budesonide, Formoterol Fumarate Dihydrate), Flixotide (Fluticasone Propionate), Foster(Formoterol Fumarate Dihydrate, Beclometasone Dipropionate Anhydrous), става ясно от сайта на ИАЛ.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

Пародия

Кънчо КАВАКОВ

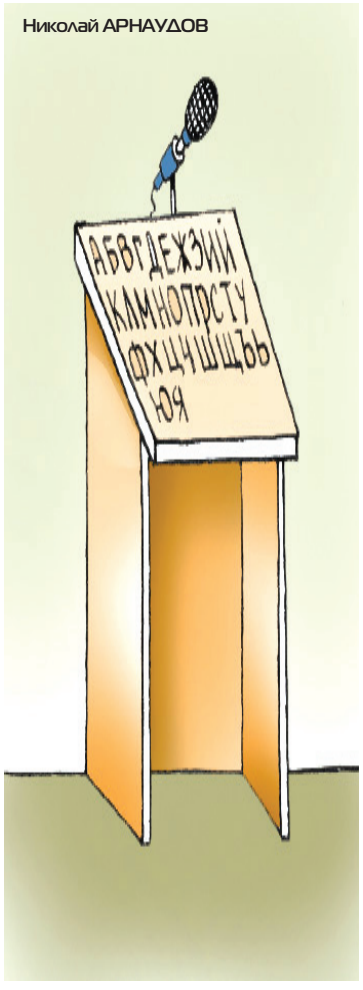
БОЖИИ НАКАЗАНИЯ

На янките ядоса ли се Бог,
изпраща им във кратък срок:
пожари, урагани, земетръси.
На другите народи пък в яда си
(били те европейци, африканци!)
изпраща им американци.

ПРИВАТИЗАЦИОННО

Обраха бостана.
Почти нищо вече не остана,
от което да си пълнят гушите.
Време е да си обират крушите.

Николай АРНАУДОВ

- Добра ви е азбуката, става за всичко...

Жейно ЖЕЙНОВ

ПИСМЕНОСТТА Е ВРЕДНА

Червеноризец ХРАБЪР

Извинявам се на великите братя, но трябва да знаете, че писмеността е направена само за да объркa обикновения човек!

Пътувам вчера в автобуса, а до мен госпожица, а на дрешката й надпис: “Don’t looking, touch!” И аз кво, лукинг една спирка, лукинг две спирки, пък на третата - тъчнах я. Леле какъв шамар ми отвъртя! Чак шофьорът слезе да види гума ли е гръмнала. Викам на момата:

- Написали сте на дрехата си “Не гледай, пипай!”, пък пипне ли човек, веднага по муцуната!

- Блузката ми е от Стокхолм, столицата на Швеция! Но шведът никога няма и да помисли да опипва дама насред транспорта само щото е сложила шеговит надпис на гърдите си!

И слезе на спирката си. Продължихме по маршрута си. Обади се бабичка:

- И аз – вика - от писмеността патя! – Гласувах за Бойко, щото ми пуснаха в кутията писмо, че ще ми дигне пенсията, а то какво излезе – мента!

- На надписи човек не трябва да вярва! – намеси се едра госпожа. – Взех мазило, за да си сваля торбичките под очите. “Супер бюти феис”! Четиридесет лева тубата! На плаката в аптеката пишеше, че само след месец, като се погледнеш в огледалото, няма да се познаеш! Наистина не се познах. Торбичките станаха на дисаги, а бузите ми увиснаха като на булдог.

- От миналата сряда и аз на надписи не вярвам! – обади се достолепен господин. - Излезе статия за нашата фирма! Значи отгоре във вестника девиза му - “Истината и само истината”, а всичко в статията лъжа. Платила си мутрата, дето ни е собственик и готово!

- Бе не е точно така! – заговори дребен пътник от задните седалки. – Преди седем години гледам на един строеж строг надпис “Внимание, падащи предмети! Премини на отсрещния тротоар!”. Аз обаче не преминах!

- И “дум”, падна ти тухла на главата! – захили се някакъв пътник.

- По-лошо от тухла на главата! - поклати глава дребният. – На този тротоар срещнах сегашната си жена! Казват ми хората, мини на другия тротоар, обаче аз не! Сърбай си сега попарата.

Казах ви още в началото, големи бъркотии създава писмеността и това си е...

Супертраш група Кирил и Методи

Благовест МИТКОВ

Един Кузман седи срещу мен и чете вестник след вестник.

- Стига чете бе, Кузмане? – викам му.

– Напоследък съм така! Само вестници чета!

- И какво толкова научаваш от тях?

- Научавам, че в някакъв мач халфът подал на либерото и либерото отцепил гол във вратата на противниковия тим. Всички фенове изкрейзили от кеф, а още на полувремето либерото и халфът получили примамливи оферти, но засега офертите нямало да бъдат коментирани. Поне до края на плейофа.

- Е, нормално... – викам.

- Научавам също за предстоящ концерт на супертраш групи, където ще бъдат изпълнени последните им хитове. Също така научавам, че страхотната БГ банда “Биг скендъл” е забила жесток саунд в новооткрит ирландски пъб.

- Дааа... – викам. – Интересна информация…

- А пък при предстоящото откриване на нов софийски мол, щял да бъде спретнат тийнейджърски купон, на който известна госпъл формация щяла да представи новия си нюейдж албум…

- Ами много хубаво – викам – браво!

- Много хубаво! Браво! Обаче като прочета всички тези вестници и естествено си задавам един съвсем резонен куесчън...

- Какво, какво си задаваш? – викам.

- Куесчън, бе дарлинг! Не знаеш ли какво е куесчън? Куесчън е въпрос!

- Ааа, да! – викам. – Та какъв куесчън си задаваш?

- Задавам си – вика Кузман – следния куесчън: “Добре де, Кирил и Методий ни създадоха славянската азбука, ами сега кой ще ни създаде славянски език?”

ТРУДОВО ФИАСКО НА ГРАЖДАНИНА N-ЧО N-ЧЕВ

Константин ИВАНОВ

- О, бай Енчо, много си се одъртил, бе, па и с едно око. Нищо, нищо това може да е от полза.

Тошко Келешчето, а понастоящем Theodor Kilescharoff, както беше изписано на табелката на кабинета, в който Елена въведе съпруга си, подвикна на секретарката, преди тя да затвори вратата:

- Мишо да пали беемвето, с Елена взимат доктора от дома му и – вкъщи, да види защо Херкулес ми се види нещо умърлушен от два-три дни. (”Ветеринарните лекари вече правят визитация по домовете, съобрази N-чев, сигурно това е по брюкселска директива за хуманно отношение към животните”...)

Размишленията му за тази нова крачка на родината в приобщаването й към европейските ценности бяха прекъснати от Келешаров:

- Кажи сега за какво те бива.

N-чев вече беше разбрал, че миналото му на читалищен деец и участник в художествената самодейност не би минало за актив в очите на бившия квартален хулиган, а понастоящем преуспяващ бизнесмен, усвояващ успешно субсидии по европейските програми и затова кратко рапортува, че през последните 14 години се е занимавал в чужбина със селскостопанска дейност: краварство, бране на маслини и портокали.

- Ами, нямаш късмет, преди два дни назначих градинар горе, на вилата, а крави засега нямам. Я, чакай, седни за момент, да не ми стърчиш като кол.

Келешаров натисна звънеца, секретарката сякаш беше чакала с ръка на бравата, показа изрусената си глава.

- Деси, звънни на онзи пезевенк, дето го назначих за зам.-министър, и му кажи, че ако до края на седмицата в „Държавен вестник” не излезе, че холдингът „Келешаров грийн грас инвестмънт” печели търга за създаване на високопланински пасища в Две могили ли, Пет могили ли беше, направо да се стяга за затвора, той си знае защо. - после се обърна отново към N-чо. - Та бай Енчо, мисля с тебе да опитаме да пробием в една ниша, дето са я превзели едни разбойници, изкарват луди пари от всякакви джебчийки, баячки, екстрасенси, кьорави и сакати. С това око, дето са ти го извадили, си подходящ. Ще те облечем в едни по-опърпани дрехи, трябва ти бастун и едно канче – метал, та да се чува, като пускат стотинките. Казват, че тия, дето мият прозорците на колите, докато чакат на червено, изкарвали по два бона месечно. Утре да си готов, като дойде шофьорът за Елена, взима те и тебе и ще те закара до работното ти място!

Ще спестим на читателя душевните терзания на нашия герой, който по-иначе си беше представял личното си приобщаване към европейските ценности.

- Просяк, най-обикновен просяк, това ли доживях?! - чак се уплаши да продължи мисълта си той.

Ще спестим и подробния разказ за драмата, която преживя през първия и – оказал се последен ден – пред портата на църквицата, където го стоварил шофьорът на беемвето. Беше делник, богомолците бяха малко, престарели хорица, рядко някой пускаше жълта стотинка в тенекиеното канче. „Ден и нощ тук да стоя пак не мога да събера 500 лева за месец”, това беше май първата реалистична мисъл, пронизала съзнанието му след стъпването на родна земя.

Не се наложи да стои с протегната ръка не месец, а дори часове. Подпирайки се на патерица, наближи брадясал, облечен в дрипи и очевидно враждебно настроен субект: - Тук е мой район, бе кьорчо. Ей, какви навлеци, малко да закъснееш и се намърдали на местенцето ти!

И докато разбере какво става, оня пъргаво го подгони, размаха патерицата и го халоса през кръста.

Вечерта Ленчето наложи удареното с кромид лук, а на сутринта го придружи до кабинета на Келешаров, който, като чу разказа й за позорния провал на N-чев пред църковните двери, отсече:

- Пълен некадърник е мъжът ти. Не е моя работа, но не знам как ще я карате само с твоята заплата.

- Е, на първо време и със заплатата на Драгостин ще я караме някак си трима.

- Какъв е тоя Драгостин?

Наложи се Ленчето да обясни как тя, овдовялата след вестта (оказала се, както знаем, фалшива), свързала живота си с този Драгостин и сега те трима живеят, така да се каже, заедно в семейния апартамент.

- Браво, бе, Ленче, ти с двама мъже, да не ти се надява човек! Ами то това си е жив роман, но ние романи нито пишем, нито четем, но пък каква далавера става! Разни организации и комитети за закрила на гейове, лесбийки и застрашени от изчезване буболечки пари цицат от европейските фондове, а тук се явява къде по-сериозна кауза: Има и прецедент с многоженството, ние по-назад от едни араби ли ще останем!

Няма спор: Келешаров мислеше бързо.

Виц Вариете

Драма:
Нямал бил приятелка за деня на влюбените... а за деня на писмеността и културата като ги нямаш и двете, не се оплакваше...

☺

Модерни времена:
Много мацки пишат думата “фелацио” грешно (например”фелациу”), но го правят за шест плюс. Извод: не е важна грамотността, а майсторлъка...

☺

Знаете ли, че:
Пияният учител по трудово обучение може да преподава и по философия.

☺

В чудния свят на медиците:
Избягалия на територията на градската болница булториер само за 3 минути успя да излекува четирима пациенти, болни от парализа на крака-та, и още двама други да ги отърве от тежкия запек, които дълго ги е мъчил.

☺

Разработена е нова страшна балистична ракета. Името й е „Факултето 1”. Поразяващата й способност е следната: щом ракетата порази Лондон, Париж или Ню Йорк, градът веднага се превръща в подобие на Факултето.

☺

Малки хитрини:
Разбирайки, че бившият й мъж се е оженил за младичката съседка, тя реши да му отмъсти по типичен коварен женски начин. Тя от своя страна се ожени за бащата на съседката и така му стана тъща.

☺

Параграф 22:
Най-новата разработка на военните – прибор за нощно виждане, захранван със слънчеви батерии.

☺

Модерни времена:
Странен е светът. Кутията за пица е квадратна. Пицата вътре е кръгла, а порциите са триъгълни.

☺

Народопсихология:
Интересен е нашият народ.Брои добитъка на глави добитък, а министрите в правителството ги брои на членове.

☺

Знаете ли, че:
Ако на една блондинка й се появяват черни корени в косата, това означава, че мозъкът й все още се съпротивлява.

☺

Първокласник го влачат към училище за първия учебен ден. Той пищи:
- Цели 12 години!!! За какво?! Какво толкова съм направил?

☺

Народопсихология:
Само в нашата страна на въпроса: „Какво правиш?” можеш да чуеш отговор: „Ами нищо... Бачкам.”

☺

Малки хитрини:
Важно за мъжете! Ако на 50 години станете транссексуален и си промените пола, ще можете да се пенсионирате с 5 години по-рано.

☺

Полов живот:
По отношение на секса жените са много по-претенциозни от мъжете. Жената задължително си взима вана преди акта. За мъжа е достатъчна и една чаша.

☺

В чудния свят на спортистите:
Допинг, това е когато те хванат. Ако не те хванат, се казва витамини.

☺

Страшен махмурлук! Спирам. Вратата се отваря. Гледам - полицай. Уплаших се. Вадя от джоба двайсет кинта и му ги подавам. Той си ги прибра. Вратата се затваря. Пристигам. Чак сега се усетих, че съм в асансьора.

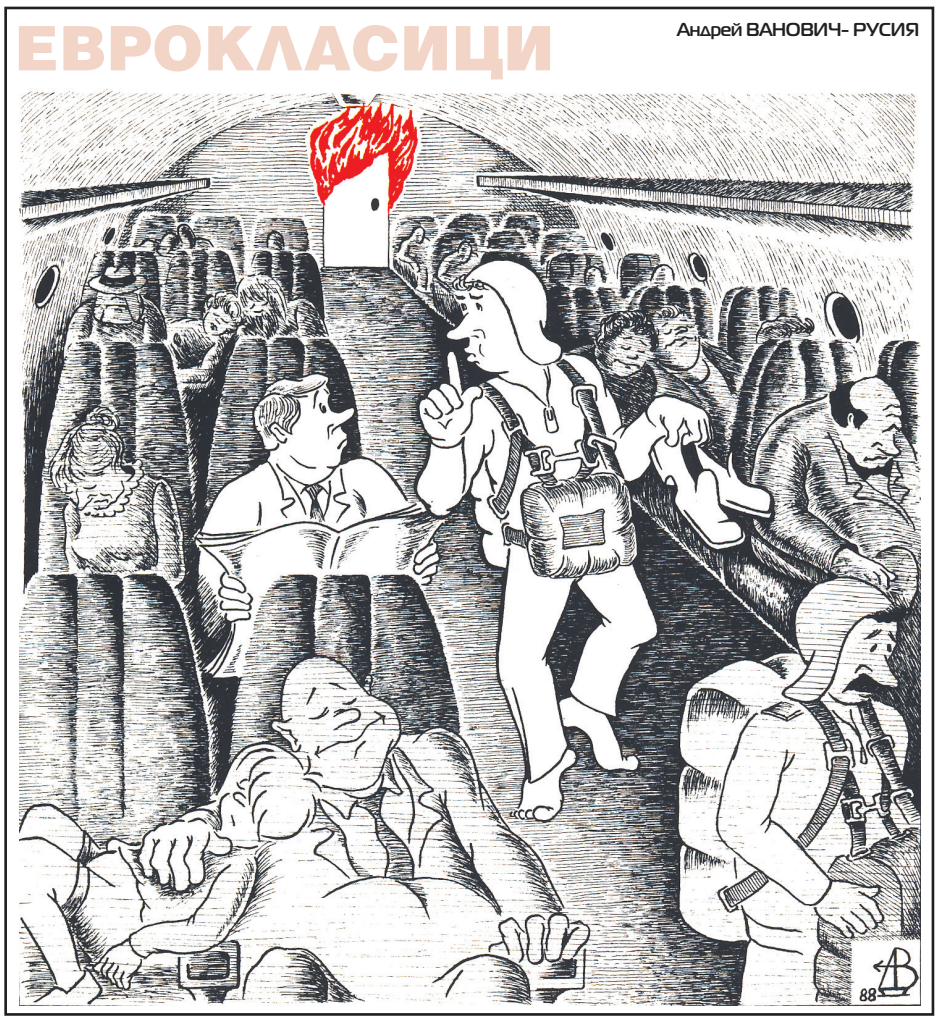
☺

- Мечтая си да изкарвам по сто хиляди лева на месец както баща ми.
- Баща ти изкарва по сто хиляди лева на месец!?
- Не бе! И той си мечтае за това.

☺

Младоженци се настанили във вашингтонския хотел „Уотъргейт”. Булката се безпокояла, че стаята все още може да се подслушва, затова поискала мъжът й внимателно да я претърси. Той погледнал зад завесите, под леглото, в гардероба и накрая под килима. И там открил загадъчен диск с четири винта. С помощта на швейцарското си ножче отвъртял винтовете и изхвърлил диска през прозореца.

На другата сутрин, преди да заминат, управителят на хотела ги попитал:
- Хареса ли ви стаята? А обслужването? Как прекарахте в хотел „Уотъргейт”?
- Защо ни задавате толкова много въпроси? - учудил се младоженецът.
- Защото от стаята под вас се оплакаха, че полилеят паднал отгоре им.

☺

Знаете ли, че:
За това, за което в живота дават две години, в хокеят дават двадесет минути. Хора, занимавайте се със спорт!

☺

Влакът излиза от тунел. В купето има и младоженци. Мъжът казва на ушето на жена си:
- Ако знаех, че този тунел е толкова дълъг, щях да се възползвам.
Жената:
- Какво? Това не беше ли ти?!

☺

- По какво се познава, че един мъж се е влюбил?
- За няколко дни се интересува помалко от автомобила си.

☺

Откритие:
Зимата е студена, когато нямаш пари. Същото е и със жената.

☺

- Казват, че брюнетките са по-страстни от блондинките.
- Глупости! Моята жена беше и блондинка, и брюнетка, и не забелязах никаква разлика!

☺

В чудния свят на блондинките:
Блондинката Муца я налегна тежка депресия и голяма мъка започна да я мъчи, когато разбра, че вратата в мола не се е отваряла от силата на мисълта й, а просто автоматически с фотоклетка.

☺

Драма:
Всички мъже са прасета. Искат винаги все едно и също. Но защо? Защо по дяволите не го искат и от мене?

☺

Загадките на пола:
Един мъж е способен да седи неподвижно два часа и да гледа без прекъсване в една плувка, в същото време не може да изтърпи жена си и пет минути, докато си слага грима.

☺

Загадките на въздухоплаването:
Не е ли странно? Ако в библиотеката изкрещиш: „А-а-а-а!”, всички ще те погледнат със свирепи погледи. Ако в самолет изкрещиш: „А-а-а-а!”, след секунда всички ще крещят заедно с тебе.

☺

В чудния свят на статистиката:
По неофициални данни средната заплата в България е двеста евро. А как се изчислява тази средна заплата? Много лесно. Ако шефът ви яде свинско месо, а вие ядете зеле, значи двамата общо сте яли свинско със зеле.

☺

Знаете ли, че:
Една мравка може да повдигне товар десет пъти по-голям от собственото си тегло. Това означава, че петдесетграмова мравка може да бъде изпратена да донесе бутилка бира.

☺

- Петров, защо те вкараха в затвора, бе?
- За подкуп.
- А защо те пуснаха толкова бързо?
- А ти как мислиш защо?

☺

Телевизионни времена:
В Германия започна фестивалът на бирата Октоберфест. От всички участници най-много бира изпи софиянецът Иванов, който гледаше фестивала по телевизията.

☺

В чудния свят на блондинките:
Добрата блондинка Пепа винаги си купуваше живи рибки от зоомагазина и ги пускаше на свобода... в гората.

☺

Турист пита екскурзовода:
- Кажете, моля, какво правят тези жени с бели рокли?
- Знаете ли, в Йерусалим има такава традиция: в деня на сватбата булките ходят на Стената на плача - отговоря екскурзоводът.
- А защо?
- За да свикнат да говорят със стена.

☺

Жената:
- Ако се държиш лошо - ще се боядисам като блондинка. Всички ще те сочат с пръст и ще казват: „Живее като последен глупак - с блондинка”...

☺

Гледачката:
- Линиите на вашите длани говорят за това, че трябва по-често да ги миете.

☺

В чудния свят на компютърджиите:
Момиче е в леглото с програмист. Галантната среща нещо не се получава и момичето прошепва:
- Да рестартираш опита ли?

☺

И казала майката на Червената шапчица:
- Дъще, ето занеси тази кошница на баба си!
- А защо аз? - попитала Червената шапчица.
- Добре, хайде аз ще отида! Щом искаш сираче да останеш!?

☺

Бай Ганьо отишъл в Австрия да си продава мускалчетата с розово масло. Или както сега му викат, отишъл в бизнес командировка. Решил един ден за релакс да се разходи покрай Дунава. Както се разхождал по брега, изведнъж гледа в реката някакъв се дави и крещи за помощ на немски:
- Хилфе! Хилфе!
Бай Ганьо застанал до водата и извикал:
- Ду ю спик инглиш?
- Иес ай спик! – изкрещял човека. - Хелп! Хелп ми-и-и!
Бай Ганьо се почесъл по тила и пак извикал:
- А парле ву франсе?
- Уи, жу парле франсе. Боску! Боску-у-у!!!
- Тъпак! – извикал Бай Ганьо. – Вместо да си губиш времето цел живот да учиш езици, по-добре да се беше научил да плуваш.

☺

Бай Ганьо, американец и китаец отишли на екскурзия в планината. Качили на се на един връх. Бай Ганьо извикал:
- Обичам те!
Ехото отговорило:
- Обичам те, обичам те, обичам те...
Американецът извикал:
- I love you!
Ехото отговорило:
- I love you, I love you, I love you...
Китаецът извикал:
- Шъ зин ху хуа!
Ехото отговорило:
- К’вооо?

☺

Жена се обажда на диетолога си:
- Докторе, мисля че имам надморено тегло.
- Защо мислите така? – попитал докторът.
- Ами купих си кантар, който казва показанията с човешки глас. Качих се да се премеря и кантарът каза: „Мерете се един по един, моля!”

☺

Мутра отива на доктор. Докторът го прегледал и казал:
- Ами лоша новина братле.
- Що бе докторе. К’во ми е?
- Имаш глисти, приятелю.
- Лелее! Абе, докторе, к’во ще кажа на браточките. Ще ме спукат от майтап. Ще умра от срам. Измисли нещо, докторе. Да не стана за резил.
Докторът помислил малко и казал:
- Добре. Дай двеста кинта и ще ти напиша в картона, че вместо глисти имаш гърмящи змии.

Виц Вариете

ПЕГАС®

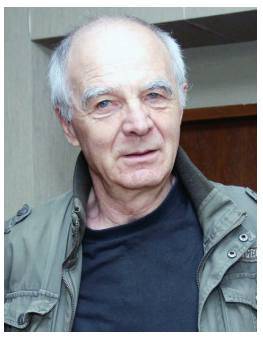
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015, БРОЙ 115

От редактора

Депутати бюрократи

Борис ДАНКОВ

Не, няма друга "метафора" за депутатите от Народното ни събрание, бламирали с мнението и гласа си през изминалите 20 години внесените близо 20 проекта на Закон за българския език. Защото каквото и да говорим, както и да съдим, главната причина за това позорно размотаване е в чиновническата немара и интелектуалния мързел на голяма част от народните ни избраници, в преплитането на техни лични интереси и политически боричкания. Във всеки случай - далече и против интересите на България.

Как иначе може да се обясни фактът, че всеки път главният "аргумент" на противниците на закона е тяхното позоваване върху липсата на "правно основание" за неговото приемане. Така например бившата шефка на "Правната комисия" Искра Фидосова е сметнала, че 98 закона били "достатъчна гаранция за защита на българския език"(!). Маститата юристка би трябвало поне да знае, че в правото количеството не е гаранция за качество. Достатъчно е дори само да хвърлим поглед върху стенограмите от последните дискусии в родния парламент върху проекта на Закон за българския език, за да разберем какво чиновническо скудоумие се е ляло. "По-скоро при мене се налага мнението, че няма необходимост от такъв закон - убеждава своите опоненти ген. Атанас Атанасов и привежда като свой аргумент факта, че "половината български учители говорят на диалект". Друга депутатка, Юлия Колева, е убедена, че срещу инвазията от латиноезични надписи "поважен е възпитателният подход, отколкото нормативния"(!) А новият шеф на разузнаването Йордан Бакалов тогава пък е прозрял, че "общо взето, становищата не са положителни в подкрепа на един такъв закон". Върхът на филологическия слалом обаче е речта на лидера на ДПС Лютви Местан, който, за да обоснове несъгласието си с предлаганите закони, обещава... да хваща "езиковите грешки" в речта на всеки депутат, който ги е внесъл или подкрепил (!?)

И какво е всичко това? - Компетентност, деловитост или чиновническо скудоумие? Сега се чува, че председателката на Народното събрание Цецка Цачева е подела инициативата за нов Законопроект за езика. Дано най-сетне да се намери един достоен политик, който да измие очите на родния парламент. Дано.

ПРИЗ

Годишните награди на Писателския съюз

В навечерието на 24 май - празника на българската просвета и култура и славянската писменост в Централния военен клуб в столицата бяха връчени годишните награди на Съюза на българските писатели. Председателят на СБП Боян Ангелов поздрави присъстващите на тържеството с големия празник, след което обяви решението на УС на съюза и наградите за 2014 година.

Наградата за поезия се присъжда на Евстати Бурнаски за стихосбирката "Майка майчице". Наградата за белетристика се дава на Величка Настрадинова за романа "Разпоредителите на смута". Проф. Чавдар Добрев получава наградата за литературна критика за своите два тома "Български писатели от втората половина на XX век" и "Модерна проза". Наградата за народопсихология бе дадена на Ивайло Христов за книгата "Българският национален характер - XIX-XX век". Григор Чернев получава посмъртно наградата за публицистика за книгата "Къщата на думите". Димитър Златев взема наградата за детска литература за "Ръководство за рицари, шампиони и други юнаци". Петър Велчев получава наградата за "Хумор и сатира" за книгата "И смехът е утеха".

СНИМКИ МАРИЕТА ТОМОВА

Председателят на СБП Боян Ангелов връчва годишната награда за литературна критика на проф. Чавдар Добрев

Националната награда "Богомил Нонев" се дава на Тодор Коруев за "Животописи". Георги Ангелов взе наградата "Божидар Божилов" за стихосбирката "Друга свобода". Пею Богданов получава наградата "Георги Братанов" за книгата "Балонът се надува".

Грамота за принос към българската литература получават 15 писатели и поети, а за цялостно творчество - 7.

БРАВИСИМО!

Кампания „Кажи „Да" на кирилицата" на БНР

По инициатива на програмния директор на Българското национално радио Иво Тодоров в навечерието на 24 май - Деня на българската просвета и култура и славянската писменост медията започна своята кампания "Кажи "Да" на кирилицата".

Кирилицата е една от трите официални азбуки в Европейския съюз. На нея пишат над 300 милиона души по целия свят. Повечето азбуки започват с А и Б, но само кирилицата завършва с Ю и Я! Да пазим това, което ни прави различни, да ползваме кирилица в писмената комуникация помежду си - смс-и, имейли, социални мрежи... И да се гордеем с дългогодишната история на нашите букви - призовава най-внушителното и популярно българско радио. Предвижда се по време на празника в кампанията да се включват много известни личности, хора на изкуството и културата като председателя на БАН акад. Стефан Воденичаров, акад. Георги Марков, актьорите Силвия Лулчева, Валентин Ганев и Стоян Алексиев, писателите Любомир Левчев, Иван Гранитски и проф. Кирил Топалов. Записи с техните гласове ще се излъчват по двете национални програми на БНР - "Хоризонт" и "Христо Ботев", и осемте регионални програми.

Иво Тодоров е дългогодишен журналист. От юли 2013 г. е програмен директор на БНР. Член е на Съюза на българските писатели и СБЖ.

ПЕРИОДИКА

Кирило-Методиевият вестник с брой за покръстването

Излезе брой 45 на Кирило-Методиевия вестник "За буквите - О писменехъ", посветен на 1150-годишнината от Покръстването на българския народ.

Отпечатано е Патриаршеското послание по случай бележитата годишнина и информация за всенародните тържества в Плиска. Под заглавие "Просветен национализъм" е публикувано словото на Българския патриарх Кирил от юбилейните тържества през 1965 г. В броя е включен репортаж за българския пътуващ манастир в Западна Европа по местата, свързани със странстването на св. Методий и негови ученици след съдебния процес в Регенсбург през 870 г. Представен е Венецианският диспут от 867 г. с неизвестна картина за спора на Константин-Кирил Философ с триезичниците.

За първи път е поместено "Похвално слово за българското слово" от Петър Увалиев, неизвестно изложение на немския философ Йохан Готфрид Хердер под заглавие "За славянството", мемоари на Симеон Радев за Екзарх Йосиф др. Изданието се разпространява като дарение по училища, читалища, университети, културни институции в страната и чужбина, както и по интернет на адрес: www.zabukvite.org

ГОРЕЩО ЗАГЛАВИЕ

Бояна Ламбер хвърля камък в блатото

Бояна Ламбер е социоложка и журналистка, репортерка, водеща и сценаристка на различни предавания в Нова телевизия, БНТ и БТВ от средата на 90-те до 2007 г. От 2009 г. е авторка на блог с нейното име, който постепенно добива широка популярност, много от текстовете се дискутират разгорещено в социалните мрежи. Темите са разнообразни - от актуални политически и социални през такива, свързани с литература и изкуство, до универсалните въпроси за самотата и любовта. Този поглед тя нарича "Моето порно". Тези свои публицистични "провокации" авторката е събрала в книга от издателство "Захарий Стоянов".

Всеки има свой начин да преживява и трудностите, и радостите. За Бояна Ламбер този начин е писането, пречупването на личните преживявания през интернет, моментните обществени вълнения, темите на деня, но и през класическите въпроси за отношенията между хората, през историите в други книги, филми, животи, през спомените. Излагането на написаното на показ, обсъждането му с други е нейното порно. А в страната, в която за какво ли не все отбелязваме, че е пълна порнография, тази подигравка в заглавието, тази провокация е съвсем натурална.

Непознатият Св. Горазд, дясната ръка на Св. Климент

Приносът на големия книжовник за укрепване на българската духовност в Югозападна България

Проф. д-р Николай ДИМКОВ

Св. Горазд е стоял винаги встрани от книжовното и просветно дело на Св. Климент и на Св. Наум. Това се дължи, както изглежда, на факта, че неговата дейност в България и по-конкретно в югозападните български територии е малко известна. Повече светлина хвърля книгата на Д. Калев "Св. Горазд, славянски просветител", която беше издадена още през 1970 г. от Синодалното издателство. Но на този труд тогава не бе обърнато вниманието, което заслужава.

Твори отначало в Моравия

Св. Горазд работи най-напред в Моравия. Св. Методий непосредствено преди смъртта си го определя за свой заместник. "Този е един свободен мъж от нашата земя - казва Св. Методий, - начетен е добре в латинските книги, и е правоверен; нека да бъде върху него Божията воля и вашата обич, както и моята". След смъртта на Св. Методий настъпват коренни промени в Моравия, които променят и по-нататъшната съдба на Св. Горазд. Известни са гоненията на учениците на Св. Методий след неговата смърт през 885 г. Великоморавският княз Светополк и епископ Вихинг разгромяват великото дело на двамата славянски учители. Те са обвинени, че подготвят бунт в Моравия. Св. Горазд е бил свален от архиепископския престол и на неговото място е поставен Вихинг. По-нататък взема връх латинската групировка над славянската. Папа Стефан V, за да бъде сигурен в успеха си, изпратил в Моравия упълномощени лица, които да въведат латинското богослужение вместо славянското.

Прогонен е с останалите ученици

Така заедно със Св. Климент, Св. Наум, Св. Сава и Св. Ангеларий - Св. Горазд е бил прогонен от пределите на Великоморавия. Не споделям твърдението, че той е бил обезглавен или че е намерил убежище в Южна Полша, в Краков, където заема епископски престол. В оскъдните паметници името на Св. Горазд се споменава на няколко места. В Пространното житие на Св. Методий, в Пространното житие и в Краткото житие на Св. Климент, в Краткото житие на Св. Кирил, в гръцката служба на Седмочислениците и в "За буквите" ("О писменехь") - едно от най-значимите съчинения в старобългарската книжнина.

Пристигат в Плиска

Възниква въпросът защо за Св. Горазд липсват повече сведения. Допускаме, че паметниците, свързани с личността му, са били унищожени и колкото да се взираме назад в миналото, няма да получим конкретен отговор за неговата съдба. В своя "Очерк за пътуване по Европейска Турция" (1848 г.) руският славист Виктор Григорович отбелязва, че един монах видял много ръкописи в манастирите, които безмилостно бивали изгаряни. В тази вакханалия вероятно безвъзвратно са били унищожени и документите, свързани със Св. Горазд.

По всяка вероятност след всичките гонения и преследвания Св. Горазд и Св. Сава се отделят от основната група, в която са Св. Климент, Св. Наум и Св. Ангеларий, и по други пътища пристигат в столицата Плиска. Там учениците остават по-дълго време, за да се подготвят за бъдещата си проповедническа и просветна дейност, а не "защото трябвало да се успокоят след тежките преживелици", както твърди Васил Киселков в книгата си "Св. Климент".

Това е времето, когато

в Плиска кипи упорит преводачески и творчески труд. Защото Св. Климент и Св. Горазд не биха тръгнали за Югозападна България без необходимата подготовка и без нужните книги. В противен случай тяхната дейност би била обречена на провал. Княз Борис обособява в югозападните територии на България два значими книжовни, просветни и духовни центъра, които сетне изиграват важна роля в укрепването на българщината. Като такива средища стратегът и политикът Борис избира град Девол и град Берат (Белград). В Девол той изпраща Св. Климент, а в Берат - Св. Горазд. През 886 г. княз Борис изготвя цялостен план за утвърждаване на славянската писменост. През втората половина на същата година тръгват за своята мисия Св. Климент - за Девол и Св. Горазд - за Берат (Белград). Деволският и Бератският духовен и книжовен център не са се отличавали от Плисковския, защото са имали една и съща държавна задача - да утвърждават българския език. Текстовете, по които са работели двамата, не са се различавали един от друг, защото нито княз Борис, нито цар Симеон са гледали на двете книжовни средища като на различни школи, на два отделни езика или различни литератури, оформящи се в Югозападна България и Плиска.

Липсва „древномакедонски" език

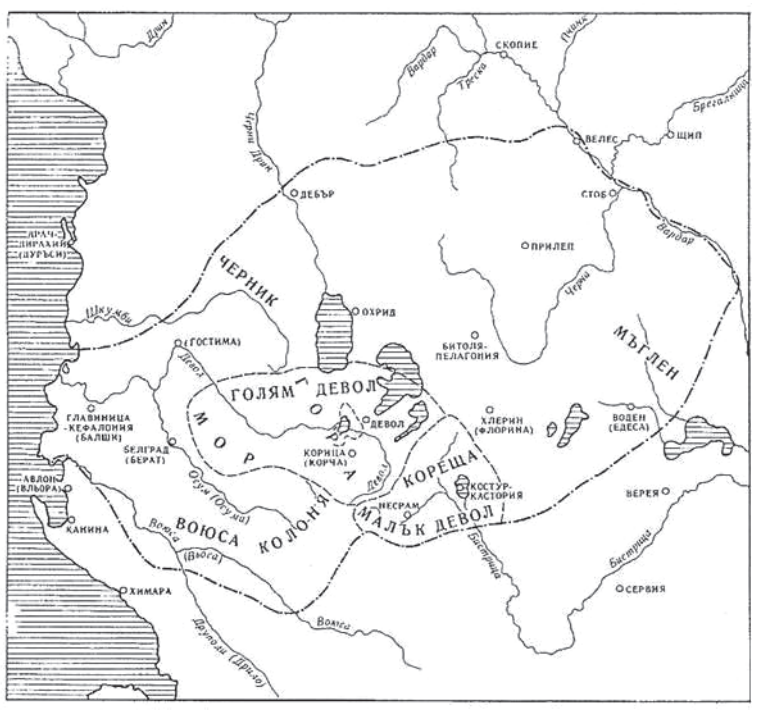
Така че онова, което твърди един от "съчинителите" на тъй наречената македонистика, френският славист Андре Вайан (1890 - 1977) в своето "Ръководство по старославянски език" (1952), че "когато центърът на българската държава се е преместил в Охрид, древномакедонският език бил удържал връх..." е дълбоко невярно. Ако това беше истина, и Св. Климент, и Св. Горазд би ги сполетяла участта на болярите в Плиска, опълчили се срещу Борис при покръстването. Още по-абсурдно е те да са творили своите църковни книги на някакъв измислен "древномакедонски" език.

Вписан е като български архиепископ

Неслучайно св. Горазд е вписан в Дюканжовия списък на българските архиепископи от средата на XII в., съхраняван в Националната библиотека в Париж. Затова Д. Калев в книгата си "Св. Горазд, славянски просветител" основателно пита: "Ако Св. Горазд не е дошъл и не е работил в България, защо тогава е поставен в списъка на българските архиепископи?"

И още нещо: Св. Климент, Св. Горазд, Св. Наум, Св. Ангеларий и Св. Сава, заедно със Св. Кирил и Св. Методий, образуват групата на Светите Седмочисленици. За тази група в албанския град Москополе през 1742 г. е отпечатана тяхната служба. Известният руски славист Евгений Голобински в своя "Краткий очерк истории Православных церквей..." пък твърди, "че мощите на Горазд и Ангеларий [се пазят] в албанския Белград или Берат в тамошната катедрална църква". Пита се тогава как двамата духовници са се озовали там?

Както Св. Климент и Св. Наум имат собствени манастири в Охрид, така и Св. Горазд е имал манастир в Берат или околностите му.

Карта на Югозападна България през IX-XII век, където се виждат Девол и Берат (Белград), местата на книжовната мисия на Св. Климент и Св. Горазд

Свети Горазд

Съвсем логично е мощите на двамата духовници да се съхраняват именно в Берат, както твърди Е. Голобински.

Автор на забележителни творби

Св. Горазд, като един от най-способните ученици на братята, е автор на книги, които са били написани на старобългарски език. Изключено е той да ги е писал на гръцки, а после книгите му да са превеждани на старобългарски. Най-вероятно първото житие на Св. Климент е дело именно на Св. Горазд. Това е обяснимо, като се знае връзката между двамата книжовници. Всъщност и Пространните жития, известни в науката като Панонски легенди, са творения на един и същи автор, който отлично познава Св. Кирил и Св. Методий.

По всяка вероятност житието на Св. Кирил възниква в Панония, а на Св. Методий - в пределите на Югозападна България. Те по стил, по език и съдържание доказват, че са излезли от талантливото перо на Св. Горазд. Разбира се, изказани са и най-противоречиви мнения както за времето и мястото, така и за авторството им. Към тези учени бихме споменали Александър Горски - откривателя на житията, на Павел Шафарик, на Михаил Погодин, на Франц Миклошич и други учени от по-старото и по-младото поколение слависти. Ние се придържаме към мнението, че Св. Горазд е авторът на тези забележителни паметници на старобългарската литература. И още, че той е пряк помощник на Св. Климент и Св. Наум в осъществяването на великото дело, за да може българският език и писменост да заемат достойно място в тази част на българската държава.

Аксиния Михайлова:

Трябва да опазим своята идентичност

От нас, учители, поети и родители, зависи да предадем на децата ни онази гордост към азбуката ни, защото тя е в основата за съхраняване на всичко българско - казва поетесата, която неотдавна получи престижната френска награда „Аполинер“

Интервю на Милена НИКОЛОВА

- Какво е за една българска поетеса да е носител на наградата “Аполинер”, животът ви промени ли се с нещо? Станахте ли по-известна?

- Награда с подобна тежест, каквато е “Аполинер”, е признание и чест за всеки поет, а за една “поетеса” още повече, имайки предвид, че в 73-годишната й история аз съм шестата жена, удостоена с нея. Леката ирония в тези думи е насочена към онези, които продължават да делят поезията на “мъжка” и “женска”, влагайки в това делене ценностни и качествени характеристики. Или има поезия, или няма! Друг е въпросът, че мъжката и женската сетивност, начинът, по който двата пола усещат и тълкуват света, са доста различни, и слава богу! Унисекс модата при дрехите би била гибелна за поезията.

В различните ширини награди като тази функционират по различен начин. Те насочват вниманието на публиката към книгата и продават тиражи. Но това е във Франция. Тук е друго. Говоря от личен опит. Тиражът на книгата ми “Небе за изгубване” бе изчерпан за шест месеца, говорим за поезия все пак! И в началото на януари получих запитване от издателство “Галимар” дали бих искала да направя някакви промени в текстовете, защото планират допечатка. Което не се случи тук с предишната ми книга “Разкопчаване на тялото” (Жанет 45, 2011), номинирана за “Иван Николов” и получила наградите “Христо Фотев” и “Милош Зяпков”. Хубавото е, че френската награда направи и българските ми книги “по-видими”. Очаквам всеки момент да се появи второ издание на “Разкопчаване на тялото”.

В чисто битиен план продължавам да работя в училище, където натоварването е голямо, а удовлетворението - морално и материално - повече от незадоволително. Превеждам, редактирам. И пиша понякога. Тези занимания са като скачени съдове. Преподавателската работа ми отнема много от енергията, но работата с текстовете, колкото и да изисква усилия, ме зарежда, защото ми доставя удоволствие. Така оцелявам във всекидневието.

- Да пишеш на френски език, това като на български ли е или чувствата се изразяват по различен начин?

- Казвала съм и на друго място - творческият акт, независимо от вида му, е работа с енергиите. Те са в основата, поетичното е енергия с висока честота и когато е прекалено изгаряща, тя просто трябва да се материализира навън. А на какъв език - е въпрос на моментно състояние. Езикът е вторичен спрямо творческата енергия. Любовта, болката, щастието, копнежът са чувства и състояния, които са неотменна част от човека. Писането на чужд език е предизвикателство, колебание, но дава и един друг вид свобода. Разбира се, има кодове, които са чисто български и е невъзможно да ги изразиш с чуждия език. Творецът трябва да е честен вътре в себе си и да има усещане за мяра.

- Откъде идва вдъхновението ви в поезията?

- От поезията и от другите изкуства, от начина по който друг поет или творец успяват да ме изведат от всекидневието и да ме изпратят в друго равнище. Може една мисъл, образ, дума да отключат в мен нещо, което дълго съм носила, понякога без да го осъзнавам дори. Така поезията да ражда поезия. А понякога подтикът идва и от самия живот. Реалният, всекидневният, който люлее различно махало всеки ден.

- При толкова много книги, които излизат по света, пък и у нас, хората спряха да четат. Как да разберем коя книга е качествена? Ще има ли завръщане към традиционното четене?

- Не мога да кажа, че хората са спрели да четат. Защото за някои това е потребност като хляба и водата. Но за разлика от последните две, които са животинският инстинкт за оцеляване, нуждата и желанието да отвориш книга трябва да се култивират. Първо от семейството, после в училище. Но и двете институции претърпяха коренни промени през последните десетилетия, за съжаление - повече негативни. Повечето от ценностите, с които системно сме облъчвани от медиите, са деструктивни за едно неукрепнало и подрастващо съзнание, което няма база за сравнение. Как да обясниш и разкажеш трепета и опиянението от мириса на току-що купена книга на едно днешно дете, което държи таблет в ръката си, спи и яде с него? Не можеш. Няма механизъм. Няма чуваемост от другата страна. Може да ви се стори смешно, но изпитвам умиление, когато видя някои от учениците ми да четат книга в междучасието или от помалките с детска енциклопедия на чина. За нашето поколение това беше нормално.

Така отговарям и на втория ви въпрос. За да разбереш дали една книга е качествена, трябва да си изчел доста книги. Да имаш изграден вкус, сетиво, усещане. Да бъдеш култивиран “потребител”. Говоря за изящната словесност. И не биха те заблудили никакви медийни и рекламни инвазии. Живеем в общество, в което ценностите се “насаждат” отвън, а не се генерират отвътре. Непрекъснато ни поучават как да се обличаме, какво да ядем, каква марка паста за зъби да ползваме. Това е индустрия. И всички ние поне веднъж сме попадали в капана й. И понеже и книгоиздаването е част от тази индустрия, то също променя облика си. На книгите се гледа като продукт, който трябва да бъде реализиран като всички останали. По възможност бързо. Така се появи и “бързата литература”, а и не само тя, има десетки поетични книги, които удовлетворяват потребностите на определен и то не малък кръг читатели, просто защото са съобразени с тяхното равнище на възприемане и представа за литература. Но за да разбереш, че между “бързата литература” и високите образци на световната изящна словесност зее страшна бездна, трябва да имаш подготовка.

Вчера една издателка и преводачка пусна във фейсбук следния цитат от абитуриент: “Аз не чета поезия. Достатъчна ми е тази в училище”. Само искам да вметна, че българската поезия в училище спира до Вапцаров и Далчев и за повечето от учениците представата за стихотворение се покрива от строфично организирания текст с рими. Не можем да искаме в такъв случай от младите хора да влязат в книжарница, да разгърнат стихосбирка от съвременен наш или преведен автор и да я купят.

А що се отнася до последния ви въпрос, за мен е без значение на какъв носител младият човек ще чете книга. Времето е друго и трябва да го приемем. Нашите носталгии са си наши носталгии и не бива да заразяваме с тях децата си. Важното е да възпитаме в тях желание и нужда да прочетат нещо извън учебниците.

- Победи ли в съвременния ни свят консуматорството и материалното?

- Не ми се иска да вярвам, че е така! Защото част от нас трябва да бъдат обявени за “застрашени видове” или хора от друг век! Защото това би обезсмислило всички книги, които съм превела и поезията, която съм написала. От срещите ми с читатели и тук, и във Франция, разбрах едно: ако стиховете, които четеш, са докоснали някого в залата, извели са го от всекидневния свят за няколко минути, а това се разбира от сълзичката, стекла се по бузата или от признателността в погледа, това означава, че от поезия винаги ще има нужда.

- Децата вече използват “методиевицата” като основна писменост в интернет. Пишат на български с латински букви. Дали ли сме нещо на света с кирилицата?

- Този тъжен факт също е част от променящия се свят, от неговата глобализация. Последствията за огрмотяването на децата на родния ни език са плачевни. От всекидневния си контакт с ученици имам наблюдение, че в повечето случаи правописните грешки при гласните “у” и “ъ” се дължат именно на употребата на латиница. Там не е нужно да се замисляш за правилата, просто караш по възможно най-лесния начин. И ние сме тези, които трябва да намерят пътя и да изработят някакъв механизъм.

Ще ви разкажа една лична случка. Бях в колеж за преводачи в чужбина и бях забранила на дъщеря ми да пише на латиница, защото няма да й отговарям. Ден преди началото на учебната година получавам чудно съобщение: “Мамо, за класен са ни сложили мъж, да му “копувам ли цветя”, на което й отговарям: “КОпи му, кОпи му, като се върна, не знаеш какво те чака!” И тя почти престана да ми пише. Така че намирането на най-правилния начин да се внуши на децата уважение и зачитане на родната писменост няма да е лесна работа. И без това комуникацията ни с тях е нарушена, има опасност да я прекъснем напълно. От нас, учители, поети и родители, зависи да им предадем онази гордост към азбуката ни, защото тя е в основата на запазването на българското във всичките му проявления. Опазването на идентичността не е само наш проблем. Във Франция се дискутират в момента образователни реформи, които предвиждат да се премахнат латински и старогръцки езици от учебните програми. Четох преди дни отворено писмо на Жан д’Ормесон, романист и академик, до президента на републиката, в което той казва, че великата френска култура, за която говорят всички, се корени в тези два езика. И че, цитирам: “Отказването на нашия език от неговите гръцки и латински корени означава, че някой умишлено го обрича на програмирана смърт”. А ние нашите корени отдавна сме ги отрязали. С всичките реформи в езика ни през изминалото столетие. Продължаваме да режем и филизите. Старобългарски се учи само в университета от филолози. И ни е трудно да разчетем дори надписите върху иконите. Но ако не можем да поправим грешките в миналото, длъжни сме да бъдем отговорни и далновидни при въвеждането на понататъшни програми и закони.

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

През 2014 г. АКСИНИЯ МИХАЙЛОВА беше удостоена с най-високото отличие за поезия във Франция, наградата “Гийом Аполинер” за сборника “Небе за изгубване”, написан на френски. Аксиния Михайлова е поет и преводач, завършва френска езикова гимназия, СУ “Св. Климент Охридски”, специалност българска филология и втора специалност френски език. Нейни стихове и преводи са публикувани в български периодични издания, превеждана е на френски, румънски, словашки, сръбски и хърватски език. Носител на литературни награди за поезия и превод. Живее и работи в София.

Докога ще се подмята Законът за езика

През изминалите 20 години в архива на Народното събрание са погребани близо 20 законопроекта в защита на българското слово...

Борис ДАНКОВ

Повече от 20 години депутати от различни парламентарни групи периодично внасят в Народното събрание законопроекти за българския език, които след обсъждане (а понякога и без обсъждане!) биват отхвърляни и изпращани "към дело", образно казано - погребвани в архива на родния парламент. При това - без някой да даде каквото и да е елементарно обяснение за това бюрократично размотаване. Прочее, "железни" аргументи винаги се намират. Срещу мотивите на вносителите най-често се изправят със своята аргументация представители на различни ведомства и комисии, висококомпетентни юристи, филолози и лингвисти, медиевисти, дори ченгета и финансисти, капацитети по маркетинг и реклама, по електронни медии и... вероизповедания. Ако пък везните наклонят в полза на някой от внесените законопроекти, тогава на помощ се притичват политическите оратори и демагози, пишман дидактици и граматици.

Идеята за такъв закон

принадлежи на писателя Николай Хайтов, който още през 1994 г., като председател на Съюза на българските писатели, внася в 36-то Народно събрание (1991 - 1995 г.) един от първите законопроекти. Още тогава известният родолюбец и автор на "Диви разкази" възкликва в едно свое интервю: "Да, от Съюза на писателите дадохме проект на закон за езика, изготвихме го, обсъдихме го, приехме го. Чудесен закон, но той седи, седи. "Виси", както се казва в Ботевото стихотворение "със страшна сила" там в архивите на комисията в парламента и никой не се сеща за него." Значи Хайтовият законопроект е бил забутан в някой прашен килер и оттогава ни кост, ни вест от него.

Следват куп законопроекти

По време на 37-то Народно събрание (1995-1997) Гинчо Павлов внася проект на Закон за ползване и защита на българския език; в 38-то събрание (1998-2001) проект на специален закон за чистотата на словото внася Йордан Соколов; три проекта на закон за ползване и защита на българския език представят Александър Пиндиков, Любен Корнезов и Драгомир Шопов; в 39-то Народно събрание (2001-2005) проектозакон за защита на българския език предлагат Николай Хайтов и Марко Семов; проект на закон за чистотата на българския език внасят Емил Кошлуков и Огнян Сапарев; друг проект на закон за българския език предлагат Елка Анастасова и Огнян Сапарев; нов проект внася Александър Пиндиков; законопроект за използване, защита и разпространение на българския език предлага Станчо Тодоров на 8 декември 2005 г.; проект на закон за използване, защита и разпространение на българския език внася през 2010 г. Никола Увалиев; закон за защита на чистотата на българския език замисля Емил Каракичолов от ГЕРБ през 2011 г., който има амбицията "езикът да остане достъпен и разбираем дори за баба Пена от Бусманци". Най-сетне на 28 юни 2011 г. проф. Любен Корнезов внася проект на закон за българския език от името на "Коалиция за България"; на 4 август 2011 г. проект за закон за българския език от името на "Атака" внасят проф. Станислав Станилов и Огнян Стоичков. Всички от тези предложени законопроекти в края на краищата са отхвърлени и запратени към архив.

Особено показателно е бламирането

на последните два законопроекта. Първоначално уж за тяхното приемане дават съгласието си не само парламентарните групи на вносителите, но и депутатите от ГЕРБ. Но когато идва ред за тяхното приемане, те се отмятат. Така на 3 май 2012 г. с гласовете на ГЕРБ, Синята коалиция, ДПС и част от левицата двата проекта са отхвърлени.

Много красноречиви са манипулативно "организираните" становища на различните ведомства и експерти, които "аргументират" бламирането на проектите. Според становището на МК, подписано от В. Рашидов, те "възпроизвеждат разпоредби на други закони и Конституцията", поради което МК смята за "нецелесъобразно приемането на закон за българския език". Според мнението на МВР, подписано от Цв. Цветанов, в "Конституцията и законодателството имало достатъчно гаранции за защита на българския език като официален", което не обосновавало "нова законодателна уредба". Шефът на СЕМ - Г. Лозанов, повтаря становището, че "въпросът за изучаването, ползването и опазването на българския (книжовен) език е законодателно уреден", а СЕМ приемал "идеята за съхраняване

РИСУНКА АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

чистотата на българския език по... принцип". Доста странно върху фона на тези становища стои заключението на дирекция... "Вероизповедания" и нейния шеф Емил Велинов, който не споделял "философията на проекта" и отхвърля приемането на закона.

Скандален е самият факт

че в продължение на повече от 20 години в парламента се проваля приемането на закон за българския език. Става така, че след като предложените законопроекти престоят в съответните комисии година или две, по една и съща процедура те се отхвърлят от политическите партии. Не е трудно да се забележи колко "сериозни" са аргументите на техните опоненти. А това, че един от първите вносители на законопроект за българския език е Николай Хайтов, няма никакво значение. Както е оставен без последствие и законопроектът, внесен от такъв авторитетен представител на десницата като Йордан Соколов. Без значение е и това, че подобен законопроект се внася от един компетентен юрист и дългогодишен политик като проф. Любен Корнезов, от учен като археолога проф. Станислав Станилов.

Във всеки случай не е трудно да се разбере, че при отпращането на Закона за българския език в "девета глуха" е повлиял не толкова политическият "цвят", колкото по-скоро... личните интереси на народните избранници.

Купи безсмислен труд

Ковят се проектозакони за защита и закрила на българския език, на родната азбука и слово, докато най-сетне стане ясно, че това било... безсмислено. Иначе казано: "Купи безсмислен труд". Най-железният от всички железни аргументи на противниците на тези законопроекти е, че повечето от техните точки и алинеи вече се съдържат в Конституцията или в други закони. Другият мотив на враговете на "излишните" проекти е, че българският език не се нуждае от регламентиране със закон. Достатъчно е да се повишава грамотността на учениците в училище и общата култура на населението, за да бъде решен... "въпросът с езика". Не на последно място бедата за езика ни идва от криворазбрания "демократизъм" на учени люде, които в стремежа си да се представят като "ларж" интелектуалци застават срещу излишните "ограничения" на българското слово.

Както обича да казва често дядо Петко Бочаров. Не, защото в конкретния случай не става дума само за принизена правоговорна и правописна грамотност на народа, а за комплекс от проблеми, свързани с пословичната немара срещу българското слово. На първо място тя се насажда от така наречените електронни медии, които ни заливат с англоезична реч, с брутална подмяна на българския език от чуждици. На второ място се тиражира чрез парадиращото опростачване на "жълтите" издания и тарикатското "арго" на нашего брата журналистите от останалите вестници и списания. На трето, ако не на първо място, идва латиноезичната реклама, с която ни облъчват същите електронни медии и улични билбордове, табели на магазини, кина, бинго зали и пр. Близо 95 на сто от продуктите в търговските вериги са с етикети на латиница, включително произведените в България стоки, показват наблюденията на специалисти.

Такива закони съществуват

в повече от 29 страни на света. В Литва, Латвия и Естония е предвидено създаването на особени комисии, които да следят за чистотата и книжовността на официалния език. В Латвия тази комисия се нарича Комисия по термините и чуждите думи. В Литва Държавната комисия по езика установява тенденциите за запазване на официалния език и одобрява езиковите норми. В Полша съществува Съвет за полския език, който изготвя доклади за парламента. Съветът дава заключение за употребата на полския език в обществената дейност и правния оборот.

В Латвия държавата трябва да следи за защитата на езика и за неговото развитие. Създаден е център за официален език към Министерството на правосъдието, който съблюдава прилагането на закона. В Естония всеки, който наруши законните разпоредби за езика, носи административна отговорност.

Особено показателна в това отношение е Франция, където повече от 20 години се прилага законът "Тубон", който защитава френския език от англоезичната езикова инвазия на работното място, в търговията, рекламата и пр.

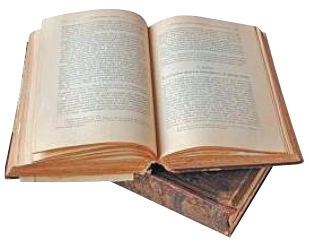
Крайно време е да спре

това бюрократично размотаване на Закона за българския език, което не прави чест на българския парламент и в известен смисъл потвърждава всеобщото впечатление, че там не се създават така необходимите на обществото ни закони, а по-скоро се уреждат лични сметки и интереси. Несериозни са "аргументите", че законът бил "дублирал" Конституцията и други български закони. Не е вярно, че в тях има "достатъчно гаранции за защита на българския език като официален". Не е истина, че е "законодателно уреден" въпросът с "изучаването, ползването и опазването на българския (книжовен) език".

Тъкмо обратното, именно поради липсата на ясна и строга законодателна рамка се шири чуждоезиковата инвазия в електронните медии и рекламата. СЕМ отдавна му е пуснал двата края и по този начин регламентира езиковия снобизъм и немара. Трагично е опростачването, от което гъмжат жълтите издания. Надписите на латиница са превзели над 95 процента от табелите на фирми и магазини в страната. Писането на "шльокавица" в интернет е на път окончателно да измести кирилицата.

Законът за опазване на българския език и българската азбука трябва да бъде приет час по-скоро. Време е най-сетне председателят на българския парламент да докаже, че има воля и достойнство да спре това позорно подмятане и размотаване; да сложи точка върху тази срамна игра на лични и други интереси. Време е.

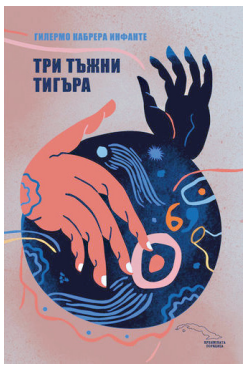
ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

“ДЕТСТВОТО И СЕМЕНЦАТА НА ЩАСТИЕТО” от д-р Едуард Халоуел издава “Изток-Запад”. Клиничният психолог и баща на три деца изследва задълбочено важния въпрос какво кара децата да са щастливи и да се чувстват комфортно. Халоуел предлага план, състоящ се от 5 стъпки (близост, игра, практика, майсторство и признателност), които всеки родител може да използва, за да помогне на децата си да се развиват пълноценно. Безусловната любов, поуките от детството на самите родители, как да се съхрани позитивната енергия, която носят децата и как те да израснат уверени в себе си - това е част от плана.

“ТРИ ТЪЖНИ ТИГЪРА” от Гилермо Кабрера Инфанте (издава “Жанет 45” в превод на Румен Стоянов) е изненадваща, смела, успешна сплав между високословие и нисословие. Високословието включва сполучливи наподобявания на стиловете на Марти, Карпентиер, Лесама, Пинейра, Новас, а нисословието обхваща жаргона в нощната столица и селяшкото малокултурие. Как да бъде превеждана тая еквилибристика с думи, значения, тия словесни опиянения, изблици? Ето въпрос, изправящ пред сложни мъчнотии подхваналия ги, а да съм искрен и точен - на нокти. Многостилието на Кабера Инфанте ярко личи, личната кожа му е сковаващо тясна, той изпитва неудържим порив да влиза в други няколко, че тъй да засити неозаптимия си устрем към превъплъщения, пише в предговора преводачът.

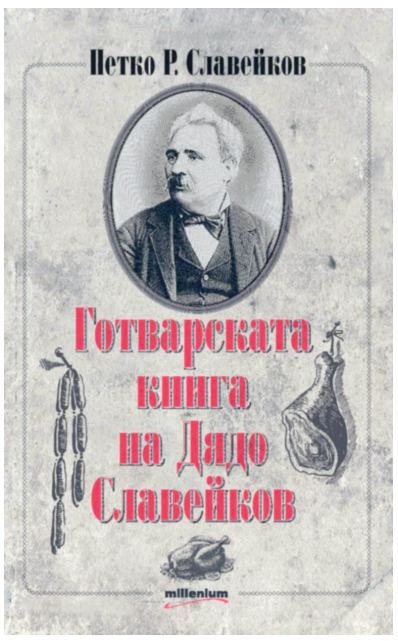
“ИЗКУСТВОТО НА ПРАВИЛНОТО МИСЛЕНЕ” от Ролф Добели издава “Колибри”. Мозъкът ни е устроен за живот на ловци и събирачи. Днес обаче живеем в напълно различен свят. Това води до систематичното допускане на мисловни грешки, които могат да се окажат катастрофални за нашите пари, кариера, щастие. Ако сме наясно колко е лесно да се заблудим, ще бъдем много по-добре въоръжени за срещата с тези заблуди. Авторът майсторски съчетава литературния си талант с този на предприемача. Според Добели успехът на книгата му се дължи на това, че за първи път някой представя постиженията на съвременната психология на достъпен език и с чувство за хумор.

“ЗАВИСИМОСТ КЪМ ИНТЕРНЕТ И КОМПЮТЪРНИ ИГРИ” от Свилен Енев издава “Стено”. В монографията е създаден модел за установяване на рисков профил при ученици в средношколска възраст. Разработен е профил с два подварианта на зависими към виртуалното пространство младежи във възрастта 14-18 години, който може да бъде предложен за бърза качествена оценка от психолозите. Набелязани са съществените различия между ползвателите на интернет и игрови софтуер, от една страна, и рисково пристрастените към виртуалното пространство - от друга.

На сарми и портокалова ракия у Славейков

Първата българска книга с готварски рецепти, написана от видния поет, публицист, фолклорист и политик, излиза в ново издание

“Готварска книга на Дядо Славейков” е първата книга с рецепти в България. Тя е написана от Петко Славейков и е публикувана през 1870 г. в печатница “Македония” в Цариград. България тогава е все още част от Османската империя. Също като другите книги на стожера на родната литература, и тази носи възрожденския дух и има за цел да съхрани традициите. По нея можеш да разбереш какво се е слагало на трапезата, какво са предпочитали да ядат българите по това време - поне заможните, и какви са заемките от турската кухня, които са оцелели и до днес. Писателят е огрaмотявал и за чуждата кухня. Сега - 145 години по-късно, книгата излиза отново, с логото на издателство “Милениум”.

Когато пише готварската си книга, Славейков е на 43 години. Той явно има особено отношение към храната - всеки детайл в нея е внимателно обмислен. Според него всяко нещо е важно - не само продуктите и редът на поставянето им в тигана или тенджерата, а и как точно се избират, как трябва да изглеждат, къде може да се намерят най-добрите и дори как се хващат в ръка. Говеждото месо, например, “когато е прясно, зрънцата му се виждат и стои някак си червеникаво, а тлъстината му бие на жълто. Кравешкото око стои малко по-стегнато и тлъстината му стои възбяла. Кога видиш месо да е тъмночервено и стегнато и по тлъстината му да има ципа, това показва, че или месото е вето и старо, или е от пустал добитък. Ако месото, като го понатиснеш с пръст се издига и си иде на мястото скоро, то показва, че е добро и прясно, ако ли си остава мястото на пръста втрапено, то е старо”.

В книгата на “Милениум” цветистият език на Славейков е напълно запазен. “Въобще гъби, които имат добра миризма, са добри, а тези, които вонят, са лоши. Поръси малко сол на опакото на гъбата, ако стане жълта - мръсница е, ако ли почернее - добра е. Булото на лошите е пирпиляво и белизняво, като ги отрежеш - посиняват, а булото на добрите е червеникаво и дръжката им е бяла и корава”, съветва писателят.

От книгата можем да разберем как се прави сливовица, но и по-екзотичните портокалова, карамфилова и лимонова ракия, дори такива с маточина, джоджен, липа.

Дядо Славейков е сметнал за нужно да даде съвети и как да се оправи развалено вино или да се направи от бяло черно и обратно. Според книгата му може да се прави вино от праскови, сливи, стафиди, черници, круши, ябълки и бъз. В отделна глава е включена бирата, която писателят нарича пиво.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Език мой

Една твърде необходима книга

Добре би било да се пише и да се говори много сериозно за проблемите на това велико постижение на човечеството - езика, като инструмент за изказване на мислите, и най-важно - средство за общуване между хората.

Книгата “Българският език свещен” на проф. д-р Стефан Брезински, която издаде в навечерието на 24 май ИК “Хермес”, прави точно това. Тя може да се използва едновременно за учебно помагало за студентите филолози и журналисти, но би представлявала интерес и за всеки, интересуващ се от проблемите на българския език. Проф. д-р Стефан Брезински е преподавател в Софийския университет “Св. Климент Охридски” от 1962 до 2004 г. Водил е курс по синтаксис в специалността българска филология и по журналистическа стилистика във Факултета по журналистика и масови комуникации. Автор е на 15 книги, между които “Журналистическа стилистика”, “Трудният български език”, “Българска реч и писмо”, “Езиковата култура, без която (не) можем”, редица монографии, над повече от 500 езикови бележки. Съавтор е на академичната “Граматика на съвременния български книжовен език. Том III. Синтаксис”. Книгата на проф. Стефан Брезински “Българският език свещен...” отразява заниманията му от последните 4-5 години. Авторът поднася своите дългогодишни наблюдения и се опитва да помогне на читателите значително да подобрят езиковите си познания и умения. В новата си книга ни припомня делото на радетели на българския език като Иван Богоров, Стефан Младенов, акад. Александър Теодоров-Балан и др. “Българският език свещен” е любопитен и полезен справочник за всеки, който се вълнува и интересува от проблемите на българския език.

Психология

Какво означава да имаме организиран ум?

Безценното умение да подредим заобикалящите ни неща така, че да отделяме по-малко време на рутинното и да ни остават повече свободни часове за вдъхновяващите, успокояващи и приятни неща в живота е разгледано подробно в книгата “Организираният ум” (ИК “Изток-Запад”) на невроучения Даниъл Дж. Левитин. Сложният процес на еволюция на човешкия мозък, а оттам и на начина ни на мислене и взимане на решения е продължил десетки хиляди години. Благодарение на това ни хилядолетно развитие днес разбираме по-добре как да преодолеем ограниченията на еволюцията, в сравнение с предците си. Паметта ни има пропуски, но те се дължат не толкова на ограничено пространство за съхраняване, колкото на ограничена способност за извикване на съхраненото. Поради огромния обем информация, който постъпва постоянно в мозъка ни, понякога тя е изопачена, неточна, дори заблуждаваща. Често някои по-ярки случки, образи или истории се явяват на преден план в ума ни - независимо че статистическата информация, основаваща се на дълготрайни наблюдения, реално е далеч по-точна и дава много по-ясна картина при сформирането на мнение или оценка за нещо или някого. Невроученият д-р Даниъл Дж. Левитин твърди, че тази слабост към историите е само един от многото странични ефекти от начина на работа на нашия мозък. Книгата проследява историята на човешкото (не)умение за справяне с информацията и организацията от самото начало на цивилизацията.

От “Организираният ум” (с подзаглавие “Да мислиш трезво в епохата на информационно претоварване”) разбираме как лесно бихме могли да организираме дома си, социалните взаимоотношения, информацията, която ни е нужда при взимането на важни решения.

“Моята любов”

80 години духът на ДиКиро

Картини на известния художник са изложени в столичната галерия „Райко Алексиев”

Изложба по повод 80-годишнината от рождението на видния пловдивски художник Димитър Киров (1935-2008) е подредена до 4 юни в столичната галерия “Райко Алексиев” на СБХ, ул. “Раковска” 125. Публиката ще види селекция от творби на автора от различни негови периоди.

Живописта на Димитър Киров го свързва с най-значимите представители на Пловдивската школа от 60-те г. на миналия век като Георги Божилов, Енчо Пиронков, Йоан Левиев. Това е период, наситен с новаторство, разчупване на догматичните идеи в българското изобразително изкуство. Авторът работи както в областта на кавалетната живопис, така и в монументалната, съчетавайки експресивната и модерната стилистика с вдъхновение от традициите и българската култура. Автор е на мозайки и фрески на различни обществени сгради в Пловдив, Чирпан, Ботевград, София и др. Неизменна муза в творчеството му е неговата Русалия, която присъства в много от картините му. Условно може да се разграничат няколко цикъла, като особено изразителни са изгорелите икони, музика и балет, както и вмъкването на исторически и културни пластове и видни личности.

“Балет”

Димитър Киров, известен като ДиКиро, е роден на 20 май 1935 г. в Истанбул. През 1959 г. завършва Художествената академия, монументална и декоративна живопис, при проф. Георги Богданов. Работите на Киров са в областта на живописта и монументалното изкуство - стенопис (фрески, секо), мозайка, сграфито. Участва в общи художествени и представителни изложби на българското изобразително изкуство в чужбина. Урежда множество самостоятелни експозиции в Пловдив, София, Париж, Окаяма, Токио. ДиКиро е инициатор на идеята за бъдещия изложбен център за съвременно изкуство, който се развива в насипа, оформящ дворното пространство на съществуващата Пловдивска градска художествена галерия на ул. “Съборна” 14. Творби на ДиКиро се намират в музеи и частни сбирки както в България, така и по света.

ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ ЗАДЪРЖА ВНИМАНИЕТО С МАГИЧНИ СЕАНСИ ВЪРХУ ПЛАТНАТА

Живописни произведения на Георги Йорданов може да се видят до 8 юни в пловдивската галерия “Възраждане”. С новите си картини художникът отново приковава вниманието със своите психологични и магични сеанси върху платната. Често неговите герои са като хладно устойчиви манекени, сякаш лишени от емоции (даже и децата), и в същото време усещаш как някъде “отзад” кипи чувствен поток от страсти. Статичността на фигурите не може да неутрализира патетичната емоционалност, с която е изградена живописта на Жоро, отбелязва галеристката Краси Алексиева. Той умее като никой друг да управлява и сдържа човешките чувства в картините си и да създава онази типично негова психологична многоплановост на образа, която може да подскаже взривяването на една душа, допълва Алексиева.

Георги Йорданов е роден на 13 май 1960 г. в Шумен. Член е на СБХ от 1995 г. Има участие в групови изложби - Варна, София, Пловдив, Добрич, Лондон, Париж, Гданск, както и самостоятелни изяви във Варна, Лондон, Пловдив и столицата.

Печели първа награда за живопис на Габровското биенале на хумора през 1995 и 2015 г.; едногодишно творческо пребиваване в Delfina Studio Trust - Лондон; награда за живопис на Национални награди “Алианц”, България, и приза “Сребърно Възраждане” за живопис на галерия “Възраждане”, Пловдив.

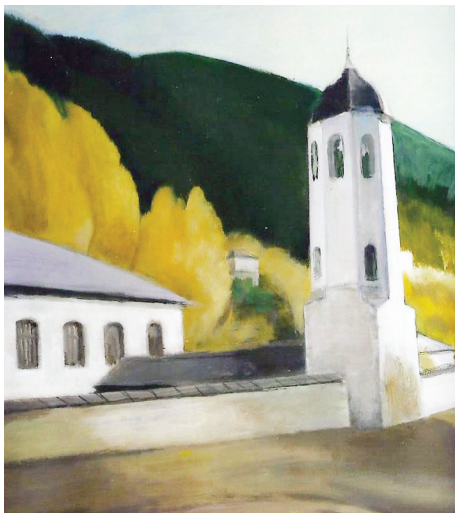
Иван Кънев подреди изложба под наслов „Продължавам да рисувам”

Живописна изложба на Иван Кънев под наслов “Продължавам да рисувам” може да се посети до 3 юни в галерията на СБХ на ул. “Шипка” 6, етаж 4.

Пейзажите на автора впечатляват със своята искреност и непринуденост, с липсата на излишна повествователност и илюстративност. Той успява майсторски да улови природата с нейния променлив характер и да пресъздаде това, което заобикаля обикновения човек в неговото всекидневие, посочват от Съюза на българските художници.

През годините авторът остава верен на своя стил, увличайки се от красотата на природата, от играта на светлини и сенки върху схлупените къщи и малки улички, поляните и дърветата, планините, които пресъздава с експресивност и смела ръка.

“Творбите му представляват органично единство от фина градация на тонове, от деликатни степенувания на плановете. Като правило те са своеобразна амалгама от съкровена, интимна лирика и впечатляващо колоритно богатство. Особено показателна е градацията и “оркестрацията” на зелените тонове. Почти “магическата”, сякаш иреална светлина равномерно обгръща и гали формите, изявява по-отчетливо пластическата ритмика на основните композиционни и пространствени структури на третирания обект”, отбелязва изкуствоведът Чавдар Попов.

Иван Кънев завършва приложна графика в Националната художествена академия в класа на проф. Александър Поплилов. Работи като музеен работник, първо в Сливенската художествена галерия, след това в НХГ. От 1985 до 1993 г. заема поста директор на СГХГ.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Международен музикален форум събира творци у нас

Диригентска и оперна академия, майсторски клас по пиано и концертни турнета са част от програмата

Летятна музикална академия ще бъде открита у нас. Тя е шестнадесета поред и е резултат от дългогодишния опит на продуцентска компания "Варна интернешънъл" в организирането на мащабни музикални проекти в САЩ, Израел, България и много държави от Европа. Ще започне на 26 май и ще завърши на 13 юни, като се осъществява в няколко български града и в Солун, Гърция. Програмата включва диригентска и оперна академия, на финала на които ще бъдат представени забележителни творби от световната музикална съкровищница, майсторски клас за млади пианисти и концертни турнета.

Партньори са Варненският свободен университет "Черноризец Храбър", Симфоничният оркестър на Пазарджик, представителният смесен хор "Морски звуци" - Варна, хоровият състав на академията, Старозагорската опера, Симфоничният оркестър на Пазарджик и Българското национално радио.

Диригентската академия ще се състои от 26 май до 6 юни във ВСУ "Черноризец Храбър". Водещи са маестро Диан Чобанов от България и маестро Кристофър Томас от САЩ. Акцентът в работата с курсистите е ораторията "Сътворението" от Йозеф Хайдн. Академията завършва с два концерта с участието на оркестър, хор и солисти. Единият е под диригентството на участниците в курса Томас Каунсъл, Джейсън Дънжи, Джон Кристиняк и Магдалена Танг - на 5 юни в концертната зала "Добрич" в Добрич, а другият, под диригентството на Диан Чобанов, е в зала 1

Джейкъб Уил

Проф. д-р Дженифър Люкен

на Фестивалния и конгресен център във Варна, на 6 юни.

Оперната академия ще се проведе във ВСУ "Черноризец Храбър" от 26 май до 6 юни, и в Държавната опера в Стара Загора от 7 до 13 юни. Български и американски музикални творци ще подготвят спектаклите на "Джани Скики" и "Сестра Анджелика" от Джакомо Пучини. Водещи в академията са Диан Чобанов, Самюел Мънго, Джейкъб Уил и Дженифър Люкен. Солистите ще бъдат подбрани след

Д-р Стивън Готхолд

кастинг. Представленията са на 12 юни в Операта на Стара Загора и на 13 юни в дома на културата "Борис Христов" в Пловдив.

Концертното турне на хор "Бел канто" и на Камерния оркестър на "Варна интернешънъл" (сборен състав от оркестранти от САЩ и България) е продуцирано от "Варна интернешънъл". Диригент е маестро Стивън Готхолд. Първият концерт е на 7 юни в зала "Бах" във Варна, вторият е на 10 юни в концертната зала на Националната музикална академия "Панчо Владигеров" в София и третият - на 13 юни в Солун.

Програмата включва произведения от Йохан Себастиан Бах, а акцентът е върху изпълнението на "Магнификат" - едно от крупните вокално-инструментални произведения на композитора. В турнето ще се включат и солистите Лиляна Кондова - сопран, Вяра Железова - мецосопран, Джейсън Вест - тенор, Джералд Крафт - тенор, Уолтър Суон - бас, Майкъл Емъри - цигулка, Ивон Хансброу - флейта, Цвета Паликарова - флейта, Холи Патерсън - обой, и Ралица Трифонова - орган.

Д-р Ю Джу Лий ще ръководи курс за млади пианисти в концертната зала на Националното училище по изкуствата "Добри Христов" във Варна на 3 юни. Обучението на бъдещите професионални изпълнители ще бъде безплатно. При вход свободен ще премине и рециталът на пианистката, също на 3 юни, в концертното студио на Радио Варна.

Майкъл Емъри

Петото издание на Вола оупън еър на Околчица е на 24 и 25 юли

Към музикалната програма на фестивала, тази година организаторите подготвят и разнородни съпътстващи събития и забавления за свободно време. Вече са ясни първите артисти от музикалната програма, които ще вземат участие във фестивала.

Голямото чуждестранно име е Маркъс Интелекс. Известен като артист и диджей, той представя авангарда в музикалния, изпълнен с емоция дръм енд бейс. Начело на легендарния лейбъл "Soul:r", той е работил с артисти като Калибре и СПАЙ и целта му винаги е била да прави качествена музика с дълготрайна привлекателност. Сетовете му печелят репутацията на разбирач, готов да експериментира с публиката със свежи, висококачествени подборки от целия спектър на дръм енд бейса.

Друга хубава новина за гостите на Вола оупън еър 2015 е, че българската алтернативна група "Насекомикс" ще представи своя нов албум "Гиганти и джуджета". Както самите музиканти споделят албумът е посветен на невидимия свят - извън нас и вътре в нас, и връзката ни с природата. За звукозаписа на вокалите е използвана естествената акустика на чудните места на България.

21-годишната Ейми Бикър пък ще ни покаже уникалната си способност да смесва безупречно селектирани жанрове. Забелязана от 1Xtra в началото на 2012 г., вдъхновена от Oneman, EZ & Toddla T и подкрепяна от Rustie, DJ Haus, Plastician и DJ Q, тя получава пълно признание от някои от най-големите имена в индустрията и се нарежда в челните редици на процъфтяващата бас сцена на Великобритания.

Сред вече ясните гости на фестивала са и "Проект Зората", които ще ни накарат да се върнем към корените си по един съвременен начин. Младите музиканти имат за цел да използват потенциала на съвременното музикално изкуство, за да дадат гласност на добре подбрани литературни творби от любими български поети като Никола Вапцаров, Гео Милев, Теодор Траянов, Христо Ботев, Иван Вазов и други. А българската млада, обещаваща група "Rebelites", участвала в полуфинала на международния Rototom Reggae Contest Europe в Прага в конкуренция с още 30 групи от Балканите и Източна Европа, ще ни зареди със слънчево настроение.

Двудневни фестивални билети се продават в мрежите на Ивентим и Тикет лоджик на промоционална цена от 15 лв. до края на месец май. Пълна информация за участниците във фестивала, цени на билети и всички новини около Вола оупън еър може да се намерят на страницата на фестивала във Facebook www.facebook.com/VolaOpenAirFestival и интернет страницата http://volaopenair.com.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

СНИМКИ АРХИВ НА ФЕСТИВАЛА

Добротата като късмет от бинго

✓Едно от нещата, за които тази пиесата ни кара да размишляваме, е митът, че всеки може да постигне всичко, ако работи достатъчно усърдно, смята авторът Дейвид Линдзи-Абер

✓Томове са изписали мъдрите хора за доброто и злото, но мъглата около тези думи не е съвсем разпръсната. Тъй като в живота доброто и злото са близнаци, "Добри хора" е пиеса-тест за разпознаването им и ни предупреждава да внимаваме - разпознаването на близнаците често е много трудно занимание, напомня режисьорът Николай Поляков

Иван Юруков в ролята на Майк

Вяра Табакова, Жорета Николова и Параскева Джукелова в сцена от спектакъла

Снимки ИВО ХАДЖИМИШЕВ

На прага на бедността и отчаянието - Параскева Джукелова и Зафер Раджаб

Животът като игра на бинго. Щастието като късмет на бинго. Добротата като съмнителна и неочаквана печалба. Действието в новата пиеса на един от най-поставяните през последните сезони американски автори Дейвид Линдзи-Абер "Добри хора" минава под лайтмотива на бингото - играта, в която разположението на числата е уникално за всяка комбинация. Някои недобре премислени ходове предопределят съдбата на хората без късмет. Други, уж добре премислени ходове, може да разбъркат подредения и привидно щастлив живот на онези, които си мислят, че са постигнали нещо сигурно и важно. А при срещата на двата свята се оказва, че понятието "добър човек" е колкото относително, толкова и реално неочаквано.

Пиеса за доброто или пиеса за добрите хора? Пиеса за силата на характера, която определя съдбата на човека, или за силата на късмета, която измъква от низините? Пиеса за дълбоко скритите неудовлетворения или за житейските избори, които могат да погубят или да въздигнат човека? Пиеса за малките криволичения на съдбата, определящи жизнения път, или за правия път на истината? "Добри хора" е трогателна, смела и искрена пиеса за хората без късмет, но и за хората, изпълнени с надежда и вяра. А спектакълът на Николай Поляков, разположен на камерната сцена на Народния театър, е изграден и изигран според най-добрите принципи на психологическия театър.

Историята на обикновените хора, живеещи в бедните квартали на Бостън като Маги - самотна майка на дъщеря със забавено умствено развитие и причина за постоянните й закъснения за работа, нейните приятелки Доти и Джийн, загрижени единствено за наема и безработицата, дребният шеф на Маги Стиви - момчето, което я уволнява и постоянно играе бинго, се пресича с историята на преуспелия лекар Майк - единствения, успял да се измъкне от квартала на бедността, и съпругата му Кейт. И от това пресичане, или по-скоро болезнено връщане към миналото и към неудачните жизнени избори, произтича дълбокият в същността си социален конфликт в пиесата и в спектакъла. Защото, оказва се, истински добрите хора не са непременно успелите и късметът не винаги застига най-достойните.

В това силно актьорско представление, в което режисурата е "скрита" в пределно точната и проникновена оркестрация на взаимоотношенията между героите, Параскева Джукелова е Маги, Иван Юруков е Майк, Жорета Николова е Доти, Вяра Табакова е Джийн, Зафер Раджаб е Стиви и Елена Телбис е Кейт. Преводът е дело на Параскева Джукелова, а сценичната среда и костюмите са на Огняна Серафимова и Мира Петрова.

ПРЕМИЕРА

Танго със старостта

Новата премиера в Сатиричния театър е пиесата на френския актьор и драматург Виктор Лану "Танго за теб", както ДУМА писа. Постановката е дело на режисьора Владимир Петков, сценичната среда е на Чайка Петрушева. Актьорите, замесени в тази колкото красива, толкова и комична история, доказваща, че превратностите на съдбата и натрупаните години са без значение, когато духът на човека не се е предал и е запазил способността да извлича удоволствия дори и от най-дребния скандал с деца, внуци и дори градски кметове, са Йоанна Попова, Янина Кашева, Мартин Каров и Тодор Близнаков.

Главната героиня в "Танго за теб" е ексцентрична възрастна дама, която празнува 90-ия си рожден ден, заобиколена от дъщеря си, която с ужас предчувства настъпващата старост, внук, обладан от нехайството и романтиката на младостта и призраците на отминалата любов и младост. Сред неразбориите и комичните недоразумения на настоящето - липсата на логично обяснение защо държиш чаршафите в кухненския бюфет, а захарта в скрина за бельо - героинята на Йоанна Попова, която дори не е сигурна дали се казва Сузана или Маргарита, открива начин щастливо да "пренапише" миналото си и да опитоми старостта, филтрирайки само красивото и светлото от изминалия си живот, за да има сили да продължи и до сто. Спектакълът е подчинен на ритъма и внушението на едновременно тъжното, но и шеговито танго със старостта.

Страница на Светлана ПАНЧЕВА

Снимки СИМОН ВАРСАНО

На баба с любов - Мартин Каров, Йоанна Попова, Тодор Близнаков и Янина Кашева

Йоанна Попова, Тодор Близнаков и Янина Кашева в сцена от спектакъла

Спомен или реалност - Мартин Каров, Йоанна Попова и Тодор Близнаков

...ой чипира, кой...

ция)". Е, сега вече и баба Пена от село Подгумер ще разбере дръзките и светли помисли на нашите държавници и ще ги благослови.

Любопитно е с каква верноподаническа страст всичко живо по чиновническата стълба надолу захапа произнасяното с патос от премиера чуждоземно чудо и как надлъж и нашир по цялата територия на държавата започна хъбиране до... паниране!

Да не забравим "Убичам тА, нИ мога беС теП". И понеже става дума за любов, не вървя да прескочим вица за Иванчо:

- Кой ги гушка тия страхотни мадами, бе тате?

- Отличниците, Иванчо! Отличниците!

Вижда се, че в нашия случай не иде реч нито за отличници, нито за посредственици, а за чисти двойкаджии. Тъжното е, че двойкаджиите по български език никнат като гъби след дъжд в милата ни татковина и хич не ги е срам да обясняват: "Убичат тА!" Или възможност да избере, коя българска дума да употреби, вместо да издърдори чуждата и после да мига изумен, а може би възхитен, как тя започва да се повтаря папагалски навред.

Адвокатката и ПИСАТЕЛ Краси Зуркова...

И втори пример: "Българката Лидия Динкова е ЖУРНАЛИСТ и бивша ученичка на Дейвид Менашен".

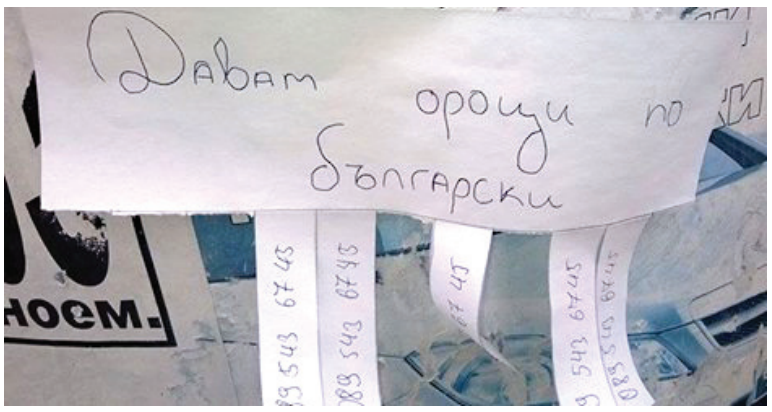
Тук е редно да се напише "Адвокатката и писателката Краси Зуркова...", но последните десетина години у нас има залитане по мъжки род при професии и титли, като се приема, че то е някаква форма на еманципация: депутатът Корнелия Нинова, журналистът Ани Цолова, министърът Лиляна Павлова, кметът Йорданка Фандъкова...

Явлението се нарича "омъжествяване" и цели изравняване на женския род с мъжкия или направо заменяне на женски род с мъжки, понеже той от векове е смятан за по-авторитетен, по-значим, по-перспективен. Докато женският е приеман за по-слаб и по-второстепенен. В цялата работа, разбира се, има комплекс, социален и психологически проблем.

Правописните речници, както и специалистите по книжовен български език, препоръчват при титли и професии женският род да се запазва, да не се водят ненужно спорове по въпроса, да не се дразни слухът с омъжествените директор, председател, колега, кмет, министър, журналист, гражданин, когато става реч за жени. За да не се повтори случаят "дебат", от което езикът ни не спечели.

При това женският род има особено благозвучие и чар.

Добре, Корнелия, Ани, Лиляна, Йорданка са женски имена и всеки може да се ориентира правилно в... грешното, но

Най-компетентните дават ороци...

следва: "Президентът на Чили Мишел Бачелет обяви извънредно положение във втория по големина град на страната Валпарайсо. ТОЙ изпрати там военни части".

Само че "ТОЙ" е... "тя", защото Чили има жена за президент, т.е. президентка. Ако бе обявено: "Президентката на Чили Мишел Бачелет...", щеше да се избегне конфузът "ТОЙ", нали?

Тук вижте друго изречение със същата грешка, че и още една: "Френският министър на здравеопазването Марисол Турен обвини Великобритания, че изнасят пиянските си навици в Европа и по този начин алкохолизират Стария континент, пише "Дейли мейл". По думите й британците..."

Чак сега се разбира, че става дума за жена, т.е. министърка.

А втората грешка: "...Великобритания изнасят..." Как "изнасят"? Тя, Великобритания, изнася - трябва да се съгласува.

Изводът - използвайте без колебание при професии и титли женски род - изискват го правилата на българския книжовен език!

Да не забравя: "Благодаря ти. Това беше колегата Ани Балджиян".

Отново недомислица - "колегата Ани". Сякаш някой е внушил на телевизионните журналисти - иначе образовани, интелигентни хора, че "колега" е по-авторитетно и повнушително, и те...

Но и втора грешка - "това беше". Защо "беше", нали тя е тук, пред зрителите, жива и здрава и няма никакви намерения да тръгва за Отвъдното? Налице са много възможности да се каже по-умно и по-грамотно: "Репортажът (не включването!) е на колежката Ани Балджиян", или "От мястото на събитието предаде колежката Ани Балджиян", или "Колежката Ани Балджиян разказа за необикновеното събитие", или...

"...културни ценности, открити в земите на могъщото ОдриНско царство" - това е част от информацията за българската изложба "Епопея на тракийските царе" в световноизвестния музей "Лувър" в Париж. Тук и редакторът, който преглежда текста, преди да бъде занесен в студиото, и телевизионният журналист, който го чете в ефир, показват не толкова езикова неграмотност, колкото непознаване на историята. Защото не ОдриНско, а Одриско царство съществува по нашите земи и отвъд тях от 460 г.пр.н.е. до 46 г. след Хр., когато е присъединено към Римската империя. То представлява държавен съюз на тракийски племена, създаден под егидата на одрисите. Пръв негов могъщ владетел е Терес т, чиято изумителна маска, изработена от 23,5-каратово злато и с тегло 672 г, бе открита от големия наш археолог проф. Георги Китов преди няколко години при разкопки в Долината на тракийските царе. Следват Спарадок, Ситалк, Севт, Амадок. Постига пълен разцвет и своеобразен връх в политическото си развитие при Котис т. Тъй че четете повече история, преди да четете новини по телевизията и те да стигат до ушите на хиляди и даже милиони българи.

ЧИПИРАНЕ, ПАЧУЪРК, АНТИЕЙДЖИНГ, СУИЦИДНО поведение са от един дол дренки - чуждици. Идват от английски, като всяка има своето българско съответствие и не е нужно свръхчовешко усилие, за да бъде намерено то и употребено, а не безотговорно да се цапа езикът ни с още една чуждица.

Де да беше една, а то пишман политици, новоизлюпени ентелигенти, партийни оракули, подражатели и имиджмейкъри мили боже!), де що видят микрофон, започват истинска канонада: митологеми, императив, драфт, стрийт парад, поливалентен, хепънинг, каузален, куиз шоу, мониторингиране, постулиране, флаери, индулгирам, ресоциализирам, хулиганизирам...

"ПЕНКА, разкажи сега за видяното." Звателният падеж (casus vocativus, от лат.) определя лицето, на което се говори. Също и предмета.

При съществителни от мъжки род е с окончание -Е, но и -О: побратиме, докторе, човече, юначе, войводо, или с -Ю - учителю, приятелю, водителю. За имена: Стояне, Василе, Божидаре, Петре.

За съществителни от женски род - окончания -О и -ИЦА, -ИЦЕ: мамо, жено, лельо, гълъбице, вълшебнице, кумице.

За имена: Радке, Пенке, Станке.

Изречението: "Пенка, разкажи сега за видяното", следва да бъде: "Пенке, разкажи сега..."

Налаганото напоследък все по-често Радка, или Пенка, или Станка при обръщения звучи маниерно, претенциозно и говори за умишлено избягване на широко употребяваните особено при разговор форми. Езиковата практика показва убедително: и днес звателният падеж е жив в езика ни и който бърза да го отпише - греши.

Последен писък на езиковата неграмотност, ще се съгласите, станаха историите около шлифера на Бойко Борисов: "Кой държи Бойко Борисов за шлифера и кой го СТРАХУВА?" и "Защо премиерът е СТРАХУВАН, включително и от компромати?"

Тези две творения, още повече изречени от две млади и с високо самочувствие телевизионни журналистки, подсещат за оня бисер от миналото лято - "ВАКАНЦУВАНЕ". "Ваканцуването" и "страхуването" изскочиха като побеснели оси от екраните на телевизорите и ха иди ги гони!

Все пак редно е да се признае, че на "ваканцуването" се смяха, подиграха го и грамотни, и неграмотни. Докато "страхуването" се приема съвсем сериозно като новосъчинена дума и никой няма намерение да го осмива. Което твърде изразително показва докъде сме се докарали!

• • •

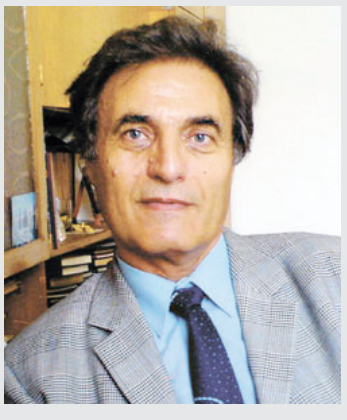
Който чрез това писание открие някои свои грешки, нека не се сърди на автора, а да направи малък експеримент: да вземе писалка и лист и да застане пред телевизора, пред радиото или да отвори вестник. Сам ще се учуди колко бързо ще напълни цял лист, че и тетрадка дори с примери на неграмотност. И как на все повече българи - някои уж много образовани, а други помалко - "слухът им не трепти за хубост на реч"...

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

ЕЗИКОВЕДЪТ ДНЕС Е В ДЕВЕТА ГЛУХА!

"...свикнахме с всякакво словоблудство. За съжаление! Вижте как се ругаят по-първите ни хора. Не ги смущават дори и телевизионните камери."

Акад. Михаил Виденов

"...езиковедът днес е в девета глуха. Герои са разните му там политолози, репортери и други подобни."

(Из интервю на Петра Ташева , ДУМА, 5.IV.2014 г.)

А НАЧЕЛО НА ПАРАДА МУЗИКАТА НА ВАСИЛЕВ

Снимка Мариета ТОМОВА

Владимир ИЛИЕВ

11 основно училище, кръстено на високообразования духовен водач на българите, патриот и дарител Екзарх Йосиф - днес Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника

Знаменитият духов оркестър навремето беше гордостта на 11 основно училище „Екзарх Йосиф” и винаги водеше манифестациите за празници и тържества на софийския Димитровски район

24 май хиляда деветстотин петдесет и някоя година - Ден на светите братя Кирил и Методий, на славянската писменост и култура! Празник на целия български народ, но най-вече на българското училище!

Още в девет часа сутринта - глъч и врява в двора на 11 основно училище “Екзарх Йосиф”. Учители, ученици - всички с бели ризи, с бели блузи, с цветя и знаменца в ръцете, очакваме командата. Най-сетне се чува: “Строй се в редици-и-и!”, шумът утихва, всеки търси мястото си. Следват последни напътствия, после проверка на блока и изведнъж еква химнът “Върви, народе, възродени”. Свири духовият оркестър, гордостта на училището!

Музикантите, наши съученици, са облечени в униформи на Ботеви четници - всеки с калпаче с лъвче и перо на главата. Те тръгват първи, след тях преподавателите, накрая потеглят нашите редици и всички запяват дружно химна на светите братя. Барабани, чинели, тъпани, тромпети, валдхорни така огласят целия квартал, че чак стените на сградите треперят и всичко живо се показва по балкони и прозорци да ни маха и да ни поздравява. А ние наперени, ще гръмнем от кеф, че музиката на нашето 11 училище побърква всички на парада.

Вечерта духовият оркестър под брезите в училищния двор свири танга и валсове за родителите. Те танцуват променени, прехласнати, пред погледите на своите деца - на техния празник, на своя празник!

Диригентската палка е в ръцете на прословутия учител по физическо възпитание, но очевидно още по-добър музикален педагог Боян Василев. Авторитетен, строг, взискателен, той направи училищния оркестър известен не само в цяла София, но и в цяла България, сетне - в чужбина. Как завиждахме на нашите съученици музиканти, когато се стягаха за път в Унгария, в ГДР и къде ли още не...

Те пък ни завиждаха, когато вместо да играят с нас, трябваше да ходят на репетиции. А дисциплината, въдворена от Василев, съвсем не беше шега работа, защото палката му неведнъж шареше по главите на неговите възпитаници, когато закъсняваха за репетиции или щом свиреха фалшиво... Моя милост също я е опитвал, макар и да не е свирил в оркестъра.

Какво чудо беше този оркестър! Истинска атракция! Неслучайно откриваше всички манифестации и де що минеше, не оставяше никого равнодушен.

Не съм се и замислял по онова време какво музикално образование е имал нашият учител по физкултура Боян Василев, защото тогава със сигурност беше надхвърлил 50-те, но той успя да изгради оркестър от най-висока класа и да го поддържа години наред в страхотна форма. Неслучайно много от неговите възпитаници станаха впоследствие професионални музиканти. Съученичката ми Росица Борисова например дълги години беше част от известния камерен състав “Софийски солисти”.

То, моето родно училище, където прописах за първи път нашето А, Бе, все още си стои там - сгушено скромно в южния край на пл. “Възраждане”. В София е едно от най-старите училища - строено е около началото на миналия век близо до някогашните Вайсови мелници. Днес на мястото на тези прочути някога мелници е градинката с чешмата с четири чучура, на върха на която до идването на демокрацията имаше черна котка. Точно тя бе дала име на цялата градинка - Черната котка или Градинката с котката. За жалост котката отдавна я няма - откъртена и претопена.

11 основно училище “Екзарх Йосиф”. След това 39, 141, но все “Екзарх Йосиф”, макар че днес е професионално училище по строителна механизация. Над главния вход висеше голям маслен портрет на Екзарха, но по онова време дори не знаехме кой е той и защо училището носи неговото име. Широкият двор отзад, разделен с плочник на голямо и малко игрище, от сутрин до вечер кънтеше от детски гласове и шумни игри - глъч, олелия!

По-големите играеха футбол на голямото игрище, малките, естествено, на малкото. До 70-те години, когато най-сетне дворът бе асфалтиран, лятно време гонехме топката потънали в прах, но кой ти обръща внимание на подобна подробност! Футболната страст до такава степен бе завладяла умовете и сърцата ни, че трудно намирахме компромис между учебниците и топката. А там, в този двор, наистина растяха талантливи футболисти - някои дори станаха играчи в елитните ни отбори.

Като си мисля сега, нямаше нещо от техническия арсенал на професионалните играчи, което и ние да не го можем, всяка новост от истинския стадион се попиваше веднага от нас. Неслучайно в неделя, почивният ден, преди да бъде въведена петдневната работна седмица, сума ти народ се събираше да гледа мачовете между двете махали от квартала. Това бяха срещи на футболното поле, които кажи-речи по нищо не отстъпваха на мачовете от стадиона, дори често се гледаха с по-голям интерес, защото вкарвахме повече голове.

В онези години, когато царуваше Цар Футбол, наричаха нашия Димитровски район люпилнята на футболисти. Тогава най-прочутото име тук бе з.м.с. Димитър Якимов, един от най-надарените футболисти в цялата история на българския футбол.

Още по онова време на мястото на по-малкото игрище изградиха някакъв изчислителен център и училищният двор значително намаля. Чешмичката в двора премахнаха, брезичките изсякоха... На мястото на няколко къщи по ул. “Антим [2]”, до училището, бе издигна голямата сграда на Столичната дирекция на МВР и тя “отхапа” още една част от училищния двор. Днес в него са настанени някакви бараки, от обширното пространство нищо не е останало. Не се виждат малките юнаци с Ботеви калпаци, не се чува знаменитата музика на Боян Василев, няма го радостното възбуждение преди манифестациите по случай 24 май, да не говорим за “Върви, народе, възродени”...

Ние, някогашните възпитаници на 11 училище, вече сме с побелели глави, но то и днес си остава нашето училище и ни е скъпо като роден дом. Още е жива в съзнанието ми моята първа учителка Мара Стойчева, майка на известния, но вече отдавна починал телевизионен журналист Георги Стойчев. Винаги ще си спомням учителката по български език Романова, по математика - Янева и Лазаров, по физика - Памукчиева, по история - Панчев, по ботаника - Павлова и Берова, по география - Бочева, по руски - Сахарова... Директор беше Косев, той малко накуцваше с единия крак.

Сещам се за байчото Грую - нисичък възрастен мъж с мустаци - най-често той биеше звънеца. И неговата жена Пенка - чистачка. Преди да сложат електрически звънец, с камбанката и тя понякога оповестяваше края на часа.

Днес, когато се случи да мина покрай моето училище, буца засяда на гърлото ми - по нищо не се разбира, че това е училище. Може би единствено надписът на входната врата... Всичко е занемяло в странна тишина - нито глъч, нито викове и смях, нима би помислил човек, че тук учат деца? Но докато вървя покрай оградата, сякаш с мен вървят и моите учители - кой стиснал дневника под мишница, кой хванал навита на руло географска карта, кой с диригентска палка в ръка, кой с цял куп тетрадки, взети за преглед след поредното класно или контролно... И тогава, както уж е странно глухо и безлюдно наоколо, в началото съвсем тихо, а после все по-силно, мощно, чувам да се разлива като величествена река “Върви, народе, възродени”! Към училището идва музиката на Боян Василев...

www.duma.bg

Пак грешки в теста за изпита след VII клас

Докога чиновници в МОН ще се упражняват в оригиналничене и псевдонаука върху гърба на децата?

Мария БОНЧЕВА,
Стара Загора

Една, че две, че три..., че и четири години вече има безобразни грешки в отговорите на задачи в теста по български език и литература (БЕЛ) за националното външно оценяване след VII клас. Така и сега - пак грешка в отговорите на задача 25 от теста по БЕЛ, проведен от МОН на 20 май т.г.

Ето формулировката на задача 25: "Запишете в две-три изречения какво внушават думите от творбата "Българският език": "Език свещен..." В ключа с верните отговори, качен на сайта на МОН, за задача 25 са дадени цели 5 "примерни посоки за размисъл". Първа "посока": "Почит към родовия корен; приемственост между поколенията". Но в тази "посока" може да се разсъждава, ако беше дадено за размисъл продължението на първия стих от одата на Вазов: "на моите деди", защото чрез езика се осъществява духовната връзка със света на предците. Втората "посока": "Памет за историческото минало на вековни изпитания". Да, ама - не! Тази "посока" изисква размисъл върху втория стих на одата: "език на мъки, стонове вековни". Третата "посока", посочена от МОН, е "връзка с най-съкровеното за човека - неговата майка". Това обаче налага размисъл върху третия стих: "език на тая, дето ни роди".

Чие скудоумие роди пък четвъртата "посока" - "съхраняване на националната идентичност през вековете", когато посочените за тълкуване думи са само "Език свещен"?! Цитираните министерски "посоки" изискват да се разсъждава върху цялата първа строфа на одата "Българският език", а не само върху двете думи "Език свещен". А като прочетох петата "посока", ме хвана треска: "инверсия/инверсионен епитет". Малко е да се удариш с длан по челото. Наистина епитетът "свещен" е в инверсия, но кой филолог българист е учил някъде в някаква теория на литературата за "ИНВЕРСИОНЕН" епитет? Що е то? В такива случаи се казва: "Няма такова животно."

Как по пет "посоки" се пишат 2-3 изречения? По колко от тях може и трябва да се разсъждава, за да получи седмокласникът 6 точки? И ако в текста си напише "инверсионен епитет", как ще го санкционират проверителите?

Прекланяйки се пред свещената извисеност на родното слово, Иван Вазов го утвърждава като нравствена и естетическа ценност. Диалогът на лирическия говорител с езика в одата го одухотворява, събужда асоциацията за вечно живото. Епитетът в инверсия "свещен" изразява разбирането за езика като дар, даден от Бога. Като Божие творение езикът ни е съвършен и изисква отношение на религиозна почит и благоговение, събужда готовност да се отстоява неговата значимост.

Авторите на този изпитен тест и на отговорите на задачите в него да бяха прочели в Българския тълковен речник какво е речниковото значение на прилагателното име "свещен": 1. Епитет на църковни и религиозни книги, прибори, обреди и изобщо неща, свързани с религиозна почит; 2. прен. Възвишен.

Какво им остава сега на милите седмокласници (около 60 000!) и на техните родители, когато след седми клас се кандидатства само един път, а в матуритетния тест има и други недомислици? Да чакат те със свити сърца до 3 юни Божията воля, или да заговори съвестта на безсъвестните? Колцина от малчуганите може да знаят какво е "пълен пансион" на кораба (зад. 11). А как се преразказва от името на неутрален разказвач откъс от разказа" На изток от запад", след като половината от текста е в преизказно наклонение и не е ясно кой го казва - авторът ли, или герой от творбата, чието име не е назовано?

Ще вразуми ли някой неразумните от МОН? Не е ли време да се разбере, че в него трябва да работят само специалисти с отлична научна подготовка? Докога ще се прощават грешките на чиновници, от които зависи съдбата на десетки хиляди деца?

Хората се нуждаят от Светлина

От стр. 10

Може би това е проблемът на България, нещото, което не се появи в Полша и Чехия например. Балканската ни душа, мачкана и потискана в годините на робството, у младите хора се оказа податлива към ориенталската мания. Това обаче е целенасочено.

□ *Кой прави това с нас?*

- Доброжелателите, които искат България да е 25 години в преход и всичко да отива надолу, надолу, надолу. Тези, които искат територия, а не хора, общество, държава... Радвам се, че народни певици като Гуна Иванова възродиха фестивали и прояви по селата, за да поддържат българското. Знаете ли колко българи се събират на тези прояви? Не само на сцените, а на улиците, по тротоарите, на масите се пеят хубави български песни. И то от млади хора. Затова т.г. ще изпратим абитуриентите в Павликени с хубавата българска народна песен "Катерино моме".

□ *Каква е рецептата, за да я има българската култура? За да ни има и нас, защото ако тя се погуби, и нас няма да ни има.*

- За да оцелее българската култура, са необходими не само пари. Политици, дайте свобода на дейците на културата, на творците, не ги карайте да слушат фантазиите ви! Не може певец, който е емблема на една партия, изведнъж да запее за друга. Не може чалга певица да призовава на партиен митинг.

Има и нещо сбъркано в образованието ни. Други бяха децата преди. Като кажех, че искам двама водещи, се явяваха 5-6 двойки кандидати. Сега почти няма деца, които да говорят правилен български език. Децата ни нямат стремеж към поезията, към литературата, към красотата и възвишеното. Преди 20 години Евтим Евтимов не можеше да си тръгне от въпроси на ученици по време на среща в Павликени. Сега се страхувам да направя подобен разговор - децата не знаят кои са поетите и писателите ни, няма да дойдат дори.

Необходими са промени в образованието. Хайде, и аз започнах да ги говоря... Промени към българското! В нас генетично е заложено русофилското, но не се тръшкахме по съветското. Сега с този натиск на американската култура... Холивуд бълва милиони филми, но не всичко е класика, не всичко е добро. Нека не подценяваме усета на хората към красивото, доброто, истинското, да не се опитваме да налагаме, да внедряваме, да изместваме и заместваме...

Точката над И-то

Четиво от боклука

Иво АТАНАСОВ

За една страна може да се съди по събитията върху жълтите й павета. Но и по случките около контейнерите за боклук. Понякога второто дори е по-достоверен източник на информация и по-надеждна база за анализ от първото. До контейнера пред блока беше клекнал човек. Не можеше да се разбере мъж ли е или жена, но отдалеч личеше, че е на доста години. Въпреки жалките дрехи, излъчваше странно за подобна ситуация достолепие. Може би защото не ровеше в боклука, което сме свикнали да виждаме от години, а четеше вестник. Сигурно го е извадил от контейнера, но не пресмяташе колко стотинки би взел за него, а се беше задълбочил в съдържанието. Прочиташе страница след страница и така - близо час. Едва когато се олюля при изправянето, разбрах колко силно са изтръпнали краката му. И колко дълго влечението му към словото бе превъзмогвало физическата болка.

В кварталното кафене редовно влиза побелял, почти грохнал, господин. Разтваря два-три вестника на масата, чете и подчертава. За кога ги подчертава - не е ясно, но работи усърдно с химикала. Ден след ден прави все същото. А отвън, на тротоара, жена на преклонна възраст продава зеленчуци. Години наред не съм видял някой да купи нещо от нея. Може и да съм пропуснал, защото далеч посилно впечатление ми прави как тя от сутрин до вечер чете книги. И не защото се подготвя за изпит при Свети Петър, както би казал някой шегобиец. Очевидно това е нейна дълбока вътрешна потребност. Личи си и по одухотвореното лице, и по прелистването на страниците, сякаш свещенодейства. А до нея обикновено седи млад, но запуснат човек - брадясал, невчесан, с дрехи, отдавна невидели пране. Необяснимо е как цял ден може да му мине в нищоправене. Уж поглежда към възможните клиенти, но погледът му е не само празен, но и изсъхнал като копривата, която продава. Сякаш иска да докаже колко прав е Паскал Мерсие, който пише: „Дали човек чете, или не чете - това веднага се забелязва. Между хората няма по-голяма разлика от тази."

А някой виждал ли е циганин с вестник? На мен ми се случи, но не на жълтите павета, а в една все още незастроена квартална градинка. Вече май е излишно да уточнявам, че и той беше на солидна възраст. Един от онези, които всекидневно преравят контейнера. Разпрегнал коня, седнал на тревата с гръб, облегнат върху колелото на каруцата, жадно разгръщаше вестник. И може би дори си го беше купил, а не извадил от боклука, защото си личеше, че е чистичък.

Стана ми някак си мил този човек. И не само той. Това е цяло поколение, не просто приучено да чете, а превърнало четенето в потребност, съпоставима с нуждата от хляб и въздух, от сън и вода, от здраве и място в обществото. И ако Паскал Мерсие е прав, че няма по-голяма разлика между хората от тази дали четат или не, същото се отнася и за поколенията. Вижда се като на длан в безбройните телевизионни формати, веднага проличава кой кога е учил. Може много да се спори драмата на коя генерация е потежка. Дали на тази, на която й се чете, та й се плаче, но не може да отдели стотинки дори за един вестник? Или на онази, която има възможност да си купи и книга, но не изпитва потребност да го стори? Първата драма е осъзната и затова е по-тежка, най-вече в личен план. Героите на втората дори не подозират, че са участници в нея, поради което не чувстват дискомфорт. Но тя е по-вредна за обществото и неговото развитие, защото обхваща хора на активна възраст. Онези, от които се очаква не просто да работят или да гласуват, а и да мислят как да го правят. А още Дидро е забелязал, че „хората престават да мислят, когато престанат да четат".

Разбира се, сега се четат не само и дори не толкова печатни издания. Развитието на технологиите ни тласка към електронните носители на информация. Но това не променя тъжните констатации. Наскоро даже д-р К. Тренчев, който в никакъв случай не може да бъде упрекнат в носталгия към предишното време, отбеляза с тревога, че тогава неграмотността е била 1,6%, а сега е 16%. Увеличила се е 10 пъти, и то само за четвърт век. Отделно над 40 на сто от тийнейджърите у нас са функционално неграмотни. Хиляди отпадат от училище, други хиляди въобще не го започват. Такъв огромен скок към затъпяването не е имало в цялата ни история.

Това може и да се харесва на някои от жълтите павета. Защото знаят, че невеж народ по-лесно се управлява. Може дори да е тяхна цел, намерила класически израз в признанието: „Аз съм прост и вие сте прости, затова се разбираме." Но това е модел, за който и д-р Тренчев, макар и с голямо закъснение, казва, че не работи. И който трябва да се промени, докато процесите са обратими. В противен случай ще си останем с утехата, че достойнството пред контейнерите е по-голямо, отколкото по жълтите павета. Която обаче е не само безполезна, но и безопасна.

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

www.duma.bg

СРЕЩИ

АБЕЛ РОДРИГЕС:

Идеите на кубинската революция намират нови поддръжници

Не познавам кубинец, който, макар и емигрант, да не е заел достойно място в обществото и да не работи висококвалифициран труд, заявява преводачът

Интервю на Мария НИНОВА

□ *Господин Родригес, баща ви е кубинец. В България напоследък няма много автентична информация за Куба - говорят се предимно измислици или пропагандни лъжи. Заради това от първа ръка ни кажете - мизерстват ли хората там, мечтаят ли за капитализъм?*

- Не познавам кубинци, за които да мога да кажа, че мизерстват. Колкото е вярно, че Бойко Борисов е мизерствал и гладувал при комунизма, толкова е вярно и че кубинците мизерстват. Животът там със сигурност не е лесен, но не смятам, че там съществува такова ниво на изпадане и мизерия, до което са докарани много от нашите сънародници в България. В икономиката съществуват дефицити, равнището на доходите не е високо, инфраструктурата се нуждае от сериозно модернизиране. В същото време цените на комуналните услуги са смешно ниски, а образованието и здравеопазването са напълно безплатни, широко достъпни и на високо ниво. Освен това в резултат на икономическите реформи в последните години се откриха много възможности за дребен частен бизнес в сферата на туризма и на търговията, насърчава се и земеделието. Отделно от това много семейства получават пари от роднини, работещи в чужбина, което създава друг проблем - в населението има доста валута и опасност от генерирането на инфлация. При посещенията на роднините ми на острова никога не съм виждал мизерстващи или просещи хора, бездомници и ровещи по кофите за боклук, каквито можем да видим във всеки град и по всяка улица в демократична България.

Не бих казал че мечтите на кубинците са за капитализъм. Те очакват промени в икономическия модел, които да дадат повече свобода на частната инициатива и да доведат до преодоляване на дефицитите, увеличаване на доходите и повишаване на жизненото равнище.

От разговорите ми с по-младото поколение разбирам, че им тежат ограниченията за пътуване, които са колкото от финансов характер, толкова и поради изискванията за визи за пътуване до повечето държави.

□ *Щастлив народ ли е кубинският? Как успяха да запазят духа си в периода на лишенията след 1989 година?*

- Когато на 27.10.1492 г. Христофор Колумб стъпва на брега на Куба, той записва в дневника си, че "това е най-прекрасната земя, която са зървали човешките очи". Как би могъл да бъде нещастен народ, който живее на подобно място, където цари вечно лято, хората са чудесни и жизнерадостни, а земята е плодородна? Кубинците са силен и борбен народ, който е доказал способността си да преодолява огромни трудности и да търпи лишения, за да постигне националната си независимост, в името на социалната справедливост и изграждането на по-добри условия за живот. Те са много способни и оправни и умеят да се борят и да се справят с живота навсякъде по света. Аз не познавам кубинец, който, макар и емигрант, да не е заел достойно място в обществото и да не работи висококвалифициран труд.

АБЕЛ РОДРИГЕС е роден на 19.11.1980 г. в София. Завършва бакалавър по европеистика в Софийския университет "Св. Климент Охридски", след това завършва и магистратура там по международни отношения. Магистър е и по финансов мениджмънт в УНСС. В момента работи като преводач.

□ *Една "риалити" звезда - Мариела Нордел, която се самообявява ту за внучка, ту за племенничка на диктатора Батиста, в последния брой на списание "Европео" твърди, че при Батиста кубинците живеели по-добре от швейцарците. Възможно ли е това да е истина?*

- Прочетох интервюто и бях изумен от нахалството, с което тя пробутва на неосведомената аудитория откровени неистини и измишльотини. Обясненията как Куба на Батиста провеждала независима политика са в противоречие дори с останалите материали във въпросното списание, където може да се види високата степен на икономическа зависимост на страната спрямо американски корпорации и сенчести капитали. Зависимост, която кара самите кубинци да се чувстват като чужденци в собствената си страна и която в крайна сметка е сред причините за огромната изостаналост на страната в социален и икономически план.

А приказките й за съществуването на средна класа и как кубинският работник получавал повече, отколкото швейцарските работници, са от сферата на научната фантастика. Преди революцията безработицата е огромна - поголяма от тази в големи европейски държави като Франция и Италия.

В Куба все още има много хора, които помнят "благата" на предреволюционния капитализъм с висока мизерия, бедност и безработица, расова сегрегация, шираща се масова неграмотност, липсата на здравеопазване, липсата на достъп до питейна вода, широко разпространена проституция. Не са забравени и заробването към лихвари и банки, допотопните условия на живот поради липсата на интерес от страна на пазара да осигурява услуги за бедно и неплатежоспособно население, дерибействане от страна на чужди компании, държащи естествени монополи. Кубинците не са забравили и за "благата" на либералната демокрация като купуването на гласове, корупцията, злоупотребите с публични средства, корпоративният вот и пр., характерни за периода преди революцията.

□ *Няма как да не засегнем темата - Че Гевара, той завинаги вплете името си в името на Куба. У нас в момента крайната десница изкарва Че масов убиец, говорят, че бил безмилостен психопат. Най-често цитират и книгата на Умберто Фонтова за него. Че наистина ли е такъв - кой е Умберто Фонтова и трябва ли да му вярваме?*

- Умберто Фонтова е от семейството на кубински емигрант, от хората, които напускат острова заедно с разгромения диктатор Батиста. Когато напуска острова, той е седемгодишен. Проблемите с книгата му са няколко. Основният е, че под маската на развенчаване на митовете за Че книгата всъщност цели създаването на нов мит - този за "тъмната страна" на Гевара. Ако мога да направя паралел с българската действителност - това е книга, подобна на опитите за "демитологизиране", а всъщност за очерняне на Вапцаров като с книгата "Третия разстрел". Друг проблем е, че тя се базира изключително на интервюта и разкази на бегълци от разгромения режим на Батиста. Става дума за хора, свързани с престъпленията на диктатурата (бивши служители, военни, полицаи и т.н.), както и роднините на хора, получили възмездие за престъпленията си след падането на диктатора. При подобен подход, разбира се, въобще не може да се очаква обективност и търсене на истината.

Когато говорим за садистични мъчения, убийства и регулярни екзекуции без съд и присъда, по-скоро трябва да разгледаме вършеното от "жертвите" на революционния трибунал, които в случая се оказват основният източник на информациите за "садизма" на Че. При това безобразията на Батистовата диктатура не започват от началото на герийата в Сиера Маестра. Известен е случаят от 1953 г., когато след неуспешното нападение на казармата Монкада за 3 дни са избити и измъчвани над 80 човека - в това число лекарят на експедицията, ранените. Пленници са жестоко изтезавани - с мачкане на полови органи, вадене на очи, бесени, заравяни живи, хвърляни на акулите или разстрелвани. Най-близкият сподвижник на Фидел в организирането на тази акция - Абел Сантамария, е изтезаван жестоко, за да издаде останалите конспиратори. Тъй като той отказва да говори, войниците му вадят окото и го показват на сестра му, която също участва в акцията и е заловена, за да я накарат да проговори под заплахата, че ще извадят и другото му око.

Друг проблем с тази книга е, че скрити зад някои полуистини, са хвърлени и откровени и нагли лъжи: като твърдението, че Гевара бил самозван лекар и нямал диплома (това е абсолютна лъжа, Че държи изпити от октомври 1952 г. до април 1953 г. и на 12 юни 1953 г. се дипломира като доктор на Медицинския факултет на Университета в Буенос Айрес); или фантасмагориите - че обичал лукса, че презирал чернокожите или индианците (след което отива да се бие за тях и заедно с тях в Конго и Боливия), че се е предал поради страхливост в Ла Игера с пистолет с пълен пълнител (оръжието обаче е засякло и е негодно), твърдения, напъл-но противоречащи на действителността. Накратко, книгата представлява по-скоро "сензационно" четиво с по-ръчков характер, което не цели търсенето на истината.

□ *А какво е вашето мнение за Фидел Кастро? Как се отнасят кубинците към него?*

- Трудно ми е да говоря от името на всички кубинци за отношението им към него. То е многоаспектно, също както неговата личност е противоречива. Като исторически лидер на Кубинската революция той допринесе страшно много за социалното и икономическо развитие на страната. Съумя да освободи Куба от полуколониалния й статут, да я превърне в незаобиколим фактор на международната сцена и да защити правото й на собствен модел на развитие. В началото на своя филм "Команданте", посветен на Фидел, режисьорът Оливър Стоун говори за Куба и кубинската революция като за един малък остров, с малка революция, която обаче оцелява във времето. Фидел Кастро обаче веднага го поправя: "Това е историята на един малък остров, но на една голяма Революция".

На практика неграмотността е ликвидирана, образованието и здравеопазването са безплатни и са давани за пример от авторитетни международни организации като ЮНЕСКО и Световната здравна организация. Но Фидел е и човек със своите слабости - към жените, властта и политиката. Има кубинци, които му се възхищават и го уважават, има и такива, които го хулят и ненавиждат.

□ *Идеите на кубинската революция намират ли нови поддръжници?*

- Това е безспорен факт. След края на източния блок Куба остана изолиран остров сред морето на господстващия неолиберализъм, усещането за триумф на капиталистическата система и за "край на историята". Но от 2000 година насам кубинската революция вече не е сама в борбата за един по-добър и по-справедлив свят. Сбъднаха се най-големите страхове на САЩ, че Куба може да се превърне в лош пример. Сега този лош пример е следван под една или друга форма в редица държави от Централна и Южна Америка. На власт дойдоха хора, за които само преди 15 години бе немислимо да си представим в президентското кресло: индианец синдикалист в Боливия, синдикалист и бивша партизанка в Бразилия, бивш офицер и бивш шофьор във Венецуела. За пръв път от години в тези държави се провежда целенасочена политика за намаляване на бедността, по-справедливо разпределение на благата; инвестиции в икономическо развитие, повишаване на грамотността, достъп до медицински услуги за бедните и т.н.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

Страница на Любо НИКОЛОВ

Горска трапеза

Рецепта на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

РИБА С МАГДАНОЗ

Необходими продукти: 1 кг риба, 3 връзки магданоз, 2 лимона, 1 чаша олио, 1 глава чесън, 10-15 маслини, черен пипер и сол.

Рибата се почиства, измива се и се нарязва на парчета. Посолява се и се поръсва с черен пипер. Оставя се да престои около 1 час. Половината мазнина се загрява и за 1 минута се задушава в нея ситно нарязаният магданоз. Прибавя се рибата, чесънът - нарязан на малки кръгчета, залива се с вода и се вари около 15 минути. Изважда се внимателно и се слага в чиниите за сервиране. Залива се със соса, в който е сварена, и се поръсва с малко лимонов сок и черен пипер. Останалата мазнина се загрява до завиране и от нея с лъжица се сипва по малко върху рибата. Ястието се гарнира с резенчета от лимона и маслините.

МЮНХАУЗЕН Е ЖИВ

Протоколът

Най-неизчерпаемото въображение на ловците се разбужда артистично, когато целта е не толкова конкретната облага, а майтапът с колега. Оттам са и легендарните авджийски вицове и надлъгвания. Ето случка с известния скулптор Александър Дяков. Поканили го на лов за едър дивеч в Странджа. Били четиридесет души. Вечерта преди излета - разпивка, приказки. Той - софиянец. Домакините го гледат снизходително. А думата била за това кой колко прасета е ударил. Дошъл редът на Сашо Дяков да разказва какво умее. Той уверил, че може на един излет да удари десет глигана. Всички започнали да се смеят. Хванали бас и направили договор. Ако на следващия ден удари десет прасета, десет години ще идва на лов на същото място. А ако не удари, ще плати вечерята на всички. В ловния жаргон "убивам", "отстрелвам" и "удрям" значи едно и също. На сутринта Сашо Дяков заминал за съседното село, където имало свинеферма. Поканил собственика й и още двама души за свидетели. Влезнал сред прасетата и с дръжка на мотика започнал да ги налага. Ударил 18 прасета. Направили протокол. Върнал се и отишъл на лов. Вечерта всички взели да го занасят. Но той извадил договора от предишната вечер: "Я да видим сега какво пише тук - да удари десет прасета, нали?" После извадил протокола от сутринта: "Ами ето, ударил съм не десет, а осемнадесет прасета..."

Снимки АВТОРЪТ И ЛИЧЕН АРХИВ

Александър Дяков

Костадин Карачанов е направил "мезонет" за любимците си

ЧАЛЪМИ

Любимците - на воля

Докато се опитват да надхитрят животните, ловците се сещат и за много улеснения за престоя си в гората. Лете, по време на пилешкия лов, шапката на авджията спасява не само него от парещите лъчи и жегата. Тя служи и за купичка, в която се налива вода за кучето.

Четирикраките помощници са толкова безценни ловни другари, че мнозина от господарите им са привързани към тях едва ли не повече, отколкото към останалите членове на семейството. Готови са дори колите си да превърнат в просторни апартаменти на своите кучета - просто изхвърлят задните седалки и оставят любимците си да се ширят на воля.

Е, по време на излети редовно се случва кучетата да си разменят бълхи и кърлежи. Често гадинките полазват и ловците. Затова някои колеги залагат на превенцията и предварително закопчават по краката си от онези кучешки каишки, дето ги продават по зоомагазините и дето уж пазят тъкмо от бълхи и кърлежи.

НАТУРА

ЛЕШОЯДИТЕ СА ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ

Лешоядите, тези природни хигиенизатори, успешно преживели възхода и падението на много човешки цивилизации, хранейки се с вторични продукти и отпадъци от човешката дейност, за които доскоро се смяташе, че популацията им може само да нараства, са застрашени от изчезване.

Сред едни от най-застрашените видове е ориенталският белоглав лешояд, доскоро размахвал криле над обширни пространства в Азия. Преди 30 години изтъкнат биолог описва този вид като "може би най-многобройния голям летящ хищник в света". Но през 1998 г. д-р Вибху Пракаш от Бомбайското дружество по естествена история в доклад, базиран между другото и на наблюденията му върху птици от Националния парк Кеоладео в Източен Раджастхан, рисува мрачна картина - на места, където някога тези птици са наброявали стотици, дори хиляди, сега се срещат тревожно малко. През 1999 г. белоглавият лешояд е обявен за "критично застрашен вид" и е включен в списъка на Международния съюз за опазване на природата и природните ресурси.

Вече има убедителни доказателства, че лешоядите биват поразявани от болести. В Пакистанската индуска равнина, която се смята за последната крепост на ориенталския белоглав лешояд, е намерена умряла птица, а под нея идеално оформено, свито на пашкул мъртво пиле, очевидно излюпило се малко след смъртта на майка си.

Външно мъртвата птица не изглеждала зле, но при отварянето й се разкрила ужасяваща картина - органите й били слепнали с гъсто бяло вещество и задръстени с пикочна киселина, което е симптом на подагра. Предполага се, че причината е бъбречна недостатъч-ност, дължаща се на някакво заболяване, на отравяне, на

хранителен или метаболичен дисбаланс, дори на дехидратация. Жертви на това страдание са станали много лешояди в Пенджаб и има опасения, че болестта може да вземе епидемични размери.

Пестицидите и инсектицидите, чието използване през последното десетилетие е нараснало тройно, също вземат значителни жертви. Над половината от веществата, използвани в Индия, са глобално забранени, а някои от тях са особено токсични за птиците. Към това трябва да се прибавят преследването и изтребването им, повишаващата се температура на планетата, намаляващите хранителни наличности, отравянията, включително с олово.

Изчезването на лешоядите сигурно ще има много тежки последици за хората. В много общности - не само в Азия, но и в Африка, те са главните хигиенизатори на природната среда. Те изяждат повече месо от което и да е месоядно млекопитаещо. Зороастрианците (последователи на зороастрианизма, религия на персийците, преди да приемат исляма) в Мумбай разчитат на лешоядите да изяждат телата на мъртвците, които окачват на Кулите на мълчанието.

Ако лешоядите изчезнат, на тяхно място вероятно ще се появят други "хигиенизатори", например кучета, и в резултат ще се разпространят някои твърде опасни болести като бяс, куча чума и др. Застрашени са и някои тревопасни животни, тъй като има предположения, че лешоядите по някакъв начин ги предпазват от различни болести като антракс например.

Подобни опасности грозят човека и от намаляването на броя на други застрашени видове, включително на етиопския вълк и на африканското хиеноподобно куче.

ВИЦ

Семейство приключило вечеря в ресторант. Останала една наденичка. Мъжът помолил сервитьора да му я увие за кучето. Децата възкликнали радостно:

- Ура! Утре татко ще ни купи куче!

Lada Xray

бъдещето на АвтоВАЗ?

След сключването на алианса с Renault-Nissan най-големият руски автопроизводител върви по пътя на коренни промени в моделите и модернизация на продукцията си. Сред един от най-очакваните модели на руснаците, на който се възлагат много големи надежди, е бъдещият кросовър Lada XRAY, развит върху платформа на Renault. В името на модела X-Ray (рентгенови лъчи - англ.) е скрита абревиатура, в която X е за пресичане – от англ. crossover, като тип купе, R е от думата Recreation (отдих - англ.), A от Activity, Yот „Your“ (твой) или „Young“ (млад). Според шефа на АвтоВАЗ Бу Андерсон колата ще отговаря на всички европейски изисквания за безопасност и на екостандарта Euro-6, при запазване на много достъпна базова цена от около осем хиляди евро.

Премиерата на прототипа премина през миналата година по време на международния автосалон в Москва, а първите серийни екземпляри трябва да тръгнат на конвейера през следващата 2016-а година. Всъщност подготовката на модела върви с известно предварение и той може да излезе дори до края на тази година.

За колата се предвиждат засега три модификации с различна мощност на мотора, ниво на комфорт и цена. Базовият вариант на Lada Xray ще има ВАЗ-овския шестнадесетклапанов мотор 21126 1,6 литра 106 к.с., който ще работи заедно с френската механична предавателна кутия JR5, произвеждана от края на 2013-а в АвтоВАЗ. Помощният вариант е моторът на Nissan H4 114 к.с. и отново кутията JR5, а най-мощният е вазовският 1,8-литров двигател 21176, 123 к.с., 173 НМ с роботизираната предавателна кутия AMT. Обемът на багажника е 380 литра.

Според производителя автомобилът ще се ускорява от място до 100 км/ч за 10,2 секунди, а максималната му скорост ще достига 187 километра в час.

През ноември трябва да излезе пробната серия на Lada Xray, а до 15 декември трябва да са направени към 100 коли. Засега от АвтоВАЗ планират годишно производство на модела в рамките на 60 000 коли.

Според директора на проекта „Автомобили LADA Xray“ Олег Груненков, той се развива по график, вече е започнала доставката на комплектации. От АвтоВАЗ не крият, че колата е в доста висока степен унифицирана с модела Renault Sandero. От него е използвана силовата структура на купето и шасито и от завода обясняват директно - „Всичко което се вижда е наше, оригинално – салонът, външните панели на купето, светлините, а това, което не се вижда, е на Renault“.

В окачването са използвани различни от тези на Sandero пружини и амортисьори, които правят возията малко по-стегната, наклоните в завоите на скорост по-малки.

През юли АвтоВАЗ ще стартира сертификационните изпитания на LADA Xray, а към 30 ноември се надява да получи всички нужни разрешителни за употреба и промишлена регистрация.

Серийното производство на новия модел трябва да стартира в Толиати през следващата година, а по-късно в моделната гама на руския автогигант името XRAY трябва да се появи поне още един път – на основата на Dacia Duster ще бъде развит новият модел кросовър Lada XRAY Cross.

Групата ГАЗ представи нови модели автобуси

На изложението „Мир автобусов-2015“ в град Коломна групата ГАЗ представи пред широката публика нови автобуси от малкия и среден клас - Вектор-3 и ЛИАЗ-4292, серийното производство на които ще стартира още през тази година. Моделите ще се използват за работа по маршрути с ненатоварен пътникопоток, според пресслужбата на компанията.

Според представители на компанията новите модели се отличават с компактност и икономичност. Ширината на каросерията на Вектор-3 например е само 1,96 метра. Този автобус има 20 седалки, разположени в три реда, и може да вози до 33 пътника.

И двата автобуса ползват шаси на японската фирма Isuzu с двигател с мощност 123 конски сили, отговарящ на стандарта Евро-4 при Вектор-3, и руски дизелов двигател ЯМЗ с мощност 210 конски сили, отговарящ на екологическия стандарт Евро-5 при ЛИАЗ-4292.

Освен тях ГАЗ представи още туристическия автобус Круиз, също развит върху шаси на Scania, който може да вози до 45 пътника и е подходящ за туристически и междуградски маршрути с поголяма дължина.

Автобусът Круиз е получил двигател на Scania с мощност 400 к.с., има електронна система за управление на окачването с функция за повдигане и спускане надолу на каросерията, използвани са различни и доста на брой опции като система за гасене на възникнал в движение пожар, датчик за задимяването в салона, има пет камери за видеонаблюдение и бордови навигационен терминал за връзка.

В базовата комплектация на туристическия автобус Круиз влизат двоен стъклопакет, система за автоматичен контрол на климатика, система круз-контрол, бордови компютър, цифров тахограф и автоматичен привод за управление на предавателната кутия Opticruise.

Страница на инж. Илия СЕЛИКТАР, агенция “Автопрес-2001” www.auto-press.net

www.duma.bg

Очаквайте

МОНАСИТЕ ОТ ШАОЛИН ПОКАЗВАТ МИСТИЧНАТА СИЛА НА КУНГ ФУ

Първият парк „България на длан” ще стане готов до 2019 г.

Надежда УШЕВА

“България на длан - макети на открито” ще бъде първият образователен културно-исторически парк на открито, изграден на територията на община Правец, съобщи на пресконференция режисьорът Съни Сънински, автор на проекта заедно с актрисата Стефани Рачева.

Идеята е в близост до София, на площ от 20 дка, да бъде направена в миниатюра картата на България, като границите й са “очертани” с растителност и цветя. Акценти в нея ще са 130 макета на културно-исторически сгради, намиращи се в и извън страната, ще се оформят и релефни части като Стара планина, Рила, Пирин, Родопския масив, Добруджа, Странджа планина, от които ще извират реки и поточета. Целият парк ще бъде озеленен, осветен и озвучен. Първият етап от създаването му ще продължи около две години, като “първата копка” е планирана за 2016 г. Очакванията са да бъде открит през 2019 г.

Всъщност работата вече е започнала с осигуряването на собствен терен и инфраструктурата към него. Финансирането на дейностите в началото ще е чрез кандидатстване по проекти, от спонсори, дарители и рекламодатели, уточни Сънински. Около половината от посетителите на парка се очаква да бъдат семейства с деца на възраст от 2 до 14 години, като идеята е той да стане “жив” учебник за подрастващите. Сред другите големи групи са ученици, студенти, пенсионери, български и чуждестранни туристи. Подобни паркове има в Холандия, Белгия, Австрия, Швейцария, Италия и др.

Съни Сънински поставя началото на проекта “България на длан” преди 10 години

Предизвикателството „Писмо в бутилка”

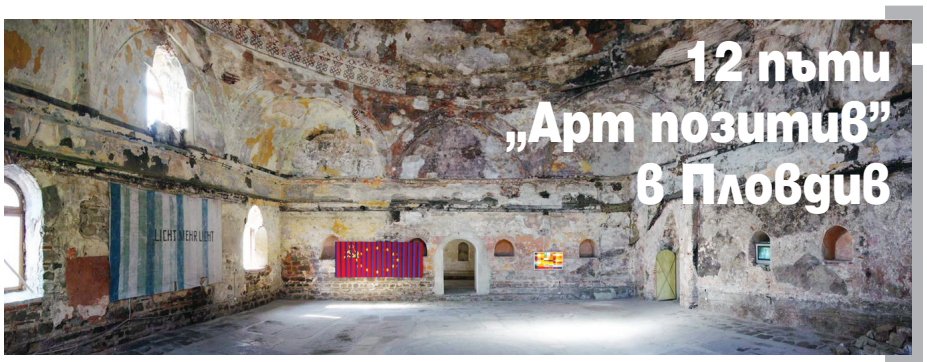
Нов проект на движение „МС - Мога сам” ще подпомага хората с физически ограничения в задоволяване на всекидневните им потребности

Кампанията “Ден на колела - предизвикателството”, която започна преди няколко седмици, продължава да привлича подкрепата както на публични личности от различни сфери на обществения живот, така и на обикновените хора. Зад инициативата в полза на хората с диагноза множествена склероза, до момента застанаха Деян Донков, Теди Духовникова, Луиза Григорова, Саня Армутлиева, тв водещи Наталия Симеонова, Румен Угрински, арх. Пенка Станчева, Людмил Дренски, Ваня Шекерова, Иван Илиев, Георги Александров, Владина Цекова, Зорница Русинова. Предизвикателството да прекарат 24 часа в инвалиден стол се оказа почти непосилно за голяма част от провокираните своите страхове и предразсъдъци български артисти, архитекти, продуценти, тв водещи и много други публични личности, които застанаха зад инициативата на движение “МС - Мога сам” на арт директора на сп. “ЕВА” Биляна Савова.

През последните седмици “Ден на колела - предизвикателството” събира огромна подкрепа и от хора, които не само искат да участват в инициативата, но и да помагат, да подкрепят и да бъдат полезни на хората с физически ограничения. Затова движение “МС - Мога сам” открива и проекта “Писмо в бутилка”, който свързва прекарващите живота си в ограниченията на нарушените си физически възможности, често на инвалиден стол, с доброволци, които биха искали да им помагат. В процес на подготовка е специална платформа, която да среща “подателите” (имащите нужда от помощ хора) с “получателите” на тяхното послание. На фейсбук страницата на проекта вече има реално получени и отворени “Писма в бутилка”, които са намерили своите получатели, както и такива, които се записват за доброволци и предлагат своите време и помощ.

Покана да се “срещнат” с всекидневните предизвикателства и осъзнаят лично нуждите на онези, които живеят на инвалиден стол 24 часа, е изпратена и до министъра на здравеопазването д-р Москов и до кмета на София г-жа Фандъкова, които до момента отказват да се присъединят към кампанията, информира Мария Савова.

Инициативата “Ден на колела - предизвителството” ще продължи до края на месец май. След това кампанията влиза в следващия си етап. 27 май е Световен ден на множествената склероза и тази година е на тема “Достъп”.

Фестивалът за съвременно изкуство “Арт позитив”, който тази година е посветен на темата “Отклонение”, ще се състои за дванадесети път. Груповата изложба в Центъра за съвременно изкуство - Баня Старинна, ще се открие днес в 18 ч. в чест на официалното обявяване на Пловдив за Европейска столица на културата през 2019 г. В изложбата ще вземат участие Антония Костова, Божидара Делчева, Емил Миразчиев, Иван Карев, Лора Пармакова, Любомир Хаджийски, Мартин Москов, Петя Миланова, Маргарита Попова, Мартина Вачева, Надя Генова, Павел Найденов, Рад Гюлеметов, Рангел Гидиков, Севдалина Кочевска, Джоел Нуру, Константин Папаризов, Соня Митова, Трифон Ташев. Експозицията може да бъде видяна до 14 юни. “Арт позитив” е проект на сдружение “Изкуство днес” и се осъществява в партньорство с община Пловдив, Гьоте институт, фондация “Пловдив 2019”.

Откриват филиал на Столичната библиотека в Студентския град

Кметът на София Йорданка Фандъкова ще присъства на откриването на нов филиал на Столичната библиотека в Студентскияя град днес от 13 ч., съобщава Елисавета Шапкарева от “Връзки с обществеността” на културния институт. Столичната библиотека организира кампания “Дари книга за филиал Студентски”. На кампанията откликнаха много издателства, писателски съюзи и отделни творци. Първи най-голямо дарение направиха от издателство “Ентусиаст” - 100 новоиздадени заглавия, 50 от които - детски. На всички, участвали в кампанията, ще бъдат дадени грамоти. На събитието ще присъстват писателите Георги Константинов, Марин Бодаков, Бойко Ламбовски, Петър Чухов, Теодора Тотева и др. Филиалът се намира в район “Студентски”, стол 17, на 50 м от сградата на община “Студентска”.

Вицът

За да е щастлив човек, трябва да се научи да се радва на наистина малките неща в живота си. Като заплатата например...

23. 05. 2015

ЕМИЛИЯ РАДЕВА, актриса
МАРИАНА АЛАМАНЧЕВА, актриса
ПАВЕЛ КЪРЛЕВ, председател на Федерацията на потребителите в България
САЛИ ИБРАХИМ, поетеса и общественичка
Проф. СТИЛИЯН ЙОТОВ, философ
ТАНЬО КЛИСУРОВ, поет

24. 05. 2015

ДАРИНА ПАЧЕВА, член на Общопартийната контролна комисия на БСП
ИВЕТА СТАНКОВА-ПЕНКОВА, член на Националния съвет на БСП
МИГЛЕНА ТАЧЕВА, юристка, политик
НИНА СЕЛВЕЛИЕВА, журналистка
РУСИ СТАТКОВ, член на Националния съвет на БСП
ТОМА ЗДРАВКОВ, рок певец
ЦЕЦКА ЦАЧЕВА, председател на НС
ЯСЕН ВЪЛЧАНОВ, балетист и педагог
ЯНА ЦАНКОВА, режисьорка

На най-светлия български празник вдигаме наздравица за рождения ден на

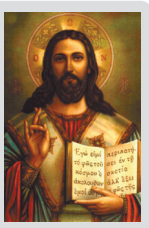
ВАЛЕНТИН ГЕОРГИЕВ

Без неговите прозорливи икономически анализи и безпощадни политически коментари ДУМА няма да е същата. Вальо, пожелаваме ти здраве, сила и мъдрост, за да отстояваш позициите си. Бъди себе си, остани верен на принципите си и ги следвай безкомпромисно. Наздраве!

От екипа на ДУМА

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

23

Преп. Михаил, еп. Синадски

Преп. Михаил се посветил на Бога и съвсем млад бил избран за Синадски епископ. По време на управлението на иконоборческия император Лъв Арменец бил изпратен на заточение. Починал в изгнание през 818 г.

24

Седма Неделя след Пасха - на св. Отци от 1-ви Вс. Събор. Преп. Симеон Дивногорски. Ден на Българската просвета и култура и на славянската писменост

Св. Симеон Стълпник, Дивногорец, е наречен така, понеже се подвизавал на стълп-кула, построен на планината, наречена Дивна. Там прекарал 70 години и извършвал своя велик подвиг до 596 г.

www.duma.bg

Тайните на азбуката по света, или

отвъд (не)обичайната писменост

Всеки символ не само изобразява определен звук, а понякога означава и цяла дума, изпълнена с таен смисъл

Създадената от светите равноапостолни братя Кирил и Методий система за писане изглежда почти съвършена за българите и славянските народи. Това се дължи на факта, че не ни се налага да използваме някакви специални завъртулки или да губим по няколко минути или дори часа, за да изложим мислите и чувствата си върху хартия, както и да ги наберем на дисплеите на съвременните телефони и други мобилни устройства. А и в повечето случаи, както думата се чува, така и се пише. Каквито букви виждаме, именно тях и произнасяме. Е, съществуват все пак и строги правила за правилното изписване на някои думи, но общо взето, усвояването им става още в първите години на училищното образование.

В чуждите нам азбуки един знак може да означава цяла сричка или дума. Китайските йероглифи пък изобразяват цялостни обекти и концепции и на човек, ненаучен на такава писменост от малък, е доста трудно да я овладее като по-възрастен. Но на света съществуват и още по-странни и необичайни системи на четмо и писмо, достъпни само за тесен кръг хора - онези, на които те са наистина необходими.

В южнокитайската провинция Хунан от XII столетие се използва уникална азбука, наричана Нушу. Любопитен е фактът, че с нея боравят само жените. Това е тяхната тайна система за обучение. Работата е там, че преди XX век на момичетата в тази местност е било забранено да ходят на училище, заради което са лишени от възможността да се запознават с традиционните йероглифи. Така по-възрастните жени започват да преподават на дъщерите и внучките си свой собствен вариант на китайската писменост, който е разбираем само за посветените. За разлика от общоприетата азбука, буквите на Нушу означават цяла сричка и са около хиляда. На пръв поглед може да изглежда, че научаването на толкова много символи е изключително трудна задача. Обаче съвременните образовани китайци знаят поне 7 пъти повече знаци за писменото пре-

даване на звуци.

Необичайна азбука използват от I до XII век и народите на Северна Европа. Руните обаче служат не само за писане, но и за гледане, за предсказване на бъдещето. Всеки символ не само означава определен звук, а понякога и цяла дума, изпълнена с таен смисъл. Скандинавските епоси съдържат сведения, че руническото писмо е измислено от върховния бог Один, след като прекарал 9 дни, провиснал на едно дърво, без да яде и да пие. Преди няколко десетилетия плочките за гледане от времето на варягите стават много модерни и започват да се използват от астролози, врачки и ясновидци успоредно с картите Таро. Смята се, че руните предсказват бъдещето по-точно, ако се нарисуват лично.

Религиите на Близкия и Средния изток - юдаизъм и ислям, от древни времена забраняват на вярващите да изобразяват живи същества, за да не си създадат идоли. Но художниците измислят оригинален начин да заобиколят рестрикциите, използвайки изкуството на калиграмите - визуални картинки, съставени от кратки думи. Ако се вземат от свещените книги, с тях може да се нарисува и паун, и слон (само не и прасе, моля), и никой няма да се възмути от подобен начин на изписване на важните за всеки мюсюлманин постулати. Така ислямските калиграфи се вдъхновяват за необичайна азбука: вземайки за основа редове от Корана, създават уникални изображения на животни, расте-

ния, фигури на хора, мечове и дори джамии. Този пример се харесва и на художници-юдеи, които през IX век измислят микрографията - изкуството за създаване на картинки, съставени от малки букви на еврейската азбука.

Древнолибийското писмо, наречено тифинаг, произхожда от стара, силно променена финикийска азбука. На пръв поглед прилича на извънземно, все едно е взето от някой фантастичен филм, но в Северна Африка и до ден-днешен се използва от берберите - коренното население на Мароко и Алжир. Тифинаг е познат и на някои жители на Канарските острови - гуанчи, смесили се с испанци и постепенно започнали да използват латиницата. От политически съображения до 2003 г. в Мароко е забранено да се използва древнолибийската азбука. Но сега тифинаг е официалната писменост на берберския народ. Най-интересното обаче при тази система е, че се състои от прави и остри ъгли, дебели точки и идеални окръжности. По нещо прилича на руните, както и на радиоелектронна схема. В странните знаци като че ли има и нещо извънземно - онези, които прекарат поне малко време в Алжир и се вгледат в табелки и надписи по стените, твърдят, че все едно са били на друга планета. И не са далеч от истината.

Загадъчната писменост, както и необичайните езици умират, щом стават ненужни, непотребни. Но ако народите искат да запазят собствената си идентичност, те съхраняват своята азбука като реликва и безценно културно наследство, дори и на някои да изглежда като атавизъм. Така пълноправен член на северноамериканското племе чероки може да стане само онзи индианец, който издържи изпита за владеенето на специфичната писменост. Тя е

създадена през 1819 г. от червенокожия просветител - вожда Секвоя, който взема за основа невярно разтълкуваната латиница.

Ръкописът, наричан манускрипта на Войнич, е от XV век и съдържа 240 страници от пергамент, където е скрита една от най-големите писмени загадки на човечеството. Авторът използва неизвестна азбука, неприличаща на нито една позната на учените система от знаци. За изминалите над пет столетия никой не успява да разкодира този странен ръкопис, придружен и от рисунки. В книгата няма и една дума с повече от 10 букви. Изображенията пък съдържат растения, астрономически символи и доста неразгадани бележки, приличащи на откровена безсмислица. Манускриптът носи името на революционер с руски произход, който купува тайния ръкопис от йезуитите през 1912 г. Съществуват доста версии за авторството и съдържанието на уникалната книга на Войнич: някои смятат, че езикът е изцяло негова измислица, според други това е нещо истинско, основано на реално съществуваща реч, само че добре кодирано, трети са на мнение, че става дума за скрито послание, а покрайни изказвания се свеждат до вердикта, че написалият всичко това е просто луд. А една от последните версии гласи, че текстът е "протоукраински", само че никой досега не е успял да го прочете. Тайнственият манускрипт се пази в Йейлския университет, а онзи, който разгадае съдържанието му, ще спечели уважението на цялата световна научна общественост.

Над хилядолетие съществува необичайната система за писане, наричана Наси или Донгба. Тя е толкова сложна, че са нужни 15 години за овладяването на тайните ѝ. Използва се от лоло-бирманско малцинство - народ, наброяващ около 309 хил. души, населяващи Югозападен Китай. Азбуката Наси изглежда лесна и забавна, защото прилича на комикс - съставена е от картинки, напомнящи пиктограми. Текстовете са изпъстрени с човечета, животни, растения... Но всъщност всичко е доста объркано, цели думи ту изпадат от нишката на историята, ту се заменят с "чужди" изображения, на пръв поглед нямащи нищо общо с предишните, символизиращи дадени знаци. В днешно време Донгба е позната на няколко възрастни духовни лица, младите навсякъде използват латиница.

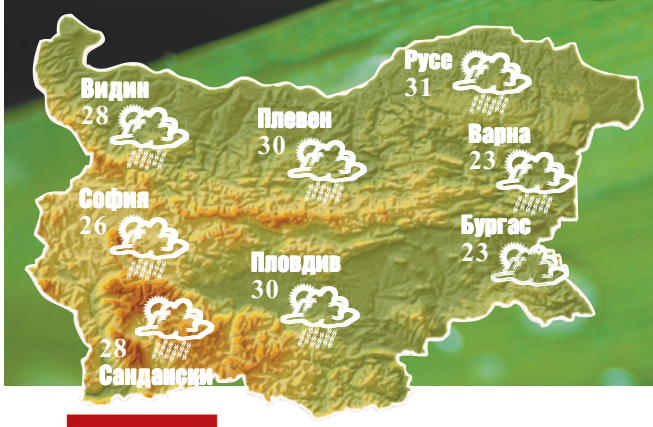
Азбуката на вещиците и кодирана

система с неизвестен произход, наричана още Тивска писменост. Интерес към нея проявяват от западната неоезична религия Уика, създадена от Джералд Гарднър - чиновник в оставка, внезапно усетил, че е магьосник. Последователите му вярват в свръхестественото и са изпълнени с различни тайни. И използват азбуката на вещиците, когато си правят татуировки или записват секретни текстове. Сега това е доста модерно. А таблицата за съответствие между тази писменост и латинските букви за първи път се появява през 1519 г. в манускрипта "Полиграфия", чието авторство се приписва на някой си Хонорий от град Тива. Само че не се знае дали всичко това не е плод на нечия измислица...

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

ВРЕМЕТО

Днес над западните райони облачността ще е разкъсана и на отделни места там ще превали и прегърми. Над Източна България ще е предимно ясно, а през деня слънчево, но след обяд от югозапад ще се заоблачи. Ще духа слаб, по Черноморието до умерен вятър от изток-югоизток. Максималните температури ще са между 26-31 градуса. Над планините ще има променлива облачност и над масивите от Западна България ще превали и прегърми. Ще духа слаб до умерен предимно южен вятър. Температурата на височина 1200 метра ще е около 19 градуса, на 2000 метра – около 12 градуса.

Изгледи за

24
максимални
21°/25°

25
максимални
20°/24°

В неделя и понеделник ще остане топло, но ще бъде по-нестабилно, с краткотрайни превалявания и гръмотевици, на повече места през втория ден.

ДУМА®
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

И. д. главен редактор
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Зам. главен редактор
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200, 810 73 78

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Станка Динева - 224; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марието Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Кристина Станимирова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg**

“Национална дистрибуция” ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ: АЛИАНС МЕДИАПРИНТ

София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

БНТ 1

06.10 Панорама с Бойко Василев /п/
07.30 Милион и две усмивки Детско предаване
09.10 Мястото БГ
09.20 Национален куклено - театрален фестивал „Михаил Лъкатник“ документален филм
09.50 Принцеса Лилифее и малкият еднорог аним. филм /копродукция, 2011г./
11.00 Отблизо с Мира Развлекателно предаване
12.00 По света и у нас
13.00 Третата власт отвътре
13.10 Бразди Предаване за земеделие
13.40 Иде нашенската музика Предаване за фолклор
14.40 Малки истории
15.35 Лорд Бънди от София документален филм
17.00 Вяра и общество с Горан Благоев Предаване за религия и култура
18.00 Животът е вкусен с Ути Бъчваров Кулинарно реалити
19.00 Шедьоврите на славянското музикално творчество пряко предаване от зала „България“
20.00 По света и у нас Информационна емисия
21.00 Шоуто на Канала Развлекателно предаване
22.00 Песенен конкурс „Евровизия 2015“ - финал пряко предаване от Виена
01.30 Трето полувреме
02.15 Изпепелени от слънцето сериен игрален филм /3, последна серия/п/ (12)
04.55 Бразди /п/

bTV

06.30 „Агрофорум“ - предаване
07.00 „Дивата муха“ - предаване за екстремни спортове
07.30 „Мястото BG“ - информационна кампания на Министерство на туризма
08.00 „Тази събота“- актуално предаване с Мариана Векилска, Жени Марчева и Диана Любенова
11.00 „Cool T“ - лайфстайл предаване с водеща Петя Дикова
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Аламинут: ново поколение“ - комедийно шоу
13.00 „Клуб Парадайз“ - Комедия, САЩ, 1986 г.
15.00 „Мармалад“ - развлекателно предаване с водещи Радост Драганова и Димитър Павлов
16.30 „Предай нататък“ - социален проект с водещ Наталия Симеонова
18.30 „Бинго милиони“ - телевизионна лотария
19.00 bTV Новините - централна емисия
19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми
20.00 „Ритни камбаната с финес“ - Комдеия, САЩ, 2008 г.
22.30 „Комиците“ - комедийно шоу
23.00 „Последният ергенски запой“ - Комедия, САЩ, 2009г., Режисьор: Тод Филипс, В ролите: Майк Ейпс, Брадли Купър, Джъстин Барта, Хедър Греъм, Джефри Тамбор, Майк Тайсън и др.
01.00 „Червената планета“ - Екшън, САЩ, Австралия, 2000г., Режисьор: Антъни Хофман, В ролите: Терънс Стамп, Саймън Бейкър, Кари-Ан Мос, Вал Килмър, Бенджамин Брат
03.00 „Аламинут: ново поколение“/п./ - комедийно шоу

NOVA

06.30 „Виолета“ - сериен филм
07.30 „Събуди се...“ - предаване на НТВ
10.00 „На светло“ с Люба Кулезич
11.00 „Съдебен спор“ - предаване на НТВ
12.00 Новините на Нова
12.30 Темата на Нова: Разследване
12.50 „К-9“ - с уч. на Джеймс Белуши, Ед О’Нийл, Мел Харис, Уилям Садлър, Джеймс Ханди и др.
15.00 „Комбина“ - предаване на НТВ
18.00 „Ничия земя“ - предаване на Нова телевизия
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 „Мумията се завръща“ - с уч. на Брендън Фрейзър, Рейчъл Уайз, Арнолд Вослу, Скалата, Патриша Веласкес, Одет Фер, Джон Хана и др.
22.40 „Изгубеният свят: Джурасик парк“ - с уч. на Джеф Голдблум, Джулиан Мур, Пийт Посълуейт, Ричард Атънбъро, Винс Вон, Петер Стормаре и др.
01.20 „К-9“ - с уч. на Джеймс Белуши, Ед О’Нийл, Мел Харис, Уилям Садлър, Джеймс Ханди и др. /п/
04.00 „Мумията се завръща“ - с уч. на Брендън Фрейзър, Рейчъл Уайз, Арнолд Вослу, Скалата, Патриша Веласкес, Одет Фер, Джон Хана и др. /п/

1

06.55 Игрален филм: „Внимание, костенурка!“
08.15 „Свири, хармонико любима!“
08.55 „Умници“
09.40 „Слово на пастира“
10.00 Новини
10.15 „Кехлибарената стая“.Филм 1
11.10 „Вкусно“
11.45 „Смешарики. Новите приключения“
12.00 Новини
12.15 „Идеалният ремонт“
13.05 „Битак“
13.50 Игрален филм: „По семейни причини“
16.10 Игрален филм: „Невероятните приключения на италианци в Русия“
18.00 Вечерни новини
18.25 „Танцувай!“
21.00 Време
21.20 „Тази вечер“ с Андрей Малахов
22.00 „Евровизия 2015“. Финал - пряко
02.10 Игрален филм: „Сто дни след детството“
03.45 Игрален филм: „Шумният ден“

ОВЕН

Престои ви програма, която ще ви успокои. Резултатите от труда ви ще доведат до делово предложение.

21 март - 20 април

РАК

Днес бъдете нащрек. Неприятности в службата не са изключени. Ще се разкъсвате между желано и необходимо.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Забравете финансовите игри - има риск от значителна загуба. В други области сте твърде колебливи.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Проучете добре делови проект. Колкото по-перспективен ви изглежда той, толкова повече внимавайте.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Въоръжете се с търпение и залагайте на нови хора и начинания, правете отстъпки в името на крайната цел.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Днес ще се проявите като творчески мислеща личност. Денят е преди всичко благоприятен за самоизяви.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Денят е за обикновени дейности. Има голяма опасност отношенията ви с околните да се обтегнат.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Емоционални и открити сте, но в никакъв случай не действайте импулсивно и не говорете нищо излишно.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Преди да се хвърлите в нещо, направете необходимото, за да опазите позицията си в службата.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Събития от личен характер ще укрепят самочувствието ви, докато в делови план са възможни всякакви изненади.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Днес неочаквано ще се появи възможност изгодно да лансирате своя идея или конкретен продукт.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

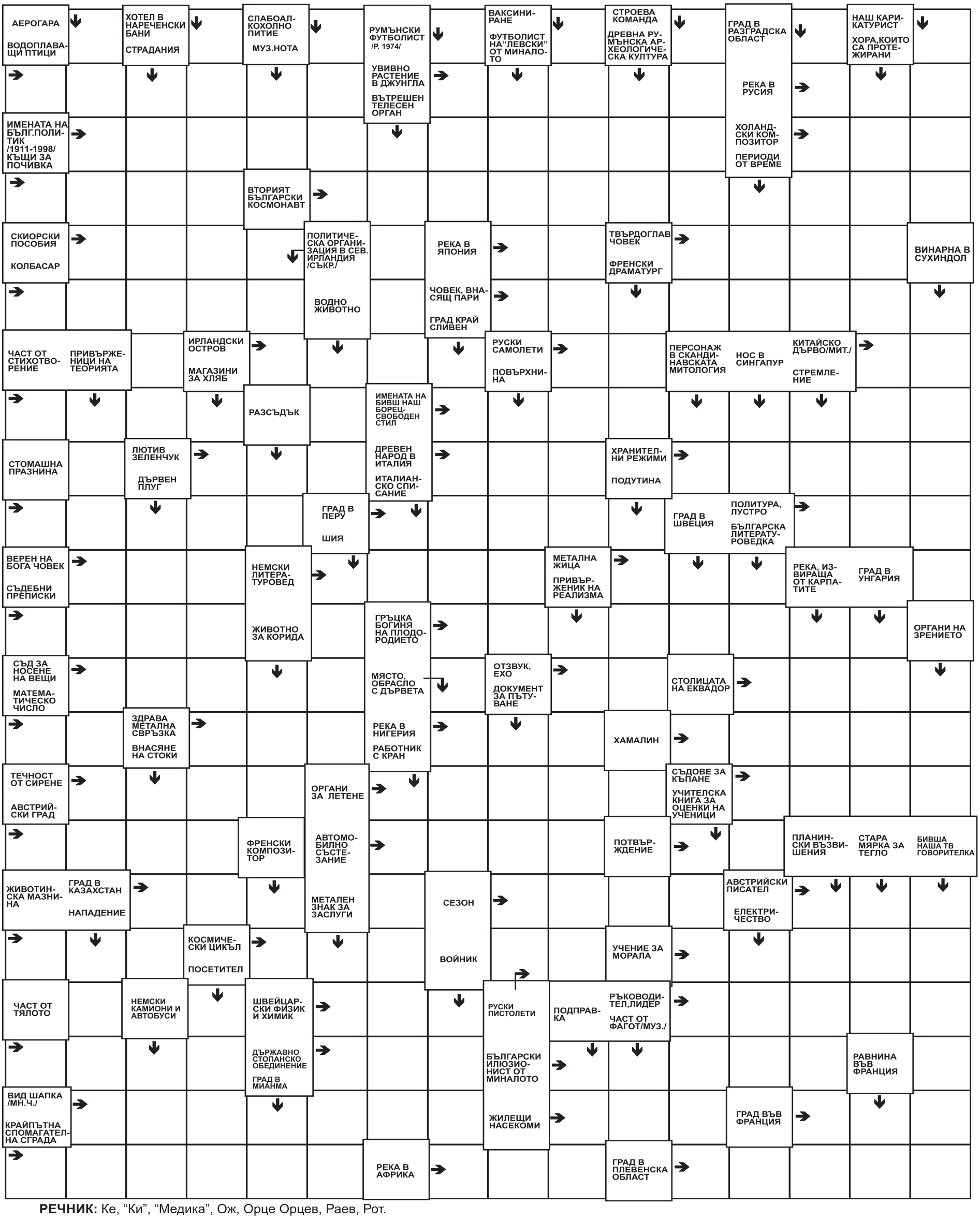
Днес работата ви ще спори, деловите ви връзки ще укрепват. Въпреки това парите все няма да ви стигат.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

РЕЧНИК: Ке, "Ки", "Медика", Ож, Орце Орцев, Раев, Рот.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: АКУМУЛАТОРИ - ОЛИМПИЕЦ - АРТ - ПИКСЕЛИ - ДРО - КОЕН - ТЕАТРИ - ЕЛОА - ОРКЕСТРАНТ - АНОА - ТРЕ - ДА - ЯЗО - АТЛАС - ДЕЛВА - МАСНЕ - ЛИАЗ - СИВ - ТЕСНИНА - ПЕА - АТЕСА - УТИ - ИНТЕР - ГАЛОНИ - ЯВКА - АРЕТОВ - РАР - ПОСОКА - ГАРА - АСТРАД - ТАПИР - АНГЕЛ БОНЧЕВ - ИАТ - АЛОАДИ - АКРИ - ТАВРИЯ.
ОТВЕСНО: АКОРДЕОН - ЕЛЕАТ - ВРАТНИК - УЛТРАРОЯЛИСТИ - КАРАГАР - ЯМИ - ОТКАЗВАНЕ - ПАРАПЕТИ - УМП - РЕ - ОАЗИСИ - ИЛ - АЛПИНИСТ - НАНГА ПАРБАТ - АИК - ТРАМПА - ТАРОС - ОЛА - ТЕСКЕРЕТА - ЧЕЛЕСТИНОВ - ОЦЕОЛА - ЛССП - РОТОР - ЧАР - АР - ЛЕОН ДАНИЕЛ - НОКА - ЕДИ - ИРИНА ТАСЕВА - РИВАДАВИЯ.

ИГРОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: 1.МОТИВ - ВОЛАН - НАЛОГ. 2.АПЕЛИ - ИНАТИ - ИНОВО. 3.ДЕНИС - СЕЗАН - НАТАЛ. 4. АРАРО - ОГОВЕ - ЕВАЛА. 5.НАРИН - НАВАЛ - ЛИРИК.
ОТВЕСНО: 1.МАДАН. 2.ОПЕРА. 3.ТЕНАР. 4.ИЛИРИ. 5.ВИСОН. 6.ОНЕГА. 7.ЛАЗОВ. 8.АТАВА. 9.НИНЕЛ. 10.АНАВИ. 11.ЛОТАР. 12.ОВАЛИ. 13.ГОЛАК.

КРЪСТОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: 3.ЗАКОН. 5.ТИР. 6.ЗАЛИВ. 7.ЛОС. 8.ТИМАР. 9.ЗЕР. 10.БАТАК. 11.ТЪБ. 12.ПОРОЙ.
ОТВЕСНО: 1.КАТАЛИЗАТОР. 2.БОРИС АРАБОВ. 4.КИЛОМЕТЪР.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 23 МАЙ 2015

БИВШЕ НАШЕ ТВ ШОУ
УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

СПОРТНА ЗАЛА В ПАРИЖ
КОМБИНАЦИИ ОТ ДРЕХИ

РЕКА В ХОЛАНДИЯ
КОВКО ВЕЩЕСТВО

МЕСЕСТИ ПЛОДОВЕ

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА БЪЛГ. ФЕДЕРАЦИЯ ПО ХУД. ГИМНАСТИКА
ВИКОВЕ

ПОДЕМНА МАШИНА
НАЙ-ВИСОКИЯТ ВРЪХ В ОСОГОВО

ЛЕКАРСТВО
СЛУЖИТЕЛИ В МУЗЕИ

ИМЕНАТА НА НАША ДЛАМАТИЧНА АКТРИСА И ПОПЕВИЦА

ПАРАГВАЙСКИ ПОЕТ
ЩАСТЛИВ ЗАВЪРШЕК НА НЕЩО

ГРАД В ШВЕЙЦАРИЯ
НОВОВЪВЕДЕНИЕ

СПЛАВ ОТ МЕД И ЦИНК
ПРОЧУТ ФРЕНСКИ ФУТБОЛИСТ

НЕМСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР

НАША ФИРМА ЗА ЕЛ. ИНСТРУМЕНТИ
ИЗЯВЕН НОРВЕЖКИ СКИОР-АЛПИЕЦ

ЯПОНСКИ КОЛИ
ИМЕНАТА НА БИВШ US АТЛЕТ В ТРОЙНИЯ СКОК

РЕКА В АЛЖИР И МАРОКО
ШАХМАТЕН КОЕФИЦИЕНТ

НАРОДНОСТ В КЕНИЯ
БИВШ ОКРЪГ В ДАНИЯ

СИН НА БОГ ПАН /ГРЪЦ.МИТ./

ХИМ.ЕЛЕМЕНТ-МЕТАЛ
ГЕРОИНЯ В ЕДНОИМ. ПОВЕСТ ОТ Н.ДУМБАДЗЕ
ГРАД В КИТАЙ

НОВООТКРИТА ПЛАНЕТА
АСИМИЛИРАНЕ

БОЛЯРИН НА ЦАР САМУИЛ
ЛИВАНСКИ СКУЛПТОР

КИСЕЛА ПОДПРАВКА
ЛИТЕРАТУРЕН ТВОРЕЦ

РАЗНОВИДНОСТ, ТИП

ЛЮСПИ СЛЕД ОТСЯВАНЕ НА БРАШНОТО
СЛАБА ПО УСПЕХ УЧЕНИЧКА

ЧЕШКИ ПИСТОЛЕТИ
ИМЕНАТА НА НАША КИНОАКТРИСА-“ПАНСИОН ЗА КУЧЕТА”

ОПЕРА ОТ Г.ДОНИЦЕТИ
СЕЛО КРАЙ ЧИРПАН

ПРЕДИШНО ИМЕ НА ЕТИОПИЯ
БЪЛГ.ИЛЮЗИОНИСТ

БИВШЕ НАШЕ ИКОНОМИЧЕСКО СПИСАНИЕ

ВЪЖЕНА ЛИНИЯ ЗА СКИОРИ И ТУРИСТИ

АФРИКАНСКА ДЪРЖАВА
РОМАН ОТ ОНОРЕ ДЬО БАЛЗАК

ТРАГЕДИЯ ОТ У.ШЕКСПИР

КОПРИНА
ЯПОНСКИ ХУДОЖНИК

ЧАСТ ОТ КАРУЦА
ТЕЛЕФОНЕН ПОВИК

БАЛКАНСКА СТОЛИЦА

ХОЛАНДСКИ АРХИТЕКТ
МЕЖДУПРАВИТЕЛСТВЕНА МОРСКА КОНСУЛТАТИВНА ОРГАНИЗАЦИЯ

ПЪТНОТРАНСПОРТНО ПРОИЗШЕСТВИЕ
ЛЕЧЕБНО ТРЕВИСТО РАСТЕНИЕ
ТВОРБА НА ХУДОЖНИК

ПЛАНИНСКО ЕХО
РЕКА В АНГОЛА
ПЪРВИЯТ БЪЛГАРСКИ КОСМОНАВТ

РУСКИ ПИСТОЛЕТИ
ЛЕЧИТЕЛИ ЧРЕЗ АЛОПАТИЯ

СТОЛИЦАТА НА ИНДИЙСКИЯ ЩАТ ТАМИЛНАДУ
ФРЕНСКА КИНОАКТРИСА

МУЗИКАЛНА НОТА

АВСТРАЛИЙСКО СПИСАНИЕ
ПОРТУГАЛСКИ ТЕНИСИСТ

ГРУЗИНСКИ МАНАСТИР В ГЪРЦИЯ

ГРЪЦКИ ФУТБОЛЕН ОТБОР

ШВЕДСКА КИНОАКТРИСА

НАШ ЮРИСТ И ОБЩ. ДЕЕЦ
БЪЛГАРСКА ФИНАНСОВА КЪЩА

РОД ПЛАНИНСКИ ВЪРБИ
ТАТАРСКИ ПИСАТЕЛ-“АГИДЕЛ”

РЕКА В ТУРЦИЯ
АЛБАНСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ

РУСКИ САМОЛЕТИ
УНГАРСКИ ИСТОРИК

РОД ПАПАГАЛИ
РАЗНОВИДНОСТ НА ЛЕКАРСТВОТО ”ИНСУЛИН”
Г-Й В БЪЛГ. СЕРИАЛ “ПОД ПРИКРИТИЕ”

ГРАД В УНГАРИЯ

ПЕРИОДИ ОТ ВРЕМЕ

ПЕВЧЕСКО СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ КАВКАЗЦИ
ПРОВИНЦИЯ В ИТАЛИЯ

ПОЛУОСТРОВ В ГЪРЦИЯ, СВЪРЗАН С БЪЛГ.ИСТОРИЯ

МЕЖДУНАРОДНА АСОЦИАЦИЯ ЗА ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

МЛЕКОДАЙНО ЖИВОТНО

РЕКА В НИГЕРИЯ

РЕЧНИК: Айтис, Амир, Анкона, “Берси”, Ваал, “Ежи”, ИАТА, “Ивирон”, ИМКО, Луо, Мадрас, “Онорин”, Рикен, Яан, Яге.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

БОБИ МИХАЙЛОВ:

Държавата да направи нов национален стадион

Платини похвали България за принос в развитието на футбола

Президентът на БФС Борислав Михайлов заяви, че е редно с изграждането на национален стадион да се заеме държавата. Той говори на съвместна пресконференция с Мишел Платини в Бургас преди финала на Европейското за юноши до 17 години. Михайлов заяви, че организацията на Евро 2015 се явява ценен опит за България.

"Благодарение на УЕФА и програмата „Хеттрик" почти е готова базата в Бояна. Знаете, че там има 3 игрища, хотел. Така или иначе, един стадион струва повече от това, което можем да вземем от УЕФА. Те отговарят за 54 държави. Всички искаме нов национален стадион. Но от самата дума „национален" се подразбира, че трябва да го направи държавата", заяви Боби Михайлов. "Оценката на УЕФА е много висока. Благодарение на това, че спечелихме домакинство, нашият отбор участва на Европейското. Това са играчите, с които разполагаме на тази възраст, и както и друг път съм казвал, футболистите се създават и усъвършенстват в клубовете. В националните тимове са за по десетина дни, в които няма как да ги научим", обясни вратарят на четвъртите в света от САЩ 1994.

"Работим сериозно, помагаме на всички школи. Към момента това са възможностите в тази възраст", коментира Михайлов представянето на юношеските ни национали, които паднаха с 0:2 от Хърватия, 1:2 от Испания и направиха 1:1 с Австрия. "Знаехме, че ще бъде трудно. Това е голям форум с 16 отбора, за първи път е в този формат. Ние пък за първи път организираме такъв турнир. Искам да благодаря на всички участници, на кметовете на Бургас, Стара Загора, Созопол, Сливен и на всички мои колеги, защото да домакинстваш на Европейско е голямо училище и голям опит", изрази задоволство Михайлов.

Президентът на УЕФА Мишел Платини също изрази задоволство от организацията на Евро 2015 и даде висока оценка на работата на България за развитието на футбола. "И друг път съм давал пресконференция в България, но за първи път говоря в Бургас. Тук наистина небето е по-синьо. Много съм доволен от организацията. Ако задавате любезни въпроси, ще ви подаря една книга, която е преведена на български", започна с усмивка Платини, който получи и почетен символ на Бургас от кмета на града Димитър Николов.

Попитан дали УЕФА ще помогне на БФС за изграждането на нов национален стадион, Платини каза: "Ролята на УЕФА е да развива футбола в 54-те страни в Европа. Имаме глобална политика за всички страни. Все пак господин Михайлов като вратар на националния отбор на България е побеждавал Франция, макар и не сам. Според УЕФА България работи много добре за развитието на футбола, но само бъдещето ще покаже какво ще бъде развитието на футбола в България. Виждам, че вече младите играчи са добре подготвени. Когато аз се насочих към футбола, нямаше много какво да се прави - нямаше компютри, телевизия. Аз на 17 години постъпих в школа за подготовка, а тук това се е случило от преди 4-5 години с тези момчета. Така че има чудесно развитие на младите", добави Платини.

„Благодарение на правилата на УЕФА можем да наблюдаваме местни играчи, които са доста добре подготвени. С помощта на УЕФА бихме могли да подпомогнем и подготовката на местните играчи с подобни турнири", добави легендата на френския футбол.

Президентът на УЕФА Мишел Платини получи от президента на ASEC Европа Джан Франческо Лупатели (в средата) почетен диплом за принос в развитието на масовия спорт и футбол на церемония в Бургас, на която присъстваха и кметът на Бургас Димитър Николов и президентът на БФС Борислав Михайлов

ШЕФ НА ЦСКА ПОДАДЕ ОСТАВКА

Александър Тодоров обяви, че е подал оставка като изпълнителен директор на ЦСКА. Той сподели, че е предприел такъв ход заради абсолютното си несъгласие с управленската политика на мажоритарните акционери.

"Подал съм си оставката, тя е приета, вече е подадена в Агенцията по вписванията, която ще утвърди раздялата ми като изпълнителен директор на клуба. Защо се стигна дотук - заради абсолютното ми несъгласие с политиката на мажоритарните акционери в момента. По една или друга причина те не желаят това дружество да продължи в този си вид. Те имат концепция, която ще разкрият пред привържениците. За мен тя е изключително рискова и не е обмислена във всички аспекти. При всички положения тя ще бъде много атакувана, предполагам и юридически. За мен тя трябва да е много добре изпипана, но не виждам как може да стане това. Най-малкото до голяма степен УЕФА ще има много сериозни претенции. Пожелавам им успех и дано направят това, което са намислили", заяви Тодоров.

СКРЪБНА ВЕСТ

С дълбока скръб съобщаваме, че на 21.05.2015 г. почина

о.з. полк.-инж.
ХРИСТО ИВАНОВ ХАДЖИЙСКИ

1922-2015 г.

За едно сърце, туптяло до края.
За един път, извървян с достойнство.
За една светлина, която води в безкрая.
За всеотдайността, оставена в наследство.
Прекланяме глава с благодарност и силна вяра, че те губим само телом!
Пазим те навеки в сърцата си!

Ритуалът ще се състои на 23.05.2015 г. от 13.00 ч. в ритуалната зала на Централните софийски гробища.

От семейството

СКРЪБНА ВЕСТ

С дълбока скръб съобщаваме, че след дълго боледуване почина нашия скъп и незабравим съпруг, баща, дядо и брат

СТЕФАН СТ. БОЛЧЕВ
на 81 год.

Нека всички, които го познаваха, си спомнят за него и неговата всеотдайност.

Поклон пред светлата му памет!

От близките му

следайте

ФУТБОЛ

ПО ДИЕМА СПОРТ
17.30 Локо Сф - ЦСКА
ПО ДИЕМА
17.30 Литекс - Лудогорец
ПО НОВА СПОРТ
17.30 Берое - Ботев Пд
ПО БТВ ЕКШЪН
22.00 Лориен - Монако
ПО РИНГ
19.00 Сампдория - Ювентус
21.45 Сасуоло - Палермо

УТРЕ

ПО ДИЕМА СПОРТ
17.00 Висша Лига на Англия
ПО НОВА СПОРТ
17.00 Висша Лига на Англия
ПО ДИЕМА
17.00 Челси - Сандърланд
ПО РИНГ
16.00 Интер - Киево
ПО ТВ +
19.30 Барселона - Депортиво

кратки

Германци се гаврят с наш вратар на Нотингам

Бившият младежки национал на България и настоящ вратар на Нотингам Форест - Димитър Евтимов, е бил третиран скандално на летището във Франкфурт на път за САЩ. Това сподели самият футболист в профила си в туитър. "Начинът, по който ме третираха на летище Франкфурт, беше абсолютно отвратителен, само защото съм роден в Източна Европа. Бях единственият човек от полета, проверяван 3 пъти. Не мисля, че някога съм съблечал толкова пъти на ден дрехите си. Трябваше да докажа, че живея в Англия, като показах английската си шофьорска книжка. Трябваше да покажа банкови извлечения, което също не им стигна. Извадих и доказателство, че имам билет за връщане в Англия през юни. Качих се последен на борда и единствен преминах през всичките тези процедури", обясни Евтимов.

moмo

3 1 8
5

ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №41

6 от 49
8, 11, 20, 35, 43, 48
I гр. (6) няма
II гр. (5) 4 по 9902,30 лв.
III гр. (4) 423 по 9360 лв.
IV гр. (3) 9519 по 5,80 лв.
ДЖАКПОТ: 4 256 206,84 ЛВ.

6 от 42
3, 4, 15, 18, 22, 37
I гр. (6) няма
II гр. (5) 2 по 6492,70 лв.
III гр. (4) 454 по 28,60 лв.
IV гр. (3) 7222 по 2,60 лв.
ДЖАКПОТ: 492 078,70 ЛВ.

5 от 35
I теглене 4, 17, 24, 28, 34
I гр. (5) 4 по 5708,50 лв.
II гр. (4) 368 по 62,10 лв.
III гр. (3) 8501 по 3,60 лв.
II теглене 2, 12, 15, 16, 17
I гр. (5) няма
II гр. (4) 179 по 191,40 лв.
III гр. (3) 6848 по 6,10 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 3, 6, 7
Цифра от фабр. №: 6, 8, 6
I гр. (3) 4 по 4272,70 лв.
II гр. (2) 928 по 18,40 лв.

ЗОДИАК
7, 25, 30, 35, 44 + 7 (Везни)
I гр. (5+1) няма
II гр. (5) няма
III гр. (4+1) 2 по 2570,10 лв.
IV гр. (4) 7 по 500 лв.
V гр. (3+1) 29 по 100 лв.
VI гр. (3) 303 по 10 лв.
VII гр. (2+1) 458 по 5 лв.
VIII гр. (1+1) 2238 по 1 лв.
ДЖАКПОТ: 3 158 806,61 ЛВ.

www.duma.bg

Ивелин Попов (на заден план) на опашка да поздрави голмайстора на Кубан Владислав Игнатиев във финала, спечелен от Локомотив Москва с 3:1 след продължения

Загубата във финала за Купата на Русия срещу Локомотив (Москва) със сигурност ще коства поста на наставника на Кубан Леонид Кучук. Той така и не бе приет от феновете, след като се завърна начело на тима. Кучук си навлече гнева на запалянковците преди 2 години, когато класира Ивелин Попов и компания в евротурнирите, но отказа да поднови договора си и отиде именно в Локомотив. Преди домакинството срещу Динамо Москва преди седмици на стадиона в Краснодар феновете запяха към треньора: "Ако няма купа, ще те потопим във Волга така, както ти ни потопи в шампионата". В крайна сметка Кубан не можа да спечели първи трофей в историята си и ръководството смята да предприеме треньорска рокада.

Попето и Кубан изпуснаха Купата на Русия

Манолев не игра на финала в Астрахан, спечелен от Локомотив Москва с 3:1

Играчите на Локомотив Москва се радват на първата Купа на Русия, която спечелиха след 8-годишна пауза

„Българският" Кубан загуби с 1:3 от Локомотив Москва след продължения на финала за Купата на Русия в Астрахан. За краснодарци цял мач игра българският национал Ивелин Попов, а сънародникът му Станислав Манолев не беше включен в групата. Тимът от Краснодар пропусна да завоюва първи значим трофей в историята си и право на участие в Лига Европа. Московските "железничари" пък грабнаха отличието след 8-годишна пауза.

Загубата беше още по-болезнена за наставника на Кубан Леонид Кучук, който преди време беше уволнен от Локомотив. Вероятно съдбата му сега ще бъде същата, след като Кубан остана без виза за евротурнирите. Националният селекционер на Русия Фабио Капело изгледа мача в ложата.

Кубан поведе с гол на бившия играч на Локомотив М Владислав Игнатиев (28), но сенегалската резерва Байе Ниасе (73) изравни. След това кубанци пропуснаха 3 отлични възможности за гол. Великолепен пас на Ивелин Попов намери Ибрахима Балде, но шутът му профуча покрай вратата. Секунди по-късно Мохамед Рабиу също пропусна да донесе победата на Кубан. В последните секунди на редовното време Попов си спечели фаул на границата на наказателното поле, но при изпълнението му стреля в стената.

В продълженията мароканският национал Мбарк Бусуфа (104) и руският младежки национал Алексей Миранчук (111) осигуриха триумфа на московчани.

И за двата отбора сезонът в Премиер лигата се превърна в разочарование и националната купа остана единствената възможност да зарадват привържениците си. Кубан на теория още не си е осигурил оставането в елита и при определени обстоятелства може да играе баражи за оцеляване. "Железничарите" пък смениха трима треньори от началото на сезона и след оставката на Миодраг Божович тимът бе поет от Игор Черевченко. Локомотив спечели за последно купата през 2007 г., а от тогавашния състав в отбора е останал само Александър Самедов. Кубан пък никога не беше стигал по-далеч от 1/4-финалите, а единственият играч на краснодарци, триумфирал с купата преди, беше вратарят им Евгений Помазан, който през 2009 г. вдигна трофея с ЦСКА М.

Наставникът на Кубан Леонид Кучук заложи на още един бивш играч на Локомотив Сергей Ткачов, а Попов действаше от втора позиция зад тарана Уго Алмейда. Игор Черевченко пък пусна на върха на атаката Роман Павлюченко, играл 4 години в Тотнъм.

Произведено в България

Тримата мускетари – Георги, Атанас и Демир

Иван ЧЕНЧЕВ

Александър Дюма е пресъздал великите образи на Атос, Портос, Арамис. Тримата мускетари, които всъщност са мъже на честта. Самоотвержени люде готови да помагат, където е нужно. Защо започвам така? Защото прочетох, че в Татковината все още има мъже на честта. Такива, които не са оскотяли, гледайки чуждото нещастие. Даже са запретнали ръкави да помагат. Измислили са начин, преобърнали са държавата, стигнали са отвъд Океана дори. После нека някой ми говори, че младостта е порок. Също така знам, че все ще се намерят хора, които, четейки тези редове, ще възкликнат - хей чакай малко, и аз съм честен, образован, способен... Има ги и не са малко.

Но сега ще ви кажа за Георги, Атанас и Демир. Понеже ги има и хиляди други усещат присъствието им. Тези тримата са всичко за много от нас. Вижте защо.

Георги, Атанас и Демир са разработили проект, който навън е адски скъп и недостъпен за сънародниците. Правят арт-протези. И се чувстват благословени, откакто им се е родила идеята. Да знаете, че това го има в Сан Франциско, но струва 150 хиляди евро. Протеза, изготвена по 3D модел с компютърна графика. Направили са си сами програма, която навън ще е по скъпа от Ролс Ройс. И вместо да прибират суми от порядъка на американската цена, правят макетите безплатно. Разбирайки това, една компания вече ги е поканила на финал заради проекта им. Разбирате ли, Георги, Атанас и Демир са в услуга на хората в неравностойно положение у нас, които благодарение на тези тримата спортуват на воля. И веднага ги оцениха в чужбина. Та затова реших да сведа до вашето знание тяхната дейност.

Прочетох още и мнение на българин, който ползва такава протеза от последно поколение. Състезавал се е и на параолимпиади. Спас Спасов разказва, че с нея изчезва фантомната болка при липсващ крайник. „В мозъка остава софтуер, който управлява краката ти и търси информация от тях. Но бърка, когато единият крак го няма. Така човекът усеща болка и сърбеж в нещо, което всъщност липсва. С помощта на тази нова протеза такова усещане за фантомна болка вече няма", твърди Спасов. Това ми звучи революционно добре. И съм горд, че трима български мускетари са се сетили да го осъществят тук, а не зад граница. В случая не един за всички, а трима за всички останали. Свалям шапка на Георги, Атанас и Демир. Те ще успеят. А може би вече са успели.

Нямам за задача да ви разчувствам, а да ви информирам. Нека се знае кой, какво прави. Нека подобен род дейности не остават само в периферията на информационния поток. Идеята им си заслужава. Тя е бъдещето. И за щастие на Балканите започва от България. Но заради гениалността на тези момчета, онези в Сан Франциско може да фалират. Тук идеите са безплатни, там - не.

„Много често хората изпадат в депресия, затварят се, стават интроверти и се оставят на течението. Целта ни е да им върнем самочувствието и увереността. Защото много от тях се сдобиват с протеза, но видът й, ги кара да се чувстват дискомфортно. Мислят си, че будят единствено съжаление. А те искат да се усещат нормално. Много от тях въпреки че са с ампутиран крайник, имат заложбите да правят далеч повече стойностни неща от един физически здрав човек", обясняват българските създатели на идеята. Затова и запомних техните имена може би завинаги.

За мен Георги, Атанас и Демир са за класацията „Достойните българи". Или, ако щете, за „Великите българи". Сигурно и за вас е така. И накрая още веднъж - шапки долу момчета...

4-има от Литекс аут до края на сезона

Четирима основни играчи на Литекс ще пропуснат последните два мача на ловешкия тим до края на сезона срещу шампиона Лудогорец и ЦСКА, обяви старши треньорът на "оранжевите" Красимир Балъков. Той няма да може да разчита на Илия Миланов, Данило Асприля, Кристиян Малинов и Антон Недялков. Под въпрос за домакинството срещу 4-кратните шампиони от Разград е камерунецът с френски паспорт Петрус Бумал.

Миланов ще отсъства от терените повече от 2 месеца след операция на скъсани коленни връзки и ще пропусне цялата лятна подготовка и началото на следващия сезон.

"Имаме доста проблеми, с които трябва да се справим. Разполагаме с кадри, които всеки един момент трябва да се доказват и какво подобро от тези мачове с Лудогорец и ЦСКА да го направят. Ще се опитаме да сглобим хомогенен и добър състав", каза Балъков и допълни, че при отсъствието на основни футболисти ще запълни групата за мача с Лудогорец с няколко играчи от втория отбор и дори не е изключено някой от тях да започне и като титуляр.

Балъков застава твърдо зад норвежеца Бьорн Йонсен въпреки пропуските му срещу Берое и се надява, че Литекс ще спечели мачовете с Лудогорец и ЦСКА. "От поражението от Берое ни заболя, защото не заслужавахме да загубим", каза Балъков. Той повика при мъжете и голмайстора на България от Евро 2015 Тонислав Йорданов. Талантът на Академия Литекс заслужи доверието след успешния сезон, в който реализира близо 50 гола в различните формации. 17-годишният нападател стана топреализатор на Елитната група с 41 попадения, а освен това реализира и 2 гола на финала за Купата на БФС срещу Черно море, в който Литекс извоюва право да играе в Младежката шампионска лига. Йорданов вкара и 2-та гола за нашите юноши на Евро 2015 (при 1:2 с Испания и 1:1 с Австрия).

www.duma.bg

Шеф на ЦСКА подаде оставка

Стр. 38

Трима българи на „Ролан Гарос”

Каратанчева за трети път в схемата в Париж, Шарапова изтегли зловещ жребий за Гришо

Трима българи ще играят в основната схема на втория турнир от Големия шлем за сезона “Ролан Гарос”. Сесил Каратанчева преодоля квалификациите и за трети път в кариерата си се класира за основната схема на Откритото първенство по тенис на Франция след 2005 и 2012 г. Тя е шампионка за девойки в турнира.

След 2 поредни трисетови победи над Елица Костова и Мария Санчес (САЩ, №187), българката с лекота се справи с някогашното австрийско величие Тамира Пашек (№194) с 6:1, 6:3. 25-годишната софиянка проби 6 пъти съперничката си, която през февруари 2013 г. бе №26 в света.

Най-добрата българска тенисистка Цветана Пиронкова пък ще започне срещу Барбора Стрицова (Чех). Досега срещу 29-годишната чехкиня Пиронкова има 2 победи в 3 срещи - на „Уимбълдън“ през 2013 и в Сидни през 2015 г., но губи на турнира в зала “Берси” в Париж през 2011 г. При нов успех във II кръг Цвети ще срещне най-вероятно сънародничката й Дениса Алертова, която започва с квалификантка. В същата част на схемата обаче са сестрите Серена и Винъс Уилямс (САЩ), както и друга бивша №1 - Виктория Азаренка (Блрс).

Приятелката на Григор Димитров - Мария Шарапова, пък го изтегли във възможно най-тежката част от схемата. Рускинята като шампионка от 2014 г. в Париж участваше в жребия при мъжете и го изтегли в I кръг да срещне младата американска надежда Джак Сок. Това ще бъде втори мач между хасковлията, който е под №10 в схемата след отказа на Милош Раонич (Кан) да играе заради контузия, и 22-годишния янки. В първия им мач Гришо спечели след обрат с 5:7, 6:4, 6:3 на 1/4-финал в Стокхолм през 2014 г. При успех над Сок Димитров ще играе с победителя между Пабло Карено Буста (Исп) и Виктор Естрея Бургос (Доминиканска република). В III кръг го чака един между Томи Робредо (Исп), Борна Чорич (Хърв), Сам Куери (САЩ) или квалификант. Кошмарите за Гришо започват на 1/8-финалите, ако достигне до тях. Там най-вероятно ще го очаква рекордьорът по титли от “Ролан Гарос” Рафаел Надал (Исп), който е №2 между фаворитите на букмейкърите. Победителят между двамата пък вероятно ще излезе срещу №1 в света и №1 за титла при залозите Новак Джокович (Сърб). Димитров отпадна още в I кръг миналата година от хърватския гигант Иво Карлович и всеки преодолян съперник ще му донесе точки за ранглистата на АТП.

Снимка БГНЕС

Кметът на Париж Ан Идалго връчи на испанския тенисист Рафаел Надал медала “Гран Вермей” и макет на Айфеловата кула на церемония в кметството на Париж. Испанецът е рекордьор по титли от Откритото първенство на Франция “Ролан Гарос” и отново е между фаворитите за спечелване на втория турнир от Големия шлем, който стартира утре

„REFAN“ - ВЕРЕН ПОДДРЪЖНИК НА БОЙНИТЕ ИЗКУСТВА В БЪЛГАРИЯ

„REFAN“ застана с финансова подкрепа зад двукратната европейска киокушин шампионка от Берлин (2015 г.) и Варна (2014 г.) Мария Маринова и спортния клуб ”Ичи Геки” – Варна. Петнадесетгодишната спортна надежда тренира от пет години карате киокушин в спортен клуб с треньор шихан Емил Костов - световен шампион и основател на Българска киокушин асоциация. Мария Маринова е носителка на златото в осем републикански първенства, а през този месец е последното й европейско отличие в Берлин.

За да заблестят Мария и варненският клуб на световния спортен небосклон, г-н Ангел Попов, президент на козметична компания „REFAN“, стана техен щедър дарител. „Рефан България“ повече от десетилетие подкрепя българските спортисти като федерацията по аеробика, младите футболни надежди на Пловдив, световната вицешампионка по шах Виктория Радева, шампионати по снукър и по спортни танци и много други.

Предвиждат Български дом в Рио 2016

Генералният секретар на БОК Белчо Горанов прие Жоао Жилберто Ваз, генерален почетен консул на Република България в Бразилия. Двамата обмениха идеи по създаването на български павилион или къща по време на Игрите в Рио през 2016 г., където да бъдат представени и популяризирани културни, кулинарни, туристически, спортни и др. традиции на нашата страна в Бразилия.

Г-н Ваз запозна генералния секретар на БОК с подготовката на бразилския град за предстоящия следващото лято световен форум. Белчо Горанов информира госта за нашата подготовка за Игрите и прогнозите делегацията ни да бъде приблизително сходна по численост на тази в Лондон 2012. „Ще разчитаме на добро представяне в традиционно силните ни спортове – борба, бокс, художествена гимнастика, спортна стрелба, волейбол, като се надяваме на шансове за успех и в други спортове”, заяви Горанов.

„Спортувай в твоя град“ днес и утре в София

Спортен празник „Спортувай в твоя град – Ърбан зона“ е първото от поредицата събития, с които стартира инициативата “София 2018 – Европейска столица на спорта”. Фестивалът се организира от Столичната община и Асоциацията „Спорт в свободното време“. Празникът е в неделя, 24 май, от 9.30 до 15.30 ч., и включва свободни състезания в 7 популярни сред младите и характерни за градската среда спорта: баскетбол 3 х 3, скейтборд, стрийт BMX, блейд (ролкови кънки), катерене на стена, атлетически крос и колоездене. Баскетболният турнир за първи път ще важи за градско първенство и е единственият спорт, който ще има квалификации в събота, 23 май, на същото място. Всички сетове и рампи ще бъдат ситуирани в Борисовата градина около Националния стадион „Васил Левски“ – сектори В и Г, там е и старт-финалът на кросовете, чиито трасета са из парка.

следайте

ПО БНТ HD
БАСКЕТБОЛ
18.10 ЛУКойл - Балкан
ПО ЕВРОСПОРТ
КОЛОЕЗДЕНЕ
15.30 Джиро д‘Италия (XIV етап)

УТРЕ

ПО ДИЕМА СПОРТ
ФОРМУЛА 1
15.00 Гран при на Монако
ПО ЕВРОСПОРТ
КОЛОЕЗДЕНЕ
15.30 Джиро д‘Италия (XV етап)

кратки

И Тервел излиза на профиринга

Бронзовият олимпийски медалист от Лондон 2012 Тервел Пулев ще дебютира на професионалния ринг в 8-рундов мач срещу аржентинеца Ямил Пералта Яра. Гала вечерта ще се състои на 5 юни в Милано. Българският боксьор тръгва по стъпките на своя брат - Кубрат. Съперникът му е роден на 16 юли 1991 г., висок е 189 см и тежи 91 кг. Въпреки мачовете като професионалист, Малката Кобра ще може да се бие и при аматьорите - на Евро 2015 в София през август и на Олимпиадата в Рио де Жанейро.

Варна иска Евро 2016 по хандбал

По предложение на Българската федерация по хандбал Варна е кандидат за домакинство на европейското първенство по хандбал за младежи през август 2016 година. Генералният секретар на Австрийската хандбална федерация и шеф на оценяващата комисия Мартин Хауслетер е в морската столица, за да инспектира условията и подготовката на града за престижното състезание. За домакинство ще бъдат определени три кандидатури, като засега Варна се съревновава с градове от Унгария, Македония, Израел, Грузия и Литва. “През последните 17 години варненският хандбал е безспорен флагман в мъжкото направление”, отбеляза кметът на Варна Иван Портних и уточни, че за този период двата варненски клуба - Спартак и Локомотив, са спечелили 12 титли и 14 купи на България при мъжете и 40 шампионски титли при подрастващите. В европейските клубни турнири има два 1/8-финала. “Впечатляващи са условията за спорт, които вашият град предлага. Смятаме, че обновената зала “Конгресна” в Двореца на културата и спорта е добър аргумент във ваша полза”, каза Хауслетер.